

HE 124/2009 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2009 TOISEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,
että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen toiseksi lisätaloussarvioksi vuodelle 2009.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2009 *toiseksi* lisätalousarvioksi.

Maailmantalous supistui erittäin voimakkaasti vuoden 2008 jälkipuoliskolla ja ajautui syvään taantumaaan kuluvan vuoden alkupuolella. Reaalitalouden taantumaa laukaisi rahoitusmarkkinoiden kriisiytyminen ja rahoitusmarkkinoiden tila on yhä epätasapainoinen pankkien taseiden hienoisesta parantumisesta huolimatta. Laajamittaisen julkisen elvytyksen tehokkuuden arviointi on vielä ennenaikaista, mutta on uskottavaa, että elvytystoimenpiteillä on ollut vaikutusta viimeaikaisiin rohkaiseviin tietoihin taloudellisesta aktiiviteetista sekä ulkomailla että kotimaassa.

Tuotannon kasvuvauhdin puoli vuotta jatkunut pudotus vaimeni vuoden 2009 toisella neljänneksellä samalla kun rahoitusmarkkinoiden ongelmat edelleen lievittyivät. Tuotantotarvikkeiden ja öljyn hinnat ovat kääntyneet uudelleen nousuun, kun varastot on saatu sopeutettua alemmalle kysynnän tasolle. On kuitenkin ennenaikaista sanoa taantumaa olevan ohi ja oletettavaa on, että maailmantalouden elpyminen tulee olemaan hidasta, sillä mm. työttömyyden kasvu teollistuneissa maissa pitää kotitaloudet varovaisina ja kulutuskysynnän alhaisena. Elpymistä vaikeuttaa ja hidastaa myös kriisin yleismaailmallisuus. Talouden toipumisen ajoittuminen ja vahvuus vaihtelevat maittain ja alueittain ja Euroopassa elpyminen voi ajoittua hieman myöhemmäksi kuin muualla. Maailmankauppa supistuu tänä vuonna kymmenkunta prosenttia ja maailmantalous runsaan prosentin. Kansainvälisessä taloudessa on edelleen vallalla riskejä, joiden toteutuminen merkitsisi orastavan elpymisen lopahtamista. Luottotappioiden kasvu ja pankkien tasepuhdistusten keskeneräisyys etenkin Euroopassa voivat kärjistää rahoitusmarkkinoiden kriisiä uudelleen.

Maailmankaupan supistuminen ja suhdanneherkkien investointi-hyödykkeiden suuri painoarvo viennissä ovat vaikuttaneet voimakkaasti vientiriippuvaisen Suomen taloudelliseen aktiviteettiin. Bruttokansantuotteen supistuminen on ollut vuoden 2009 alkupuolella voimakasta. Alustavia arvioita taantumaa pohjan saavuttamisesta on kuitenkin saatu myös kotimaassa. Eritoten sekä kuluttajien että yritysten odotuksia kuvaavat barometriaineistot näyttäisivät toipumisen merkkejä vuoden jälkipuoliskolta alkaen, ja talouden odotetaan piristyvän loppuvuotta kohden. Bruttokansantuotteen ennustetaan supistuvan Suomessa koko vuonna keskimäärin 6 %.

Suomen perinteisten kauppakumppaneiden tuontikysyntä on ollut varsin heikkoa ja kuluvan vuoden alkupuoliskolla tavaraviennin arvo väheni runsaan kolmanneksen edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta. Suomen viennin vahvistumiselle vuoden loppupuoliskolla on kuitenkin olemassa perusteita, sillä suhdanteiden ennuste-

Talouden näkymät

taan kääntyvän paremmaksi esimerkiksi Saksassa ja Ruotsissa loppuvuoden aikana, ja raaka-aineiden hintojen normalisoituminen tukee Venäjän vähittäistä elpymistä. Silti viennin arvioidaan supistuvan tänä vuonna 22 % ja myös vientihinnat alenevat tuntuvasti.

Kuluvana vuonna työpaikat vähenevät erityisesti viennin supistumisen mutta myös kotimaisen kysynnän laskun johdosta. Työllisten määrä jää yli 90 000 pienemmäksi kuin vuonna 2008 ja työllisyysaste alenee alle 68 prosentin. Työttömyysaste nousee tänä vuonna keskimäärin 9 prosenttiin.

Raaka-aineiden hinnat ovat olleet lievässä nousussa viime vuoden loppupuoliskolla tapahtuneen voimakkaan alentumisen jälkeen. Kuluttajahintojen nousu on lähes pysähtynyt ja joinakin kuukausina indeksi vielä alenee edelliseen kuukauteen verrattuna. Hintoja alentaa lainakorkojen, asuntojen ja polttonesteiden halpeneminen, mutta loppuvuoden käänne on jo näkyvissä. Vuonna 2009 kuluttajahintaindeksin vuosikeskiarvo tulee nousemaan vain 0,1 %.

Tuloarviot

Maaliskuun 2009 kehyspäätöksessä verotuloarvion arvioitiin alenevan vajaalla 2 mrd. eurolla verrattuna vuoden 2009 ensimmäisen lisätalousarvioesityksen tuloarvioon ja pääministerin ilmoituksessa taloustilanteesta kesäkuussa 2009 kerrottiin, että tuloarvio ei ole kehysvaiheesta olennaisesti muuttunut. Kesän aikana verotuloarviota on alennettu reilulla 1,2 mrd. eurolla. Verotuloarvion pieneneminen verrattuna kesäkuun tilanteeseen johtuu lähinnä työttömyyskehityksen vuoksi alentuneesta palkkasumma-arviosta, vuoden 2008 lopullisesta verotuksesta loppukesällä saatujen alustavien tietojen perusteella heikentyneestä pääomatuloarviosta vuonna 2008 sekä alkuvuoden kertymätietojen perusteella alentuneista arvonlisäveron ja autoveron tuottoarvioista.

Lisätalousarvioesityksessä varsinaisten tulojen arviota vähennetään nettomääräisesti 3 232 milj. eurolla, josta verotuloarvion vähennys on 3 227 milj. euroa verrattuna vuodelle 2009 budjetoituun.

Tuloveron tuottoarvio supistuu 2 231 milj. euroa, josta 789 milj. euroa on ansio- ja pääomatuloverojen tuottoarvion alenemista ja 1 442 milj. euroa yhteisöveron tuottoarvion alenemista. Talouden taantuma supistaa voimakkaasti suhdanneherkkien yhteisö- ja pääomatuloverojen tuottoa. Arvonlisäveron tuottoarviota alennetaan 832 milj. eurolla vuoden 2009 toteutumätietojen ja heikentyneiden taloudellisten näkymien vuoksi.

Korkotulojen lähdeveron tuottoarviota alennetaan 80 milj. eurolla korkotason laskun ja alkuvuoden kertymätietojen perusteella. Perintö- ja lahjaveron tuottoarviota puolestaan korotetaan 55 milj. eurolla kertymätietojen perusteella. Alkoholiveron tuoton arvioidaan kasvavan 15 milj. eurolla 1.10.2009 voimaan tulevan alkoholiveron 10 prosentin korotuksen vuoksi. Vuositasolla korotus lisää alkoholiveron tuottoa 70 milj. eurolla.

Autoveron tuottoarviota alennetaan 69 milj. eurolla arvioitua heikkomman talouskehityksen vuoksi. Varainsiirtoveron tuottoarviota pienennetään 80 milj. eurolla toteutuneiden kertymätietojen sekä arvioitua heikkomman talouskehityksen vuoksi. Talletusten korkotuottoarviota alennetaan 32 milj. eurolla talletuskorkojen ennakoitua suuremman laskun vuoksi. Suomen Pankki tulouttaa valtiolle yhteensä 250 milj. euroa vuonna 2009.

Arviota sekalaisista tuloista vähennetään nettomääräisesti n. 33 milj. eurolla. Suurin muutos aiheutuu maaseudun kehittämiseen EU:lta saatavien tulojen alenemisesta ohjelmakaudella 2007—2013 75,4 milj. eurolla. Tulojen alenema johtuu yritystukien ja kehittämishankkeiden alkamisen viivästyisestä sekä ympäristötukea ja luonnonhaittakorvausta koskevien menojen ajoittumisesta valvonta- ja maksatusjärjestelmissä tapahtuvien muutosten vuoksi.

Varsinaisten tulojen 3 232 milj. euron vähennykset ja määrärahojen 990 milj. euron vähennykset huomioon ottaen vuoden 2009 toinen lisätalousarvioesitys on 2,2 mrd. euroa alijäämäinen. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2009 ehdotetaan 10,3 mrd. euroa. Valtionvelan määräksi vuoden 2009 lopussa arvioidaan 64,5 mrd. euroa, mikä on n. 37 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Tasapaino ja valtionvelka

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2008 Tilinpäätös	2009 Hyväksytty talousarvio (TA+I LTA)	2009 Hallituksen esitys	2009 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	43 529	49 031	-990	48 041
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	2 252	2 173	-257	1 916
Valtionvelan vähentäminen				
(pääluokka 37)	1 394	-	-	-
— Nettokuoletukset	1 399	-	-	-
— Velanhallinta	-6	-	-	-
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	44 292	41 013	-3 232	37 781
— Verotulot	37 213	34 675	-3 227	31 448
— Muut tulot	7 079	6 338	-5	6 333
Nettolainanotto ja velanhallinta				
(mom. 15.03.01)	-	8 018	2 242	10 260
— Nettolainanotto	-	8 246	2 242	10 489
— Siirto valtionvarastosta valtion				
ydinjätehuoltorahastoon	-	-180	-	-180
— Velanhallinta	-	-48	-	-48

Vuoden 2009 kehystasoa on tarkistettava hinta- ja kustannustasossa sekä talousarvion rakenteessa tapahtuneita muutoksia vastaavasti. Tarkistukset ovat yhteensä 51,3 milj. euroa. Tarkistuksen jäl-

Vaalikauden kehys

keen menokehys vuodelle 2009 on 36 034 milj. euroa. Kehykseen kuuluvien määrärahojen tasoksi ehdotetaan 36 030 milj. euroa. Tällöin jakamaton varaus kuluvalle vuodelle on 3,5 milj. euroa.

Kehyksen hinta- ja kustannustasotarkistukset sekä rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2009	2010	2011
<i>Hinta- ja kustannustasotarkistukset</i>				
25.10.01,	Valtion työ- ja virkaehtosopimuksesta johtuvat lisäykset			
25.10.02,				
25.10.04		0,61		
<i>Rakennemuutokset</i>				
25.20.01	Bruttobudjetoitujen ulosottomaksujen korotus	0,667	4,0	4,0
26.01.22	EU-maahanmuuttotukiosuuden uudelleen budjetointi	2,843		
28.01.73	Talous-, henkilöstö- ja toimitilhallinnon kehittämisen määrärahan uudelleen budjetointi	1,75		
30.50.20	Uljuan maapatojen perusparannuksen ja Inarin kalanviljelylaitoksen laajennuksen aikaistus	3,86	-1,86	-2,0
31.10.78	Vuosaaren sataman liikenneväylien käyttämättä jääneen määrärahan uudelleen budjetointi	6,054		
32.20.43	Shanghain maailmannäyttelyn valtion kustannusosuuden aikaistaminen	4,3	-4,3	
32.30.63	Valtiontakuurahastolle suoritettavien velkakonversiosopimuksen maksujen uudelleen budjetointi	25,0		
33.01.27	Kelan sähköisen arkiston peruutettavan määrärahan uudelleen budjetointi	4,354		
35.10.77	Eräiden siirtoviemärihankkeiden aikaistus (vaalikauden sisällä aikaistuva rahoitus)	1,9		-1,9
Yhteensä		51,338	-2,16	0,1

Investointien ja hankintojen aikaistaminen ja muut työllisyyttä tukevat toimenpiteet

Vuoden 2009 toinen lisätalousarvioesitys sisältää investointien aikaistamiskokonaisuuden, jossa rahoitusta ehdotetaan kohdennettavaksi investointien aikaistamiseen sekä muihin toimenpiteisiin, joilla pyritään nopeisiin työllisyysvaikutuksiin kustannustehokkaasti. Painoarvo on toimilla, jotka tukevat pidemmän aikavälin talouskasvua mm. edistäen innovaatioita, hyödyntäen tietotekniikkaa ja ottaen huomioon ympäristö- ja ilmastonäkökohdat. Toimet on kohdennettu erityisesti ongelmista kärsiville toimialoille.

Investointien aikaistamiskokonaisuuden ehdotukset jakautuvat vuoden 2009 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja vuoden 2010 talousarvioesitykseen. Toimenpiteet panisivat liikkeelle kaikkiaan n. 1,7 mrd. euron hankkeet, kun mukaan lasketaan kuntien ja yksityisen sektorin panostukset. Kaikkiaan yli 10 000 henkilötyövuotta luovan investointien aikaistamiskokonaisuuden kustannus valtion budjettitaloudelle on n. 330 milj. euroa jakautuen usealle vuodelle. Vuodelle 2009 aiheutuu menoja yhteensä 65 milj. euroa.

Lisäksi panostetaan toimenpiteisiin, joilla voidaan tehokkaasti tukea työllisyyttä, työllistymistä sekä tähän liittyvää koulutusta.

Rajavartiolaitokselle ehdotetaan 57 milj. euron tilausvaltuutta öljyntorjuntakykyisen ulkovartiolaivan hankintaan. Vuonna 2009 saataisiin käyttää 3 milj. euroa laivan suunnittelun käynnistämiseen.

Lisäksi Rajavartiolaitoksen helikopterin lentovaurion korjaamiseen ehdotetaan 1,2 milj. euroa. Merivoimien käytössä olevan öljyntorjunta-alus Hallin peruskorjauksen aiemmin arvioitua suurempiin menoihin ehdotetaan 5 milj. euroa.

Tekesin T&K-lainoihin ehdotetaan 29 milj. euron lisäystä, joka on tarkoitus kohdentaa mm. hakkuutähteitä hyödyntävien puupohjaisten biopoltoaineiden tuotantoteknologioiden ja puutuotealan uusien tuotteiden ja teknologioiden kokeiluhankkeisiin.

Finnvera Oyj:n erityiskorkotukilainojen myöntämisvaltuuteen ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä, millä tuetaan mm. naisyrittäjyyttä, aloittavien yritysten selviytymistä ja kasvuyrittäjyyttä. Finnvera Oyj:n rahoitustoiminnan kannalta riittävän vakavaraisuuden turvaamiseksi ehdotetaan yhteensä 50 milj. euron lisäpääomistusta. Lisäksi Finnvera Oyj:lle maksettaviin luotto- ja takaustappiokorvauksiin ehdotetaan 4 milj. euron lisäystä.

Yritysten kehittämishankkeiden rahoitukseen ehdotetaan 5 milj. euron lisävaltuutta. Lisäksi ns. yksinyrittäjätukeen talousarviossa varattua 9,8 milj. euron rahoitusta kohdennetaan äkillisen rakennemuutoksen alueiden uusia työpaikkoja ja yrityksiä luoviin hankkeisiin. Työllisyysperusteisten investointihankkeiden rahoitukseen ehdotetaan 8 milj. euron ns. jälkirahoitteista lisävaltuutta, josta aiheutuu valtiolle menoja aikaisintaan vuonna 2012.

Uljuan maapatojen perusparannus ja Inarin kalanviljelylaitos -hankkeita ehdotetaan aikaistettavan 3,86 milj. eurolla.

Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistämiseen kuuluvien toimenpiteiden aikaistamiseen vuosilta 2012—2013 lisätään n. 3,5 milj. euroa, josta valtion rahoitusosuutta on 2 milj. euroa.

Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottamisen valtion rahoitusosuuteen ehdotetaan 1,5 milj. euroa.

Metsähallitukselle ehdotetaan 1 milj. euroa käytettäväksi mahdollisimman työvoimavaltaisiin kohteisiin kansallispuistojen ja muiden vetovoimaisten luontomatkailukohteiden palveluvarustuksen ja kulutuskestävyyden parantamisessa.

Talonrakentamisen uustuotanto alenee voimakkaasti alan sopeutuessa vuoden 2008 suhdannehuipputasolta. Haasteet ja sopeutumisongelmat liittyvät lähinnä uudisrakentamiseen ja erityisesti asuntorakentamisen supistumiseen. Korjausrakentaminen puolestaan kasvaa, ja huolena on korjaustoiminnan suunnittelijavoimien ja eräiden ammattihenkilöryhmien saatavuus vuonna 2009 sekä viitteet hintatason osin epäsuotuisasta kehityksestä. Suhdanne- ja työllisyysyistä vuokra-asuntotuotannon korkotukilainojen hyväksymisvaltuutta ehdotetaan lisättäväksi 500 milj. eurolla 1 670 milj. euoksi, mikä ylittää n. 1 200 milj. eurolla vuoden 2008 toteutuman.

Alushankinnat ja korjaustoimet

T&K-lainat ja yritysrahoitus

Yritysten kehittämisavustukset ja työllisyysperusteiset investoinnit

Pienimuotoiset rakennushankkeet ja ympäristörakentaminen

Asuntotuotanto

Työllisyys- ja koulutus- poliittiset toimenpiteet	Lisäyksellä pyritään samalla parantamaan edellytyksiä hillitä talouden kasvuvaiheessa asuntohintojen ja -vuokrien nousupaineita, sillä kokemusten mukaan asuntokysyntä patoutuu taantumassa ja purkautuu kasvun alkaessa nopeammin kuin asuntojen rakentamisella kyetään kysynnän kasvuun vastaamaan.
	Valtakunnallista home- ja kosteustalkoot -toimintaohjelmaa kii- rehditään 230 000 euron erillislisärahoituksella.
	Palkkaturvaan ehdotetaan 19 milj. euron lisäystä. Ammatillisen peruskoulutuksen vuosiopiskelijamäärää lisätään 500 opiskelijalla ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen kiintiötä lisätään 1 000 opiskelijalla, minkä vuoksi ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen valtionosuuksiin ehdotetaan yhteensä 5 milj. euron lisäystä. Työvoimapolitiittisiin koulutus-, työllistämisen- ja erityistoimiin ehdotetaan 29 milj. euron lisäystä, jolloin toimenpiteiden piirissä olevien määrä kasvaa keskimäärin n. 3 250 henkilöllä. Lisäksi koulutus-, työllistämisen- ja erityistoimien määrärahaa varataan vuositasolla enintään 2 milj. euroa käytettäväksi yhteensä 40 henkilötyövuotta vastaavan lisähenkilöstön palkkaamiseen palkkatuettuun työhön työ- ja elinkeinotoimistoihin. Tämän myötä työ- ja elinkeinotoimistot kohdistavat pääkaupunkiseudun aiesopimukseen liittyen yhteensä 40 henkilötyövuotta vastaavan lisävoimavaran maahanmuuttajien kotoittamisen ja työllistymisen nopeuttamiseen ja tehostamiseen.
Kunnallisvaalien uusinta- vaalien menojen korvaaminen Lisääntyneistä turva- paikanhakijoista aiheutuvat menot	Ehdotetaan, että vaalimenojen määrärahaa saa käyttää myös vuoden 2008 kunnallisvaalien uusintavaaleista Karkkilassa, Kauniassa ja Vihdissä aiheutuneiden menojen korvaamiseen.
	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta aiheutuviin menoihin ehdotetaan 62,5 milj. euroa. Lisämäärärahan tarve aiheutuu lisääntyneestä maahan saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrästä. Lisäksi maahanmuuttoviraston toimintamenoihin ehdotetaan 3 milj. euroa sekä poliisin toimintamenoihin 1,1 milj. euroa turvapaikka-asioiden käsittelyyn.
Kauhajoen ampumis- tapauksen kustannukset	Kuntien harkinnanvaraisiin avustuksiin ehdotetaan 1 milj. euron lisäystä erillisen avustuksen maksamiseen Kauhajoen ampumistapauksesta aiheutuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin.
Svenska Teaternin peruskorjauksen lainojen valtioneuvoston Opintolainojen valtion- takausta	Svenska Teaternin peruskorjaukseen otettaville lainoille ehdotetaan myönnettäväksi 27 milj. euron omavelkainen valtioneuvoston vastavakuuksia vaatimatta.
	Opintolainojen valtioneuvoston takauksiin ehdotetaan lisämäärärahaa runsaat 12,5 milj. euroa. Tarve aiheutuu ennakoitua suuremmasta valtion takaajana maksettavaksi tulevien lainojen määrästä.
Yliopistokiinteistöjen järjestelyt sekä yliopisto- jen maksuvalmius ja käyttöpääoma	Yliopistokiinteistöjä koskevaan järjestelyyn liittyen Senaatti-kiinteistöille ehdotetaan oikeuksia liittää n. 30 hehtaaria maa-alueita edelleen apporttina luovutettavaan omaisuuteen ja käyttää tätä omaisuutta kiinteistöyhtiöiden osakkeiden merkitsemiseen sekä luovuttaa yliopistokiinteistöt niihin kohdistuvine velkoineen yliopistokiinteistöyhtiöihin, jolloin Senaatti-kiinteistöille syntyy enin-

tään 820 milj. euron lainasaatava yliopistokiinteistöyhtiöiltä. Lisäksi ehdotetaan valtuuksia siirtää Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta 2/3 kunkin yliopistokiinteistöyhtiön osakkeista valtiovarainministeriölle ja edelleen opetusministeriölle, siirtää asunto-osakkeita tase-arvoltaan 3,3 milj. euroa Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta valtiovarainministeriölle ja edelleen opetusministeriölle sekä myöntää toistaiseksi voimassa oleva vastikkeeton käyttöoikeus enintään n. 1 700 hehtaarin suuruisiin maa- ja vesialueisiin Helsingin ja Joensuun yliopistoille opetusta ja tutkimusta varten.

Julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen ja Tampereen teknillisen yliopiston maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseksi yliopistouudistuksen siirtymävaiheessa ehdotetaan 46 milj. euroa.

Maatilatalouden kehittämisrahastoon ehdotetaan siirtona energian valmisteverojen vuoden 2008 palautuksiin budjetoidusta käyttämättä jääneestä osuudesta 8 milj. euroa.

Sinikielitautin vastustamiseksi suoritettaviin nautojen rokotuksiin ehdotetaan varattavaksi 1,1 milj. euroa. Rokotukset on tarkoitus aloittaa Lounais-Suomesta.

Kasvintuhoajista johtuvien korvausten ennakoitua suuremman määrän johdosta korvauksiin ehdotetaan lisäystä 0,6 milj. euroa ja uuden eläinlääkintähuoltolain toimeenpanoon 0,4 milj. euroa.

Ns. KEMERA-varoja (määrärahaa ja valtuutta) ehdotetaan lisättäväksi 12 milj. eurolla. Varoja käytetään yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöihin, energiapuun korjuuseen ja haketuksen sekä myyrätuhoihin.

Perustienpidon, perusradanpidon ja joukkoliikenteen määrärahoja ehdotetaan lisättäväksi yhteensä 16 milj. eurolla EU:n TEN-avustusten tuloutusmääriä vastaavasti. Liikenneväylien maahankintojen määrärahaa ehdotetaan lisättäväksi 6,4 milj. eurolla.

Hankkeen E18 Vaalimaan rekkaparkkipaikka-alue valtuus poistetaan liikennemäärissä tapahtuneiden muutosten johdosta, mikä vähentää vuoden 2009 määrärahatarvetta 12 milj. eurolla. Ratahallintokeskus oikeutetaan sopimaan sopimus Seinäjoki—Oulu -radan parannustöiden jatkamisesta 40 milj. euron määrästä. Kehäradan sopimusvaltuus ehdotetaan muutettavaksi 389 milj. euroksi, missä on huomioitu lentoaseman rautatieaseman muuttaminen Ilmailulaitoksen hankkeeksi ja Ilmailulaitoksen esittämä ratalinjauksen muutos. Ennakoitua suuremman kustannusten nousun johdosta Ilmalan ratapiha -hankkeen sopimusvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 15 milj. eurolla. Seinäjoen lentokentän parannuksen jatkotöiden avustamiseen ehdotetaan 0,4 milj. euroa. Tönölänsalmen sillan korjauksen kustannusarvion kattamiseen ehdotetaan yhteensä 0,7 milj. euron lisäystä. Eräiden keskeneräisten liikennehankkeiden viivästymisten johdosta niiden määrärahatarpeita tarkistetaan, mikä lisää vuoden 2009 määrärahatarvetta yhteensä 35 milj. eurolla.

Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon

Sinikielitautirokotukset ja kasvintuhoajakorvaukset

KEMERA-tuet

Infrastruktuurihankkeet

VTT:n rakennejärjestelyt	Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) rakennejärjestelyjen toteuttamiseen liittyen perustetaan VTT:n asiantuntijapalveluita muodostettavan yhtiön ja VTT:n osakkuusyhtiöiden hallintoon yhtiö. Perustamiseen ehdotetaan yhteensä 15,7 milj. euron määrärahoja sekä Oy Keskuslaboratorio — Centrallaboratorium Ab:n tutkimus- ja laboratorioliiketoimintojen ostamiseen yhteensä 5 milj. euron määrärahaa.
Valtion maksuosuus Shanghain maailmannäyttelyyn osallistumisesta	Valtio rahoittaa Shanghain maailmannäyttelyn Suomen paviljongin rakentamista yhdessä suomalaisten yritysten kanssa. Valtion maksuosuutta ehdotetaan aikaistettavan siten, että 4,3 milj. euroa vuodelle 2010 varatusta valtion rahoituksesta toteutetaan jo kuluvana vuonna ja yritysten maksuosuutta lisätään vastaavasti vuonna 2010. Lisäksi ehdotetaan, että valtio osallistuu osuuttaan vastaavasti Suomen paviljongin kasvaneisiin rakentamiskustannuksiin.
Viennin jälle- rahoituksen määrärahan alentaminen	Kuluvana vuonna käyttöön otetun viennin jälle- rahoituksen ky- syntä on eri syistä osoittautunut ennakoitua selvästi vähäisemmäksi, minkä vuoksi viennin jälle- rahoitusluottojen nostoihin kuluvalla vuodelle varattua 1,5 mrd. euron määrärahaa ehdotetaan vähennet- täväksi 1 mrd. eurolla. Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisätalousar- viossa myönnettiin Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen 6 milj. euron määräraha jälle- rahoitustoimintaan liittyvien riskien kattamiseksi. Jälle- rahoitustoiminnan toteuttamiseksi valittiin kuitenkin malli, jossa Suomen Vientiluotto Oy:lle ei koidu vakava- raisuusvaatimukset huomioon ottaen sellaisia riskejä, jotka edellyt- täisivät yhtiön pääomittamista, minkä vuoksi ehdotetaan, että pää- omittamiseen vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetty rahoitus vähennetään talousarviosta.
Velkakonversio- sopimukseen liittyvän määrärahan uudelleen- budjetointi	Suomen ja Venäjän välillä 15.8.2006 solmitun 30 milj. Yhdysval- tain dollarin velkakonversiosopimukseen liittyvät palvelu- ja tava- ratoimitukset edellyttävät aiemmin arvioitua pidemmän toimitus- ajan, minkä vuoksi vuoden 2006 toisessa lisätalousarviossa myön- netty ja viime vuoden tilinpäätöksessä peruuntunut 25 milj. euron määräraha ehdotetaan uusittavaksi.
Energiapolitiikka	Energiapolitiikkaan ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä myöntä- misvaltuuteen ja 1 milj. euron lisäystä määrärahaan. Lisäys on tar- koitus käyttää uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta edistäviin hankkeisiin, jotka tukevat pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteita.
Pandemiavarautuminen	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla ehdotetaan lisä- määrärahoja influenssa A(H1N1) -epidemiaan varautumisen kus- tannuksiin Lääkelaitoksessa ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitok- sessa yhteensä n. 0,4 milj. euroa. Pandemiavarautumisen kustan- nuksiin sairaanhoitopiireissä ja kunnissa ehdotetaan 5 milj. euron lisämäärärahaa.
Saimaannorpan suojelu	Saimaannorpan suojelun lisämenoja varten ehdotetaan Metsähal- litukselle 60 000 euron lisämäärärahaa.

Ulosottolaitokselle ehdotetaan 1,5 milj. euron kertaluonteista lisäystä ulosottoasioiden määrän kasvun vuoksi. Ulosottomaksuja korotetaan 1.11.2009 alkaen siten, että valtion tulojen lisäys on vuositasolla 4 milj. euroa.

Rangaistusten täytäntöönpanoon ehdotetaan vankimäärän muutosta vastaavasti 0,2 milj. euron lisäystä.

Verohallinnon toimintamenoja ehdotetaan lisättäväksi n. 1,7 milj. euroa. Määrärahalta on tarkoitus rahoittaa yritys- ja yhteisötietojärjestelmän toteutusta sekä talousrikosten torjuntaan kehitettävää analyysijärjestelmää.

Tullilaitoksen toimintamenoja ehdotetaan lisättäväksi 0,5 milj. eurolla autoverotuksen oikaisujen käsittelyyn palkattujen määräaikaisten henkilöiden menoihin.

Opetusministeriön toimintamenoihin siirretään 1 milj. euroa hallinnonalan sähköisen hallinnoinnin ja asioinnin prosessien luomiseksi sekä sellaisten toimintatapojen kehittämiseksi, joita voidaan käyttää hakemusten käsittelyssä tuottavuuden lisäämiseksi (SALAMA-kehittämishanke).

Työ- ja elinkeinoministeriön perustamiseen ja aluehallintohankkeen toteuttamiseen liittyen työvoima- ja elinkeinokeskusten ja työvoima- ja elinkeinotoimistojen tietoteknologian yhtenäistämiseen ehdotetaan 0,9 milj. euron lisäystä.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus aloittaa toimintansa 1.11.2009. Laitoksen toiminta ehdotetaan rahoitettavaksi kuluvan vuoden kahden viimeisen kuukauden aikana sen edeltäjille Lääkelaitokselle ja Lääkealan kehittämiskeskukselle loppuvuodeksi varatuilla määrärahoilla, n. 460 000 eurolla. Toiminta kahdella paikkakunnalla, Helsingissä ja Kuopiossa aiheuttaa lisäkuluja, joiden rahoittamiseksi ehdotetaan lisämäärärahaa 300 000 euroa.

Maksuja Euroopan unionille ehdotetaan vähennettäväksi 45 milj. euroa maksuperusteiden tarkistusten ja vuoden 2008 ylijäämän palautusten johdosta.

Valtion rahoitusosuutta EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ehdotetaan vähennettäväksi 25 milj. eurolla aiemmin arvioitua pienempien maksatusten vuoksi.

Ahvenanmaan tasotusmaksua ehdotetaan vähennettäväksi n. 20 milj. euroa vuoden 2009 talousarvion tulojen määrän pienentymisen johdosta.

Määrärahojen tarvearvioita ehdotetaan korotettaviksi työttömyys- turvalain mukaisen perusturvan osalta 30 milj. eurolla, perustoimeentulotuen valtionosuuden osalta 41,2 milj. eurolla, merimieseläkkeiden osalta 0,8 milj. eurolla, kansaneläkeläistä johtuvien menojen osalta 18 milj. eurolla, sotilasvammakorvauksien osalta 5,8 milj. eurolla sekä oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menojen osalta 0,86 milj. eurolla. Sosiaaliturvamenojen määräraharahatarpeen kasvu liittyy heikentyneeseen suhdanne- ja työllisyystilanteeseen, sotilasvammakorvausten määrärahan tarvetta lisäävät

Lisäyksiä eräisiin toimintameno- määrärahoihin

Eräiden menoarvioiden tarkentuminen

sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten arvioitua suuremmat käyttökustannukset ja oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten kustannuksia avausten lukumäärän ja yksikkökustannuksen kasvu.

Valtionosuuteen työttömyyskassoille ehdotetaan määrärahan alentamista 30 milj. eurolla ja työmarkkinatukeen määrärahan alentamista 80 milj. eurolla vuoden 2009 ensimmäisen lisätalousarvion määrärahalisäysten osoittauduttua ylimitoitetuiksi. Työttömyyden lisääntyminen vaikuttaa työttömyysturvamenoihin osin viiveellä eikä se vaikuta täydellä painollaan myöskään työmarkkinatukeen perustuessaan ensisijaisesti työssäolleiden lomautuksiin ja irtisanomisiin. Tarkentuneiden tarvearvioiden mukaisesti määrärahan vähentämistä ehdotetaan 5 milj. eurolla vuorottelukorvauksen valtionosuuteen, 10 milj. eurolla yrittäjäeläkkeiden valtionosuuteen sekä 4 milj. eurolla valtion korvaukseen maatalousyrittäjien lomituskustannuksiin.

Eduskunnan vuodelle 2009 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

	Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+I LTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	125 070 000	-	125 070 000
22.	Tasavallan presidentti	13 038 000	120 000	13 158 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	79 167 000	-	79 167 000
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 178 231 000	2 659 000	1 180 890 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	797 371 000	13 358 000	810 729 000
26.	Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 191 661 000	74 522 000	1 266 183 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	2 822 233 000	-	2 822 233 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	7 630 540 000	-86 994 000	7 543 546 000
29.	Opetusministeriön hallinnonala	7 613 173 000	66 886 000	7 680 059 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 849 473 000	29 622 000	2 879 095 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 272 861 000	54 417 000	2 327 278 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	4 094 439 000	-875 709 000	3 218 730 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	15 804 795 000	-21 979 000	15 782 816 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	385 888 000	10 290 000	396 178 000
36.	Valtionvelan korot	2 173 000 000	-257 000 000	1 916 000 000
	Yhteensä	49 030 940 000	-989 808 000	48 041 132 000

Eduskunnan vuodelle 2009 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+ILT)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	34 674 799 000	-3 226 700 000	31 448 099 000
12. Sekalaiset tulot	4 486 491 000	-33 428 000	4 453 063 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 617 500 000	28 000 000	1 645 500 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	234 200 000	-	234 200 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	41 012 990 000	-3 232 128 000	37 780 862 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	8 017 950 000	2 242 320 000	10 260 270 000
Yhteensä	49 030 940 000	-989 808 000	48 041 132 000

Vuoden 2009 II lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	-3 226 700 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	-2 256 000 000
01. Tulovero, vähennystä	-2 231 000 000
02. Korkotulojen lähdevero, vähennystä	-80 000 000
03. Perintö- ja lahjaverot, lisäystä	55 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	-832 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	-832 000 000
08. Valmisteverot	15 000 000
04. Alkoholi- ja tupakkaverot, lisäystä	15 000 000
10. Muut verot	-154 000 000
03. Autovero, vähennystä	-69 000 000
05. Varainsiirtovero, vähennystä	-80 000 000
08. Jätevero, vähennystä	-5 000 000

Osasto 12

17

19. Muut veronluonteiset tulot	300 000
04. Eräät viestinnän maksut, lisäystä	300 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	-33 428 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	596 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	596 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	7 667 000
10. Tuomioistuintulot, lisäystä	5 000 000
20. Ulosottomaksut, lisäystä	2 667 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	55 000
98. EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan, lisäystä	55 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 500 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	2 500 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	-13 250 000
20. Palvelukeskuksen tulot	—
60. Euroopan unionilta saatavat tulot matkakustannusten korvaamiseen, vähennystä	-250 000
70. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot, vähennystä	-13 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	-73 915 000
02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta, vähennystä	-75 425 000
03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta, lisäystä	1 510 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	19 919 000
12. Radanpidon tulot, lisäystä	14 287 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	5 632 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	19 000 000
31. Palkkaturvamaksujen palautukset, lisäystä	19 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	4 000 000
01. Sakkorahat, lisäystä	4 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULO	28 000 000
01. Korkotulot	-32 000 000
07. Korot talletuksista, vähennystä	-32 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	60 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta, lisäystä	60 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	2 242 320 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	2 242 320 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	2 242 320 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**-989 808 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääloukka 21		€
21. EDUSKUNTA		—
10. Eduskunnan kanslia		—
01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha), vähennystä		-3 000 000
70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)		3 000 000

Pääloukka 22		
22. TASAVALLAN PRESIDENTTI		120 000
02. Tasavallan presidentin kanslia		120 000
02. Eläkkeellä olevien presidenttien menot (kiinteä määräraha), lisäystä		120 000

Pääloukka 24		
24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		2 659 000
01. Ulkoasiainhallinto		2 229 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		2 229 000
10. Kriisinhallinta		—
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)		—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö		—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)		—
90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot		430 000
01. Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (arviomääräraha), vä- hennystä		-570 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha), lisäystä		1 000 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	13 358 000
01. Ministeriö ja hallinto	3 900 000
20. Erityismenot (arviomääräraha), lisäystä	1 900 000
29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	7 568 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	28 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	33 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	105 000
04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 002 000
05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	5 900 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	1 500 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 500 000
30. Syyttäjät	190 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	190 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	200 000
01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	200 000
50. Vaalimenot	—
20. Vaalimenot (arviomääräraha)	—

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	74 522 000
01. Hallinto	2 843 000
01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 843 000

Päälukka 27		21
10. Poliisitoimi		1 950 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 100 000
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha), lisäystä		850 000
20. Rajavartiolaitos		4 200 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		4 200 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset		—
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		—
40. Maahanmuutto		65 529 000
01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		3 000 000
02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha), lisäystä		7 228 000
63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha), lisäystä		55 301 000

Päälukka 27		
27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		—
10. Sotilaallinen maanpuolustus		—
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..		4 461 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v), vähennystä ..		-7 961 000
19. Hawk Mk 66 -koneiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)		3 500 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta		—
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)		—

Päälukka 28		
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		-86 994 000
01. Hallinto		3 000 000
73. Talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)		2 750 000
88. Valtiovarainhallinnon ohjauksessa olevien osakeyhtiöiden ja liikelaitosten pääomittaminen (siirtomääräraha 2 v)		250 000

Päälukka 29

10. Verotus ja tullitoimi	-5 755 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 745 000
02. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha), vähennystä ..	-8 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	-1 000 000
05. Palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 000 000
40. Valtionhallinnon kehittäminen	-2 945 000
20. Työhyvinvoinnin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
21. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-2 945 000
50. Eläkkeet ja korvaukset	2 000 000
50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
60. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	-250 000
03. Valtion henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvat palkkamenot (arviomäärä- raha)	—
20. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-250 000
70. EU ja kansainväliset järjestöt	-45 000 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), vähennystä	-45 000 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-20 044 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), vähennystä	-20 044 000
90. Kuntien tukeminen	1 000 000
32. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha), li- säystä	1 000 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	-18 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha), vähennystä	-18 000 000

Päälukka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	66 886 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	1 000 000
01. Opetusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	1 000 000

Pääluokka 30		23
10. Yleissivistävä koulutus		—
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		—
20. Ammatillinen koulutus		2 000 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustan- nuksiin (arviomääräraha), lisäystä		2 000 000
30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö		3 000 000
32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomäärära- ha), lisäystä		3 000 000
50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus		46 000 000
01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		486 000
03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennys- tä		-486 000
21. Valtion rahoitus julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopisto- jen ja säätiömuodossa toimivan Tampereen teknillisen yliopiston maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseksi (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		46 000 000
60. Tiede		2 122 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha), lisä- ystä		2 122 000
70. Opintotuki		12 550 000
52. Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki (arviomääräraha), lisäystä		12 550 000
80. Taide ja kulttuuri		214 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .		—
07. Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		214 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLIN- NONALA		29 622 000
01. Hallinto		—
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-151 000
03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...		151 000

Pääluokka 31

20. Maatalous	8 000 000
01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 000 000
43. Maatalouden ympäristötuki, tuotantoeläinten hyvinvointituki ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 2 v)	—
44. Luonnonhaittakorvaus (siirtomääräraha 2 v)	—
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha), vähennystä	-1 000 000
61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	8 000 000
30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	2 150 000
01. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	50 000
20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha), lisäystä	1 500 000
41. Eräät korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	600 000
40. Kala-, riista- ja porotalous	3 612 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	50 000
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	52 000
62. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 510 000
77. Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	—
50. Vesitalous	3 860 000
20. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 860 000
60. Metsätalous	12 000 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyys- ja turvaamiseen (arviomääräraha), lisäystä	12 000 000
50. Eräät metsätalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	—

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	54 417 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	8 600 000
29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	8 600 000

Pääluokka 32

25

10. Liikenneverkko	45 647 000
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 920 000
22. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	14 032 000
23. Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)	—
41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	400 000
76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 431 000
78. Eräät väylähankkeet (arviomääräraha), lisäystä	22 864 000
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	20 000
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	20 000
65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)	—
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	150 000
01. Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	150 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakajaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-875 709 000
01. Hallinto	321 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	321 000
20. Innovaatiopolitiikka	25 390 000
02. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 000 000
20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta (arviomääräraha), lisäystä	1 500 000
40. Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha), vähennystä	-1 500 000
41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	176 000
42. Osaamiskeskusohjelman klustereiden koordinointi (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-176 000
43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha), lisäystä	4 690 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	—
87. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalveluiden yhtiöittäminen (siirtomääräraha 2 v)	10 000 000
88. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen osakkuusyritysten hallinnon yhtiöittäminen (siirtomääräraha 2 v)	700 000

Pääloukka 33

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	-879 100 000
01. Työ- ja elinkeinokeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	900 000
42. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	—
48. Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha), vähennystä	-1 000 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha), lisäystä	19 000 000
51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha), lisäystä	29 000 000
63. Velkakonversiosta aiheutuvien maksusuoritusten hoitaminen (siirtomääräraha 3 v)	25 000 000
64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)	—
80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan (arviomääräraha), vähennystä	-1 000 000 000
87. Pääomalaina Finnvera Oyj:lle Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen (kiinteä määräraha), vähennystä	-6 000 000
89. Pääomalaina Finnvera Oyj:lle (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	50 000 000
50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	-23 320 000
63. Kainuun kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 680 000
64. EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)	—
65. Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha), vähennystä	-25 000 000
60. Energiapolitiikka	1 000 000
40. Energiatuki (arviomääräraha), lisäystä	1 000 000
50. Eräät energiataloudelliset avustukset (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääloukka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-21 979 000
01. Hallinto	4 639 000
03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	285 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	—
05. Valtion koulukotien toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	—
27. Korvaus Kansaneläkelaitokselle sähköisen arkiston rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)	4 354 000

Pääloukka 33

27

02. Valvonta	1 332 000
04. Lääkelaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	172 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	300 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha), lisäystä	860 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	250 000
03. Lääkehoidon kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	250 000
20. Työttömyysturva	-85 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha), vähennystä .	-30 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha), lisäystä	30 000 000
52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha), vähennystä	-80 000 000
56. Valtionosuus vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha), vähennystä	-5 000 000
40. Eläkkeet	8 800 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha), lisäystä	800 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	-10 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	18 000 000
50. Veteraanien tukeminen	5 800 000
51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	5 800 000
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	46 200 000
34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)	—
35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	41 200 000
39. Valtionavustus sairaanhoitopiireille ja kunnille pandemiavarautumisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
80. Maatalousyrittäjien lomitustoiminta	-4 000 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	-4 000 000

Pääloukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	10 290 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	230 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	230 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	10 060 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisä- ystä	1 060 000
70. Alusinvestoinnit (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 500 000
88. Osakepääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	1 500 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	—
60. Siirto valtion asuntorahastoon	—

Pääloukka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	-257 000 000
01. Valtionvelan korko	-265 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha), vähennystä	-265 000 000
09. Muut menot valtionvelasta	8 000 000
20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha), lisäystä .	8 000 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**-989 808 000**

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulovero

Momentilta vähennetään 2 231 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloveron aleneminen johtuu sekä ansio- ja pääomatuloverojen että yhteisöveron supistumisesta. Ansio- ja pääomatuloverojen tuottoarvio pienenee 789 000 000 eurolla. Tuottoarvion heikkeneminen on seurausta palkkasumma-arvion alenemisesta verrattuna helmikuun alussa annettun lisätalousarvioesityksen oletuksiin, vuoden 2009 pääomatuloarvion alenemisesta heikentyneen taloustilanteen johdosta sekä vuoden 2008 verotuksesta loppukesällä saaduista ennakkotiedoista. Lisäksi arvioissa on huomioitu alkuvuoden kertymätiedot. Palkkasumman arvioidaan supistuvan 2,8 % vuonna 2009 (helmikuun arvio palkkasumman muutoksesta oli +1,3 %). Vuoden 2009 pääomatulojen arviota on alennettu -14 prosentista -25 prosenttiin. Vuoden 2008 verotuksesta saatujen ennako-

tietojen perusteella käsitys vuoden 2008 pääomatuloista on muuttunut heikommaksi siten, että pääomatulojen arvioidaan alenevan 14,5 % kun helmikuun alussa tulojen arvioitiin supistuvan vajaat 8 %. Tämä alentaa myös vuoden 2009 pääomatuloarvion tasoa.

Yhteisöveron tuottoarvio alenee 1 442 000 000 eurolla johtuen yritysten vuoden 2008 lopulta alkaneesta heikentyneestä tuloskehityksestä. Yhteisöveron tuotto kääntyi laskuun jo vuonna 2008 ja valtion yhteisöveron kertymän arvioidaan supistuvan edelleen vuonna 2009 alle puoleen edellisvuotiselta tasoltaan. Valtion yhteisöverotuottoa alentaa osaltaan valtion yhteisöveron jako-osuuden alentaminen väliaikaisesti 10,8 prosenttiyksiköllä verovuosille 2009—2011. Budjettitalouden yhteisöverokertymä koostuu useammalta verovuodelta valtiolle tilitettävistä veroista, mutta suurin merkitys on samalta vuodelta kertyvillä ennakoilla ja edelliseltä vuodelta kerty-

villä suorituksilla. Vuonna 2009 yhteisöille on palautettu poikkeuksellisen paljon verovuoden 2008 ennakoita ennen verotuksen valmistumista ja verovuodelta 2008 oma-aloitteisesti maksettujen ennakontäydennysmaksujen ker-

tymä jäi puolestaan aikaisempia vuosia pienemmäksi.

Seuraavassa taulukossa on ennuste verovuoden lopullisen veron määrästä, eri verovuosien kertymistä sekä valtion osuus yhteisöveron tuotosta.

Ennuste yhteisöveron tuotosta ja valtion osuus siitä, mrd. euroa

Vuosi	2007	2008 (arvio)	2009 (arvio)
Verovuoden lopullinen vero	7,2	5,4	3,8
muutos %	20	-25	-29
Kalenterivuoden kertymät eri verovuosilta (valtion kirjanpidon mukaan)			
verovuosi=kalenterivuotta seuraava vuosi	0,4	0,5	0,3
verovuosi=kalenterivuosi	5,8	5,1	3,2
verovuosi=kalenterivuotta edeltävä vuosi	0,7	0,9	-0,3
Yhteensä	7,0	6,5	3,3
Valtion osuus yhteisöveron tuotosta	5,3	4,9	2,1
Valtion osuus yhteisöveron tuotosta, %	76,22	76,22	65,42

2009 II lisätalousarvio	-2 231 000 000
2009 I lisätalousarvio	-1 620 000 000
2009 talousarvio	13 332 000 000
2008 tilinpäätös	13 997 987 748
2007 tilinpäätös	14 360 508 445

03. Perintö- ja lahjavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 55 000 000 euroa.

Selvitysosa: Perintö- ja lahjaveron tuottoarviota korotetaan kertymätietojen perusteella.

02. Korkotulojen lähdevero

Momentilta vähennetään 80 000 000 euroa.

Selvitysosa: Korkotulojen lähdeveron tuottoarviota alennetaan korkotason laskun sekä alkuvuoden kertymätietojen johdosta.

2009 II lisätalousarvio	55 000 000
2009 talousarvio	365 000 000
2008 tilinpäätös	651 415 665
2007 tilinpäätös	458 797 023

2009 II lisätalousarvio	-80 000 000
2009 talousarvio	600 000 000
2008 tilinpäätös	431 932 172
2007 tilinpäätös	253 586 420

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentilta vähennetään 832 000 000 euroa.

Selvitysosa: Arvonlisäveron tuottoarviota alennetaan 832 000 000 eurolla vuoden

2009 toteumatietojen ja heikentyneiden taloudellisten näkymien vuoksi. Lisäksi arvonlisäveron tuottoa on alentanut huhtikuun 2009 alussa voimaan tullut autoveron muutos, jonka

yhteydessä luovuttiin kantamasta autoverolle	2009 II lisätalousarvio	-832 000 000
arvonlisäveron suurua veroa. Lokakuun	2009 I lisätalousarvio	-603 000 000
alussa voimaantuleva elintarvikkeiden arvon-	2009 talousarvio	14 583 000 000
lisäveron alentaminen niin ikään vaikuttaa ar-	2008 tilinpäätös	14 048 901 687
vonlisäveron tuottoa heikentävästi vuoden	2007 tilinpäätös	13 521 403 571
2009 lopussa.		

08. Valmisteverot

<i>04. Alkoholijuomaverot</i>	oidaan korotuksen seurauksena kasvavan 15	
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	milj. euroa.	
15 000 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Alkoholivero nousee 10	2009 II lisätalousarvio	15 000 000
prosentilla 1.10.2009. Korotus lisää alkoholi-	2009 talousarvio	1 188 000 000
veron tuottoa vuositasolla arviolta 70 milj. eu-	2008 tilinpäätös	1 091 509 167
roa. Vuoden 2009 alkoholiverokertymän arvi-	2007 tilinpäätös	1 014 796 848

10. Muut verot

<i>03. Autovero</i>	<i>05. Varainsiirtovero</i>	
Momentilta vähennetään 69 000 000 euroa.	Momentilta vähennetään 80 000 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	
tietojen perusteella autoveron kertymän arvioi-	tietojen perusteella momentin kertymän arvi-	
daan jäävän 756 000 000 euroon. Arvioon vai-	oidaan jäävän 400 000 000 euroon.	
kuttavat myös uusien ja käytettyjen henkilöau-		
tojen kysynnän alentuminen sekä osin uusien	2009 II lisätalousarvio	-80 000 000
henkilöautojen keskimääräisen hiilidioksi-	2009 I lisätalousarvio	-100 000 000
päästön tavoitteiden mukaisesta pienemises-	2009 talousarvio	580 000 000
tä johtuva autoveroprosentin alentuminen. Ar-	2008 tilinpäätös	502 957 002
vio perustuu 82 000 uuden henkilöauton ky-	2007 tilinpäätös	699 649 752
syntään vuonna 2009. Arviossa on otettu		
huomioon, että autoveron osuudelle kannetta-	<i>08. Jätevero</i>	
va arvonlisävero siirrettiin osaksi autoveroa	Momentilta vähennetään 5 000 000 euroa.	
1.4.2009 alkaen.	<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	
	tietojen perusteella momentin kertymän arvi-	
	oidaan jäävän 52 000 000 euroon.	
2009 II lisätalousarvio		
-69 000 000	2009 II lisätalousarvio	-5 000 000
2009 I lisätalousarvio	2009 talousarvio	57 000 000
-250 000 000	2008 tilinpäätös	52 211 452
2009 talousarvio	2007 tilinpäätös	56 172 342
1 075 000 000		
2008 tilinpäätös		
1 016 005 178		
2007 tilinpäätös		
1 216 986 871		

19. Muut veronluonteiset tulot

04. Eräät viestinnän maksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Eduskunta on hyväksynyt esityksen laiksi eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista, jossa esitetään, että taajuusalueilla 2 500—2 690 megahertsiä järjestettäisiin huutokauppa, jonka tarkoituksena olisi hankkia kokemuksia radiotaajuuksien myöntämisestä huutokaupalla ja arvioida menettelyn hyötyjä ja haittoja. Huutokauppa on tarkoitus järjestää marraskuussa 2009. Huutokauppaan osallistuvalla yritykseltä perittäisiin 50 000 euron osallistumismaksu. Huutokauppaan arvioi-

daan osallistuvan kuusi yritystä, jolloin tuloja arvioidaan syntyvän yhteensä 300 000 euroa. Huutokaupan järjestämisestä aiheutuvat huutokauppajärjestelmän ja siihen liittyvien asiantuntijapalveluiden hankintakustannukset 150 000 euroa on otettu huomioon momentin 31.40.01 mitoituksessa.

2009 II lisätalousarvio	300 000
2009 talousarvio	4 727 000
2008 tilinpäätös	4 416 147
2007 tilinpäätös	3 978 639

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

<p><i>99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 596 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu YK:n Suomelle maksamista Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation joukkokorvauksista.</p>	<p>2009 II lisätalousarvio</p> <p>2009 I lisätalousarvio</p> <p>2009 talousarvio</p> <p>2008 tilinpäätös</p> <p>2007 tilinpäätös</p>	<p>596 000</p> <p>1 922 000</p> <p>1 500 000</p> <p>3 463 275</p> <p>4 211 183</p>
---	--	--

25. Oikeusministeriön hallinnonala

<p><i>10. Tuomioistuintulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 euroa.</p> <p>2009 II lisätalousarvio</p> <p>2009 talousarvio</p> <p>2008 tilinpäätös</p> <p>2007 tilinpäätös</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Lisäyksestä 2 000 000 euroa aiheutuu ulosottolaitoksen asiamäärän kasvusta arviolta 500 000 asialla varsinaisessa talousarviossa arvioidusta 2,4 miljoonan asian tasosta ja 667 000 euroa ulosottomaksujen koroittamisesta 1.11.2009 alkaen siten, että valtion tulojen lisäys on 4 000 000 euroa vuositasolla.</p> <p>2009 II lisätalousarvio</p> <p>2009 talousarvio</p> <p>2008 tilinpäätös</p> <p>2007 tilinpäätös</p>	<p>5 000 000</p> <p>30 400 000</p> <p>35 113 800</p> <p>33 611 884</p> <p>2 667 000</p> <p>47 000 000</p> <p>50 161 179</p> <p>50 531 509</p>
--	---	---

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 55 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvion muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon Paluurahaston vuoden 2008 palaumaosuus.

2009 II lisätalousarvio	55 000
2009 talousarvio	9 515 000

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu pääosin Suomen Kosovon sekä Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintajoukkojen kasva-

neista tuloista ja FMS-maksujärjestelyjen palautuksista.

2009 II lisätalousarvio	2 500 000
2009 talousarvio	2 420 000
2008 tilinpäätös	28 024 155
2007 tilinpäätös	13 652 774

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

20. Palvelukeskuksen tulot

Momentin tuloarvio muutetaan nettotuloksi.

Selvitysosa: Palvelukeskuksen toiminnasta aiheutuvat menot katetaan palveluita saatavilla myyntituotoilla, jotka on hinnoiteltu omakustannushintaan. Palvelukeskuksen toiminnan tulot ja menot on kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa budjetoitu momentille 28.20.05 tälle momentille budjetoitua 100 000 euroa lukuunottamatta, joka on vuodelta 2009 tuloutettava osuus varautumisesta rahoittamaan palvelukeskuksen investointeja tulevina vuosina ja joka vastaa investointien poistojen määrää.

Momentin tuloarvio ei edellä olevan johdosta muutu.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	100 000
2008 tilinpäätös	100 000
2007 tilinpäätös	—

60. Euroopan unionilta saatavat tulot matkakustannusten korvaamiseen

Momentilta vähennetään 250 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvion vähennys aiheutuu Suomelle vuonna 2009 kohdentuvaksi arvioidun Euroopan unionin neuvoston ja sen työryhmien matkakustannusten korvausten määrän pienenemisestä kuluvan vuoden talousarviossa arvioituun nähden. Vastaava vähennys on otettu huomioon momentin 28.60.20 määrärahan vähennyksenä.

2009 II lisätalousarvio	-250 000
2009 talousarvio	2 800 000
2008 tilinpäätös	2 613 293
2007 tilinpäätös	3 144 761

70. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot

Momentilta vähennetään 13 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että EU on tarkistanut perinteisten omien varo-

jen kertymäärviota vuoden 2009 kuudennessa lisätalousarviossaan.	2009 II lisätalousarvio	-13 000 000
	2009 talousarvio	57 000 000
	2008 tilinpäätös	51 570 391
	2007 tilinpäätös	49 601 828

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentilta vähennetään 75 425 000 euroa.

Selvitysosa: Ohjelmakauden 2007—2013 tulokertymä alenee, koska yritystukien ja kehittämishankkeiden alkaminen on viivästy-

nyt varsinaisessa talousarviossa arvioituun verrattuna. Sekä ympäristötuen että luonnonhaittakorvauksien maksatukset ja siten vastaavat EU:lta saatavat tulot viivästyvät valvontaja maksatusjärjestelmissä tapahtuvien muutosten vuoksi.

Arvio eri ohjelmien tulokertymästä (milj. euroa)

Ohjelma	Talousarvio, jossa tuloutuu			II lisätalousarvio, jossa tuloutuu			Yhteensä, jossa tuloutuu		
	talous- arvioon	MAKE- RAAn	yhteensä	talous- arvioon	MAKE- RAAn	yhteensä	talous- arvioon	MAKE- RAAn	yhteensä

Ohjelmakausi 2007—2013

Yritystuet ja kehittämiss- hankkeet	38,000	8,700	46,700	-15,200	-5,500	-20,700	22,800	3,200	26,000
Ympäristötuki, tuotanto- eläinten hyvinvointi ja ei- tuotannolliset investoinnit	97,577	-	97,577	-25,477	-	-25,477	72,100	-	72,100
Luonnonhaittakorvaus	118,348	-	118,348	-34,748	-	-34,748	83,600	-	83,600
Luopumis- ja pellon- metsitystuki	4,700	-	4,700	-	-	-	4,700	-	4,700
Yhteensä maaseutu- rahasto	258,625	8,700	267,325	-75,425	-5,500	-80,925	183,200	3,200	186,400

2009 II lisätalousarvio	-75 425 000	<i>Selvitysosa:</i> Lisäys perustuu elinkei- nokalatalouden investointiohjelman aikaista- miseen. Vastaava menolisäys on momentilla 30.40.62.
2009 talousarvio	258 625 000	
2008 tilinpäätös	259 667 509	
2007 tilinpäätös	356 207 865	

03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 510 000 euroa.

2009 II lisätalousarvio	1 510 000
2009 talousarvio	5 600 000
2008 tilinpäätös	1 415 671
2007 tilinpäätös	13 527 227

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

12. Radanpidon tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 14 287 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu EU:n myöntämästä TEN-tuesta hankkeille Seinäjo-ki—Oulu, Lahti—Vainikkala, Ilmalan ratapiha sekä Kehärata. Määrärahan lisäyksestä 14 032 000 euroa on merkitty momentille 31.10.22.

2009 II lisätalousarvio	14 287 000
2009 talousarvio	6 000 000
2008 tilinpäätös	14 936 940
2007 tilinpäätös	4 093 213

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 632 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 20 000 euroa aiheutuu EU:n myöntämästä VIKING MIP2006 selvitys- ja toteuttamishankkeiden toisen maksuerän ministeriön osuudesta. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.30.63.

Momentin 31.10.78 perusteluihin viitaten lisäyksestä 3 692 000 euroa vastaa Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamisesta aiheutuista menoista Helsingin kaupungin rahoitusosuutta. Lisäyksestä 1 920 000 euroa aiheutuu EU:n myöntämästä TEN-tuesta Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamiseen. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.10.21.

2009 II lisätalousarvio	5 632 000
2009 talousarvio	7 501 000
2008 tilinpäätös	37 747 742
2007 tilinpäätös	55 576 434

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

31. Palkkaturvamaksujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 19 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tulojen lisäys aiheutuu palkkaturvamäärärahan ennakoitua suuremmasta käytöstä. Tulojen lisäystä vastaavat menot on merkitty momentille 32.30.50.

2009 II lisätalousarvio	19 000 000
2009 talousarvio	21 327 000
2008 tilinpäätös	16 495 414
2007 tilinpäätös	17 524 915

39. Muut sekalaiset tulot

01. Sakkorahat

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Kertymätietojen perusteella momentille arvioidaan kertyvän yhteensä 93 000 000 euroa.

2009 II lisätalousarvio	4 000 000
2009 talousarvio	89 000 000
2008 tilinpäätös	94 374 091
2007 tilinpäätös	99 574 974

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TU- LOUTUKSET

01. Korkotulot

<i>07. Korot talletuksista</i>	2009 II lisätalousarvio	-32 000 000
Momentilta vähennetään 32 000 000 euroa.	2009 I lisätalousarvio	-73 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Korkotuloarviota alennetaan johtuen arvioitua suuremmasta talletuskorkojen laskusta. Keskekassaksi arvioidaan 6 mrd. euroa ja loppuvuoden 2009 talletusten tuotoksi 0,3 %, jolloin tuottoarvio on 73 000 000 euroa.	2009 talousarvio	178 000 000
	2008 tilinpäätös	258 444 409
	2007 tilinpäätös	205 525 604

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

<i>01. Osuus Suomen Pankin voitosta</i>	Nyt tuloutettava osuus on noin 62 % koko voitosta.	
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 60 000 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Pankkivaltuusto on päättänyt, että pankin taloudellinen tilanne huomioon ottaen, vuoden 2008 tapaan valtiolle voidaan jakaa viime vuodelta suurempi osuus voitosta kuin pääsäännön mukainen 50 prosenttia.	2009 II lisätalousarvio	60 000 000
	2009 talousarvio	190 000 000
	2008 tilinpäätös	250 000 000
	2007 tilinpäätös	186 000 000

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta
Momentille merkitään lisäystä
2 242 320 000 euroa.

Selvitysosa: Lisätalousarvio on esityksen mukaan alijäämäinen. Nimellisarvoisen nettolainanottoon merkitään lisäystä 2 242 320 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 10 488 638 000 euroa vuonna 2009. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 10 260 270 000 euroa vuonna 2009.

Tulot ja menot	€
Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	10 488 638 000
Menot	
Siirto valtiovarastosta valtion ydinjätehuolto-rahastoon	-180 368 000
Emissiotappiot (netto)	-25 000 000
Pääomatappiot (netto)	-23 000 000
Nettotulot	10 260 270 000
2009 II lisätalousarvio	2 242 320 000
2009 I lisätalousarvio	5 606 836 000
2009 talousarvio	2 411 114 000

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääloukka 21 EDUSKUNTA

10. Eduskunnan kanslia

01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 21.10.70.

2009 II lisätalousarvio	-3 000 000
2009 talousarvio	58 641 000
2008 tilinpäätös	50 983 881
2007 tilinpäätös	55 793 917

70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tietohallinnon kone- ja laitehankintoihin sekä niiden käyttöön liittyvien uusien tai nykyisiä sovellutuksia korvaavien kehittämishankkeiden maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan tarve aiheutuu siitä, että tietohallinnon kone- ja laitehankintoihin sekä niiden käyttöön liittyvien uusien tai nykyisiä sovellutuksia korvaavien kehittämishankkeiden menot maksetaan tältä momentilta 1.1.2009 lukien.

Määräraha on siirtoa momentilta 21.10.01.

2009 II lisätalousarvio	3 000 000
-------------------------	-----------

Pääluokka 22
TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

<i>02. Eläkkeellä olevien presidenttien menot</i>	2009 II lisätalousarvio	120 000
(kiinteä määräraha)	2009 talousarvio	200 000
Momentille myönnetään lisäystä 120 000	2008 tilinpäätös	163 623
euroa.	2007 tilinpäätös	88 566

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lisääntyneistä kiinteistö-, turvallisuus- ja muista menoista.

Päälukka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

10. Omistajaohjaus

Valtion yksinomistuksesta ja enemmistöomistuksesta saa luopua valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 3 §:n mukaisesti seuraavissa yhtiöissä: Destia Oy (valtion omistusosuus ja nykyinen raja 100 %), Labtium Oy (valtion omistusosuus ja nykyinen raja 100 %) ja Raskone Oy (valtion omistusosuus 85 %, nykyinen raja 50,1 %).

Selvitysosa: Lisävaltuuksia Destia Oy:n ja Raskone Oy:n omistuksesta luopumiseen haetaan yhtiöiden kasvumahdollisuuksien parantamiseksi. Yhtiöiden kasvua rajoittaa omien pääomien suhteellinen pienuus ja uuden pääoman hankkimista yksityisiltä sijoittajilta pidetään parempana kuin valtion lisäpääomasijoituksia.

Lisävaltuuksien tarve liittyy yritysten kasvun edistämiseen, eikä valtuuksien käytöstä odoteta myyntituloja. Uusilta omistajilta saatavan lisäpääoman turvin tehtävät yritysostot tai yritysostojen maksaminen yhtiöiden omilla osakkeilla kasvattavat valtionomistuksen arvoa, vaikka omistusosuus samalla laskee. Kotimaisille pääomamarkkinoille tarvitaan uusia yrityksiä ja yhtiöiden kasvamista listauskelpoisiksi pidetään mahdollisena, mutta tämä edellyttäisi merkittävää rakenteellista kasvua, jonka rahoittamiseen yhtiöiden kannattavuus ja velanottomahdollisuudet eivät riitä. Valtio voi tuolloin varmistaa yhtiöiden kotimaisuuden ja vakaan omistuspohjan niin sanottuna ankkuriomistajana, jolla on merkittävä vähemmistöomistus yhtiössä.

Labtium Oy:ssä valtuutta haetaan, jotta yhtiön toimintojen jatkuvuus voidaan tarvittaessa varmistaa yritysjärjestelyn tai jopa koko yhtiön myynnin kautta. Yhtiö on nykyisellään liian pieni, jotta se voisi toimia riittävän kustannustehokkaasti ja kilpailukykyisesti koventuneessa ja kansainvälistyneessä kilpailutilanteessa.

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

<p><i>01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 2 229 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarpeesta 1 405 000 euroa aiheutuu ulkomaanedustuksen lähetetyn henkilökunnan vakuutuspalkkojen eläkevakuutusmaksuista ja 824 000 euroa suurlähetystön perustamisesta 1.9.2009 alkaen</p>	<p>Astanaan Kazakstaniin, mistä 582 000 euroa on kertamenoa.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 70%;">2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 229 000</td> </tr> <tr> <td>2009 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">202 058 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">196 271 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">188 601 000</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	2 229 000	2009 I lisätalousarvio	—	2009 talousarvio	202 058 000	2008 tilinpäätös	196 271 000	2007 tilinpäätös	188 601 000
2009 II lisätalousarvio	2 229 000										
2009 I lisätalousarvio	—										
2009 talousarvio	202 058 000										
2008 tilinpäätös	196 271 000										
2007 tilinpäätös	188 601 000										

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	II lisätalousarvio, muutos +/-	Muutettu käyttösuunnitelma
01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	225 000	-	225 000
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	212 000	-1 000	211 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	23 896 000	-211 000	23 685 000
05. Yhteiset menot	4 100 000	-	4 100 000
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (ALTHEA/EUFOR-operaatio)	4 219 000	-2 350 000	1 869 000

07.	YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	213 000	-1 000	212 000
08.	SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	11 436 000	+3 602 000	15 038 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	13 339 000	-6 879 000	6 460 000
10.	ATALANTA-operaation menot	-	+279 000	279 000
13.	Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot	1 279 000	+5 561 000	6 840 000
Yhteensä		58 919 000	-	58 919 000

Selvitysosa: Momentin käyttösuunnitelmakohdista 03., 04. ja 07. vähennetään yhteensä 213 000 euroa johtuen työnantajan kansaneläkemaksun alentamisesta 1.4.2009 alkaen. Käyttösuunnitelmakohdasta 06. vähennetään 2 350 000 euroa operaation alarajasta ja työnantajan kansaneläkemaksun alentamisesta johtuen.

Käyttösuunnitelmakohtaan 08. lisätään 3 602 000 euroa Afganistanin vaaleja valvomaan lähetettävän joukon, noin 100 henkilöä, palkkauskustannuksiin.

Käyttösuunnitelmaan lisätään uutena kohtana 10. ATALANTA-operaation menot, jolle osoitetaan 279 000 euroa käytettäväksi EU:n EUNAVFOR ATALANTA -kriisinhallintaoperaation menoihin. Operaatio aloitettiin jo vuonna 2008, mutta sillä ei ole tätä ennen ollut omaa käyttösuunnitelmakohtaa.

Momentin käyttösuunnitelmakohdan 13. EU:n Tshadin ja Keski-Afrikan kriisinhallintaoperaation menot nimeksi muutetaan Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot ja sille lisätään 5 561 000 euroa. Nimen muutos ja lisämäärärahan tarve aiheutuvat Tshadin operaation jatkamisesta sen muuttuessa EU-operaatiosta YK-operaatioksi 15.3.2009 alkaen.

Käyttösuunnitelmakohtien 08., 10. ja 13. määrärahatarpeet katetaan käyttösuunnitelmakohdasta 09., jolta vähennetään 6 879 000 euroa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	58 919 000
2008 tilinpäätös	46 618 493
2007 tilinpäätös	55 713 816

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	I lisätalous- arvio, muutos +/-	II lisätalous- arvio, muutos +/-	Muutettu käyttösuunnitelma
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	200 000 000	-	-2 500 000	197 500 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	260 000 000	+1 922 000	-	261 922 000
3. Euroopan kehitysrahasto	54 000 000	-	-	54 000 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	41 350 000	-	+2 000 000	43 350 000
5. Humanitaarinen apu	67 000 000	-	-	67 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	8 937 000	-	+500 000	9 437 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 000 000	-	-	2 000 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	83 700 000	-	-	83 700 000
9. Korkotuki	14 000 000	-	-	14 000 000
Yhteensä	730 987 000	1 922 000	-	732 909 000

Selvitysosa: Käyttösuunnitelman kohdan 1. talousarviossa jakamattomasta osuudesta siirretään 2 000 000 euroa käyttösuunnitelman kohtaan 4. YK-järjestöjen konfliktinestotiimin tukemiseen ja 500 000 euroa käyttösuunnitelman kohtaan 6. Euroopan unionin Agricultural Research for Development - tutkimusverkoston toimintaan osallistumiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	1 922 000
2009 talousarvio	730 987 000
2008 tilinpäätös	667 850 000
2007 tilinpäätös	582 468 000

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

01. Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 570 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahatarpeen vähennys aiheutuu Euroopan parlamentin jäsenten palkkausmenojen siirtymisestä jäsenmaiden talousarvioista Euroopan unionin talousarvioon.

2009 II lisätalousarvio	-570 000	<i>Selvitysosa:</i> Määrärahatarve aiheutuu euron ulkoisen arvon muutoksista verrattuna ulkoasiainministeriön vahvistamiin tilikursseihin.	
2009 talousarvio	1 154 000		
2008 tilinpäätös	1 064 260		
2007 tilinpäätös	1 015 128		
<i>95. Kurssivaihtelut</i> (arviomääräraha)		2009 II lisätalousarvio	1 000 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.		2009 talousarvio	17 000
		2008 tilinpäätös	—
		2007 tilinpäätös	331 423

Pääluokka 25 OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

<p><i>20. Erityismenot</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 1 900 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Kuluvan vuoden kuuden ensimmäisen kuukauden menot olivat 20 % viime vuoden vastaavan ajankohdan menoja suuremmat. Jos menojen kehitys jatkuu samanlaisena vuoden 2009 loppupuoliskolla, momentille myönnetty määräraha ylittyy 1 900 000 eurolla.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 900 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">7 400 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">7 790 287</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">7 585 376</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	1 900 000	2009 talousarvio	7 400 000	2008 tilinpäätös	7 790 287	2007 tilinpäätös	7 585 376
2009 II lisätalousarvio	1 900 000								
2009 talousarvio	7 400 000								
2008 tilinpäätös	7 790 287								
2007 tilinpäätös	7 585 376								
	<p><i>29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.</p> <table border="0"> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 000 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">43 000 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">45 271 483</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">42 846 962</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	2 000 000	2009 talousarvio	43 000 000	2008 tilinpäätös	45 271 483	2007 tilinpäätös	42 846 962
2009 II lisätalousarvio	2 000 000								
2009 talousarvio	43 000 000								
2008 tilinpäätös	45 271 483								
2007 tilinpäätös	42 846 962								

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

<p><i>01. Korkeimman oikeuden toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 28 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista annetun lain (196/1991) mukaisista palkantarkistuksista.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">28 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">8 033 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">7 453 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">7 049 000</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	28 000	2009 talousarvio	8 033 000	2008 tilinpäätös	7 453 000	2007 tilinpäätös	7 049 000
2009 II lisätalousarvio	28 000								
2009 talousarvio	8 033 000								
2008 tilinpäätös	7 453 000								
2007 tilinpäätös	7 049 000								
	<p><i>02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 33 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten pal-</p>								

velussuhteen ehdoista annetun lain (196/1991) mukaisista palkantarkistuksista.

2009 II lisätalousarvio	33 000
2009 talousarvio	9 617 000
2008 tilinpäätös	9 255 000
2007 tilinpäätös	8 561 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 105 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve on kertaluonteinen ja aiheutuu poikkeuksellisesta ulkomailla järjestettävästä todistelun vastaanottamisesta.

2009 II lisätalousarvio	105 000
2009 talousarvio	235 307 000
2008 tilinpäätös	226 276 000
2007 tilinpäätös	205 921 000

04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 002 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 549 000 euroa aiheutuu upj-sopimuskorotuksista, 150 000 euroa tulokertymän alenemisesta arvioidusta tasosta, 103 000 euroa edunvalvontapalvelujen siirrosta johtuvista oikeusaputoimistojen kasvaneista vuokra- ja kalustemenosta ja 200 000 euroa siirrosta momentilta 28.40.21 oikeusavun sähköisen asiointin hankkeen lisämenoihin.

2009 II lisätalousarvio	1 002 000
2009 talousarvio	25 456 000
2008 tilinpäätös	25 804 000
2007 tilinpäätös	22 893 000

05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 250 000 euroa aiheutuu toimitilamenojen kasvusta ja 250 000 euroa kertaluonteisista kalustemenosta. Yleisen edunvalvonnan tehtävät siirtyivät 1.1.2009 kunnilta valtion 42 oikeusaputoimistoon. Siirron yhteydessä edunvalvonnan toimipaikkojen määrää vähennettiin huomattavasti kuntien aikaisesta tilanteesta. Edunvalvonnalla on siirtymäkauden ajan oikeus toimia kuntien edunvalvonnan käyttämissä tiloissa. Kuitenkin edunvalvontayksiköiden toimiminen hajallaan useissa henkilömäärältään pienissä ja varustelultaan puutteellisissa toimipaikoissa on käytännössä tehotonta. Eräillä alueilla kunnilla ei myöskään ole ollut tarjota riittäviä tiloja uusille työntekijöille. Näistä syistä on ollut tarkoituksenmukaista hankkia uusia tiloja näille yksiköille.

2009 II lisätalousarvio	500 000
2009 talousarvio	15 667 000
2008 tilinpäätös	1 000 000

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 900 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu oikeusavusta, puolustuksesta ja asianomistajan avustamisesta aiheutuvien menojen kasvusta.

2009 II lisätalousarvio	5 900 000
2009 talousarvio	36 000 000
2008 tilinpäätös	37 447 065
2007 tilinpäätös	35 606 762

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että Valtakunnanvoudinvirastoon voidaan 1.1.2010 lukien perustaa valtakunnanvoudin virka. Viran palkkaustaso määräytyy valtion ylimmän virkamiesjohdon palkkauskäytäntöjen mukaisesti.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve on kertaluonteinen ja aiheutuu ulosottolaitoksen asiamäärän kasvusta arviolta 500 000 asialla

varsinaisessa talousarviossa arvioidusta 2,4 miljoonan asian tasosta. Ulosottomaksuja korotetaan 1.11.2009 alkaen siten, että valtion tulojen lisäys on 4 000 000 euroa vuositasolla. Alimpia taulukkomaksuja ei koroteta, sillä ne yleensä kohdistuvat vähävaraisimpiin velallisiin.

2009 II lisätalousarvio	1 500 000
2009 talousarvio	92 578 000
2008 tilinpäätös	90 710 000
2007 tilinpäätös	85 792 000

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 190 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve on kertaluonteinen ja aiheutuu poikkeuksellisesta

ulkomailla järjestettävästä todistelun vastaanottamisesta.

2009 II lisätalousarvio	190 000
2009 talousarvio	39 703 000
2008 tilinpäätös	39 041 000
2007 tilinpäätös	34 211 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve johtuu siitä, että vankimäärä ei ole alentunut ennakoidulla tavalla. Vankeja arvioidaan olevan keskimäärin 3 550, eli 100 enemmän kuin varsinaisessa talousarvioissa arvioitiin. Toi-

saalta vuoden 2008 toteutunut vankimäärä, 3 526 vankia, oli 74 vankia alle talousarviossa arvioidun.

2009 II lisätalousarvio	200 000
2009 talousarvio	213 440 000
2008 tilinpäätös	217 317 000
2007 tilinpäätös	202 700 000

50. Vaalimenot

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös korvausten maksamiseen vuoden 2008 kunnallisvaalien uusintavaaleista Karkkilassa, Kauniaisissa ja Vihdissä aiheutuneista erityisistä menoista.

Selvitysosa: Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 9.4.2009 liittyen sähköisen äänestyksen kokeiluun Karkkilassa, Kauniaisissa ja Vihdissä syksyn 2008 kunnallisvaaleissa kumonnut vaalit ja määrännyt, että vaalit on näissä kunnissa uusittava. Koska korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä katsotaan

ohjeistuksen puutteiden ja tietojärjestelmän toimintavirheen aiheutuneen valtion viranomaisten toiminnasta, valtio korvaa kunnille ja muille osapuolille aiheutuvia ylimääräisiä kohtuullisia kustannuksia.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	16 312 000
2008 tilinpäätös	6 496 501
2007 tilinpäätös	15 569 719

Pääluokka 26 SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että siviilikriisinhallinnan menoihin osoitettua määrärahaa saa käyttää myös EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Muutetaan poliisiosaston poliisiylijohtajan osastopäällikkönä virka 1.1.2010 lukien ylijohtaja osastopäällikkönä viraksi.

Selvitysosa: Siviilikriisinhallinnan menoihin osoitetun määrärahan käyttäminen EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden osarahoitukseen mahdollistaa käytettävissä olevan rahoituksen nykyistä joustavamman ja paremman käytön.

Sisäasiainministeriön alaisena keskushallintoviranomaisena toimiva poliisihallitus aloittaa toimintansa 1.1.2010. Poliisihallitus tulee toimimaan poliisin ylijohtona ja poliisihallitusta tulee johtamaan poliisiylijohtaja. Sisäasiainministeriön poliisiosaston poliisiylijohtajan virka muutetaan edellä mainitun johdosta ylijohtaja osastopäällikkönä viraksi.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	24 128 000
2008 tilinpäätös	28 599 000
2007 tilinpäätös	21 582 000

22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 843 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta maksetaan myös hankkeisiin sisältyvät arvonlisävero-osuudet. Lisäksi määrärahaa saa käyttää siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu vuonna 2008 valtion talousarvioon tuloutetusta ja käyttämättä jääneestä ja näin ollen uudelleen budjetoitavasta osuudesta. Käyttämättä jääneet ja uudelleen budjetoitavat osuudet rahastoittain ovat seuraavat: Pakolaisrahasto 334 030 euroa, Ulkorajarahasto 2 185 166 euroa ja Kotouttamisrahasto 323 083 euroa.

Momentin henkilötyövuosimitoituksen lisäys johtuu rahastohankkeisiin palkattujen projektihenkilöiden määrän kasvusta.

Momentin perustelujen täydennykset johtuvat siitä, että hankkeille maksettavien EU:n tukiosuuksien arvonlisäveron osuutta ei pystytty ennakoimaan ja valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille maksettavat EU:n tukiosuudet ovat siirtomenotyyppisiä varainsiirtotukia.

2009 II lisätalousarvio	2 843 000
2009 talousarvio	9 515 000
2008 tilinpäätös	-2 797 570

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu työttömien poliisien työllistämisestä. Määrärahasta osa kohdennetaan turvapaikkatutkinnan tehtäviin.

2009 II lisätalousarvio	1 100 000
2009 I lisätalousarvio	1 500 000
2009 talousarvio	661 942 000
2008 tilinpäätös	646 123 000
2007 tilinpäätös	614 775 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 850 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu turvapaikkatutkinnan tulkkausmenojen ja täytäntöön pantujen maasta poistamispäätösten lukumäärän huomattavasta kasvusta.

2009 II lisätalousarvio	850 000
2009 talousarvio	2 500 000
2008 tilinpäätös	2 175 392
2007 tilinpäätös	2 142 849

20. Rajavartiolaitos

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 200 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Rajavartiolaitoksen Bell 412 -helikopterin lentovaurion korjaamiseen.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Rajavartiolaitos oikeutetaan tekemään sopimuksia ulkovartiolaivan hankintaan siten, että valtiolle aiheutuu menoja vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 57 000 000 euroa. Hankinta ajoittuu vuosille 2009—2013. Ulkovartiolaivan hankinnasta saa aiheutua menoja vuoden 2009 jälkeen 54 000 000 euroa ja vuoden 2010 jälkeen 44 000 000 euroa. Öljysuoja-

rahaston hankkeeseen mahdollisesti myöntämä rahoitus tuloutetaan momentille 12.39.10.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 200 000 euroa aiheutuu Bell 412 -helikopterin lentovaurion korjaamisesta ja 3 000 000 euroa Rajavartiolaitoksen käyttöön hankittavan ulkovartiolaivan suunnittelusta ja hankinnan käynnistämisestä.

Rajavartiolaitoksen käyttöön hankitaan ulkovartiolaiva rajaturvallisuus- ja meripelastustehtäviä, valtion turvallisuuden ylläpitämistä sekä avomerellä tehtävää öljy- ja kemikaalionnettomuuksien torjuntaa varten huomioiden myös muut monialaiset viranomaistehtävät merellä. Ulkovartiolaivan hankinnalla parannetaan Suomen välitöntä suorituskykyä monialaisissa merellisissä turvallisuustehtävissä. Rajavartiolaitos toimeenpääsee hankkeen yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2009	2010	2011	2012	2013	Yhteensä vuodesta 2009 lähtien
Helikopterihankinnat						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset						
Helikopterihankinnat kansallinen osuus	7 000	2 000	-	-	-	9 000
Partiovenehankinnat						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset						
Partiovenehankinnat kansallinen osuus	1 710	3 710	4 710	-	-	10 130
Ulkovartiolaivan hankinta	3 000	10 000	16 000	16 000	12 000	57 000
Valtuudet yhteensä	11 710	15 710	20 710	16 000	12 000	76 130

2009 II lisätalousarvio	4 200 000
2009 I lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	8 710 000
2008 tilinpäätös	5 318 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että kansainvälisen pelastustoimen menoihin osoitettua määrärahaa saa käyttää myös EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden oma-rahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansainvälisen pelastustoimen menoihin osoitetun määrärahan käyttäminen EU-rahastojen tuella toteutettavien

hankkeiden osarahoitukseen mahdollistaa käytettävissä olevan rahoituksen nykyistä joustavamman ja tehokkaamman käytön.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	15 970 000
2008 tilinpäätös	14 410 000
2007 tilinpäätös	13 453 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 000 000 euroa aiheutuu lisääntyneistä turvapaikkapuhutteluiden tulkkausmenoista, lisään-

tyneistä turvapaikkahakemusten käänösmenoista, DNA-tutkimusten määrän lisääntymisestä ja lisätoimitilojen vuokramenoista sekä 2 000 000 euroa 40 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta määräaikaan tehtäviin vuoden 2010 loppuun mennessä.

2009 II lisätalousarvio	3 000 000
2009 I lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	13 668 000
2008 tilinpäätös	14 450 000
2007 tilinpäätös	13 271 000

02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 228 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 130 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, joista 27 saadaan palkata määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lisääntyneestä maahan saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrästä. Varsinaisessa talousarviossa arvioitiin maahan saapuvan noin 2 000 uutta turvapaikanhakijaa. Alkuvuoden kehityksen perusteella maahan arvioidaan saapuvan tänä vuonna noin 5 000 turvapaikanhakijaa.

Momentin henkilötyövuosimitoituksen lisäys johtuu valtion vastaanottokeskusten vas-

taanottokapasiteetin lisäämisestä kasvaneen turvapaikanhakijamäärän vuoksi.

2009 II lisätalousarvio	7 228 000
2009 I lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	7 670 000
2008 tilinpäätös	7 491 669
2007 tilinpäätös	8 305 462

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 55 301 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lisääntyneestä maahan saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrästä. Varsinaisessa talousarviossa arvioitiin maahan saapuvan noin 2 000 uutta turvapaikanhakijaa. Alkuvuoden kehityksen perusteella maahan arvioidaan saapuvan tänä vuonna noin 5 000 turvapaikanhakijaa.

2009 II lisätalousarvio	55 301 000
2009 talousarvio	61 352 000
2008 tilinpäätös	71 777 324
2007 tilinpäätös	65 256 545

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 461 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös:

3) enintään 421 000 euroa sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittäville urheilutapahtumille suoritettavan liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen.

Valtuudet

Vuonna 2009 saa tehdä kehittämisohjelmien hankintoihin liittyen (Kehittämisohjelmien hankinnat 2009 (KEHO 2009) -tilausvaltuus) sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 2 086 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 7 622 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 8 953 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 9 535 000 euroa.

Käyttöajoneuvojen hankinnat -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 6 000 000 eurola 27 531 000 euroon. Lisäksi Käyttöajoneuvojen hankinnat -tilausvaltuuden menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 9 730 000 euroa ja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 27 531 000 euroa.

Puolustusvoimien toiminnan edellyttämän materiaalin ja palvelujen hankintaan myönnetyn tilausvaltuuden (vuoden 2009 toimintamenojen tilausvaltuus) enimmäismäärää vähennetään 3 200 000 eurolla 57 810 000 euroon. Lisäksi toimintamenojen tilausvaltuuden menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 41 459 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 49 810 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 53 810 000 euroa ja vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 57 810 000 euroa.

Ilmatorjuntajärjestelmien 05 ja 05M:n huoltoon ja ylläpitoon myönnetyn tilausvaltuuden (ITO 2005 ja 2005M huolto -tilausvaltuus) menojen maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2014 saakka, ja menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 2 000 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 4 000 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 7 000 000 euroa, vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 10 000 000 euroa ja vuoden 2014 loppuun mennessä enintään 13 000 000 euroa.

Ilmavoimien valmiustukikohtien ja viestihuoltojoukkojen varustamisen tilausvaltuuden (IVVV 1 -tilausvaltuus) enimmäismäärää lisätään 420 000 eurolla 19 677 000 euroon. Li-

säksi IVVV 1 -tilausvaltuuden menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 6 090 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 15 687 000 euroa ja vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 19 677 000 euroa.

Vuonna 2009 saa tehdä sopimuksia vuoden 2006 toimintamenojen tilausvaltuuden, vuoden 2007 toimintamenojen tilausvaltuuden ja vuoden 2008 toimintamenojen tilausvaltuuden sitomatta olevaa määrää vastaavasti edellyttäen, että näistä sopimuksista aiheutuvat vuotuiset maksut eivät ylitä tilausvaltuuksien rahoitussuunnitelmissa esitettyjä rahamääriä.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 27.10.18.

Tarve lisätä 85 000 eurolla liiketaloudellisen perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen varattua määrärahaa varsinaiseen talousarvioon verrattuna liittyy ilmavoimien lentonäytöstoimintaan, jolla edistetään kansalaisten maanpuolustustahtoa, lisäämään heidän tietämystään puolustusvoimien toiminnasta ja tuetaan puolustusvoimien rekrytointia.

KEHO 2009 -tilausvaltuudella on tarkoitus hankkia sellaista puolustusvoimien tiedustelun, valvonnan ja maalittamistuen kehittämisohjelmaan, puolustusvoimien vaikuttamisen kehittämisohjelmaan ja maapuolustuksen kehittämisohjelmaan sisältyvää materiaalia, joka ei ole puolustusmateriaalia. Tilausvaltuuden rahoitus siirretään momentilta 27.10.18.

Käyttöajoneuvojen hankinnat -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen ja menojen ajoitusmuutokset johtuvat ajoneuvojen lavastuinhankinnan loppuunsaattamisesta.

Vuoden 2009 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen ja menojen ajoitusmuutokset johtuvat siitä, että tilausvaltuuden vuoden 2010 maksuosuus on osoittautunut liian suureksi ilmavoimien osalta.

ITO 2005 ja 2005M huolto -tilausvaltuuden menojen maksatusajan pidentäminen ja menojen ajoitusmuutokset johtuvat siitä, että sopimuksen tekeminen on viivästynyt.

IVVV 1 -tilausvaltuuden lisääminen ja menojen ajoitusmuutokset johtuvat eräiden hankintojen siirrosta PVKEH 2009 -tilausvaltuudesta momentilta 27.10.18. Kyseinen materiaali ei ole puolustusmateriaalia.

Vuoden 2006, 2007 ja 2008 toimintamenojen tilausvaltuuksien uudistaminen on tarpeen, koska tilausvaltuuksiin sisältyy hankintoja, joihin liittyvien sopimusten teossa on ollut viiveitä. Lisäksi aiemmin tehtyjä sitoumuksia on purkautunut, jolloin määrärahat on tarpeen käyttää vastaaviin hankintoihin. Valtuuksien menojen ajoitus ei muutu.

Uusi KEHO 2009 -tilausvaltuus ja esitetyt muutokset aiempiin tilausvaltuuksiin toteutetaan kaikkine seurannaisvaikutuksineen puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Momentin perustelujen päätösosaan tehtyjen muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2009	2010	2011	2012	2013—	Yhteensä vuodesta 2009 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
KASI-järjestelmän huolto- ja ylläpito						
-tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	1 974	1 973	1 974	1 973	1 974	9 868
KASI-järjestelmän tilausvaltuus yhteensä	1 974	1 973	1 974	1 973	1 974	9 868
ItOhj90-järjestelmän huolto						
-tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	2 430					2 430
ItOhj90-järjestelmän huolto -tilausvaltuus yhteensä	2 430					2 430
Alkeislentokoulutuksen ulkoistamisen						
tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	4 105	3 079				7 184
Alkeislentokoulutuksen ulkoistamisen tilausvaltuus yhteensä	4 105	3 079				7 184
NH90 koulutuspalvelut -tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	1 850	1 700	1 800			5 350
NH90 koulutuspalvelut -tilausvaltuus yhteensä	1 850	1 700	1 800			5 350
Vuoden 2007 toimintamenojen tilaus-						
valtuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	7 765					7 765
Vuoden 2009 sitoumukset	2 535					2 535
Vuoden 2007 toimintamenojen tilaus-						
valtuus yhteensä	10 300					10 300
Maalilaitehankinnat -tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	3 000					3 000
Maalilaitehankinnat -tilausvaltuus yhteensä	3 000					3 000
Käyttöajoneuvojen hankinnat						
-tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	9 002	9 904				18 906
Vuoden 2009 sitoumukset	728	7 897				8 625
Käyttöajoneuvojen hankinnat						
-tilausvaltuus yhteensä	9 730	17 801				27 531
Taistelijan vaatetushankinnat						
-tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	2 000					2 000
Taistelijan vaatetushankinnat						
-tilausvaltuus yhteensä	2 000					2 000
Sodankylän vaatetuskorjaamon						
palveluhankinta -tilausvaltuus						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	1 408	1 392	1 392	1 392	2 784	8 368
Sodankylän vaatetuskorjaamon palvelu-						
hankinta -tilausvaltuus yhteensä	1 408	1 392	1 392	1 392	2 784	8 368

**Vuoden 2008 toimintamenojen tilaus-
valtuus**

Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	30 005	5 963				35 968
Vuoden 2009 sitoumukset	900	722				1 622
Vuoden 2008 toimintamenojen tilaus- valtuus yhteensä	30 905	6 685				37 590

**Maavoimien materiaalin kunnossapito-
palvelut -tilausvaltuus**

Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	63 601	63 068	62 107	62 772	233 285	484 833
Maavoimien materiaalin kunnossapito- palvelut -tilausvaltuus yhteensä	63 601	63 068	62 107	62 772	233 285	484 833
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	127 140	87 079	67 273	66 137	238 043	585 672
Vuoden 2009 sitoumukset	4 163	8 619				12 782
Vanhhat tilausvaltuudet yhteensä	131 303	95 698	67 273	66 137	238 043	598 454

Uudet tilausvaltuudet**Vuoden 2009 toimintamenojen tilaus-
valtuus**

Vuoden 2009 sitoumukset		41 459	8 351	4 000	4 000	57 810
Vuoden 2009 toimintamenojen tilaus- valtuus yhteensä		41 459	8 351	4 000	4 000	57 810

**Huoltorykmenttien kenttähuolto-
joukkojen varustaminen (HR)
-tilausvaltuus**

Vuoden 2009 sitoumukset	2 300	1 600	2 800	2 100		8 800
Huoltorykmenttien kenttähuoltojoukkojen varustaminen (HR) -tilausvaltuus yhteensä	2 300	1 600	2 800	2 100		8 800

**Puolustusvoimien ilmakuljetuskyky 2
(PVIK2 2009—2010) -tilausvaltuus**

Vuoden 2009 sitoumukset	7 000	7 500	8 000			22 500
Puolustusvoimien ilmakuljetuskyky 2 (PVIK2 2009—2010) -tilausvaltuus yhteensä	7 000	7 500	8 000			22 500

**ITO 2005 ja 2005M huolto
-tilausvaltuus**

Vuoden 2009 sitoumukset		2 000	2 000	3 000	6 000	13 000
ITO 2005 ja 2005M huolto -tilausvaltuus yhteensä		2 000	2 000	3 000	6 000	13 000

**Ilmavoimien valmiustukikohtien ja
viestihuolto-joukkojen varustaminen
(IVVV 1) -tilausvaltuus**

Vuoden 2009 sitoumukset	6 090	9 597	3 990			19 677
Ilmavoimien valmiustukikohtien ja viesti- huolto-joukkojen varustaminen (IVVV 1) -tilausvaltuus yhteensä	6 090	9 597	3 990			19 677

**Helikopteripataljoonan suorituskyvyn
ylläpito ja kehittäminen (HESKY)
-tilausvaltuus**

Vuoden 2009 sitoumukset	2 000	3 880	940	920		7 740
Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY) -tilausvaltuus yhteensä	2 000	3 880	940	920		7 740
Kehittämishankintojen hankinnat 2009 (KEHO 2009) -tilausvaltuus						
Vuoden 2009 sitoumukset	2 086	5 536	1 331	582		9 535
Kehittämishankintojen hankinnat 2009 (KEHO 2009) -tilausvaltuus yhteensä	2 086	5 536	1 331	582		9 535
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	19 476	71 572	27 412	10 602	10 000	139 062
Valtuudet yhteensä	150 779	167 270	94 685	76 739	248 043	737 516

2009 II lisätalousarvio	4 461 000
2009 I lisätalousarvio	15 170 000
2009 talousarvio	1 532 492 000
2008 tilinpäätös	1 471 793 000
2007 tilinpäätös	1 368 802 000

18. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 7 961 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 615 649 000 euroa aikaisemmin myönnettyistä tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, enintään 13 000 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssi-muutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä enintään 80 522 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2009 aikana saa tehdä sopimuksia Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) -, Merivoimien ja tiedustelun kehittäminen (PVKEH 2005)- ja Raskas raketinheitinjärjestelmä (MLRS) -tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti muuttamatta PVKEH 2005- ja MLRS -tilausvaltuuksien menojen vuotuista jakaumaa. Lisäksi vuonna 2008 päättyneen Suomen sotataloudellisen valmiuden kehittäminen (STALVA) -tilausvaltuuden sitomisoikeus uudistetaan koskemaan myös vuotta 2009, jolloin sopimuksia

saa tehdä tilausvaltuuden sitomatta olevaa määrää vastaavasti muuttamatta aiemmissa talousarvioissa päätettyjä menojen vuotuisia jakaumia.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että aiemmin myönnetyn Helikopterien huolto- ja tukeutumisyhteisöjen kehittäminen (HTH) -tilausvaltuuden menojen maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2013 saakka. Samalla HTH -tilausvaltuuden menojen, enintään 164 961 081 euroa, vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 147 085 081 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 151 489 081 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 157 461 081 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 162 961 081 euroa ja vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 164 961 081 euroa.

Aiemmin myönnetyn Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) -tilausvaltuuden menojen enimmäismäärää lisätään 12 744 000 eurolla 601 444 000 euroon ja maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2012 saakka. Samalla VYV 2 -tilausvaltuuden menojen vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 546 700 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 559 444 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään

574 444 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 601 444 000 euroa.

Aiemmin myönnetyn Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2008 (PVKEH 2008) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 5 200 000 eurolla 93 347 000 euroon. Samalla PVKEH 2008 -tilausvaltuuden menojen vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 55 490 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 71 360 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 84 347 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 92 347 000 euroa ja vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 93 347 000 euroa.

Aiemmin myönnetyn Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2009 (PVKEH 2009) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 17 355 000 eurolla 1 254 878 000 euroon. Samalla PVKEH 2009 -tilausvaltuuden menojen vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 226 711 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 385 128 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 571 060 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 814 015 000 euroa, vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 1 035 135 000 euroa, vuoden 2014 loppuun mennessä enintään 1 211 038 000 euroa ja vuoden 2015 loppuun mennessä enintään 1 254 878 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 4 461 000 euroa aiheutuu siirrosta momentille 27.10.01 ja 3 500 000 euroa siirrosta momentille 27.10.19.

VYV 2 -, PVKEH 2005- ja MLRS- tilausvaltuuksien uudistaminen johtuu siitä, että tilausvaltuuksiin sisältyy materiaalihankintasopimuksia, joista on vapautunut määrärahoja uudelleen sidottaviksi tilausvaltuuksien sisällä tai

materiaalihankintoja koskevia sopimuksia ei ole ollut mahdollista tai tarkoituksenmukaista tehdä vuonna 2008. STALVA -tilausvaltuuden uudistaminen 1 200 000 eurolla aiheutuu siitä, että aikaisemmin solmittujen sopimusten tilausarvo on pienentynyt ja tilausvaltuutta on vapautunut uudelleen sidottavaksi.

HTH -tilausvaltuuden maksatusajan pidentämisellä ja menojen ajoitusmuutoksella saadaan määrärahat vastaamaan paremmin puolustusvoimille toimitettavien NH90 -helikopterien viivästyneitä toimituksia. Tilausvaltuuden kokonaismäärä ei muutu. Lisäksi HTH -tilausvaltuuden uudistamisoikeutta pienennetään 481 000 eurolla 15 083 000 euroon. Uudistamisoikeuden pienennys aiheutuu siitä, että vuoden 2009 talousarvioesityksen täydentämisen yhteydessä tilausvaltuutta uudistettiin puolustusvoimien esitykseen perustuen todellista tarvetta enemmän.

VYV 2 -tilausvaltuuden maksatusajan pidentämisellä ja menojen ajoitusmuutoksella saadaan määrärahat vastaamaan paremmin puolustusvoimille toimitettavien AMOS kranatoinheitajoneuvojen edelleen viivästyneitä toimituksia ja mm. kotimaisen teollisuuden tukemiseksi tehtävien uusien sopimusten toimitusaikatauluja.

PVKEH 2008 -tilausvaltuuden vähennys ja menoajoitusmuutos aiheutuu määrärahan siirrosta momentille 27.10.19.

PVKEH 2009 -tilausvaltuuden määrärahojen muutos ja menojen ajoitusmuutos aiheutuu puolustusvoimien kehittämisohjelmiin sisältyvien hankkeiden menoajoitusten muutoksista ja tarkentumisista.

Tilausvaltuuksiin esitetyt muutokset toteutetaan kaikkine seurannaisvaikutuksineen puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Momentin perustelujen päätösosaan tehtyjen muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2009	2010	2011	2012	2013—	Yhteensä vuodesta 2009 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Valmiusyhtymien varustaminen (VYV 1)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	19 800	27 600	49 300	13 100		109 800
VYV 1 yhteensä	19 800	27 600	49 300	13 100		109 800
Helikopterien huolto- ja tukeutumisjärjestelmien kehittäminen (HTH)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	4 768	1 636	2 649	2 413		11 466
Vuoden 2009 sitoumukset	3 905	2 768	3 323	3 087	2 000	15 083
HTH yhteensä	8 673	4 404	5 972	5 500	2 000	26 549
Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset		12 744	15 000	27 000		54 744
VYV 2 yhteensä		12 744	15 000	27 000		54 744
Ilmavoimien hävittäjätorjuntakyky (IHT 2004)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	14 678					14 678
IHT 2004 yhteensä	14 678					14 678
Merivoimien ja tiedustelun kehittäminen (PVKEH 2005)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	4 038	12 038				16 076
Vuoden 2009 sitoumukset	62	162				224
PVKEH 2005 yhteensä	4 100	12 200				16 300
Raskas raketinheitinjärjestelmä (MLRS)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	9 695	11 000				20 695
MLRS yhteensä	9 695	11 000				20 695
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2006)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	112 658	52 166	56 200	14 130		235 154
Vuoden 2009 sitoumukset	1 102	2 201	900	1 070		5 273
PVKEH 2006 yhteensä	113 760	54 367	57 100	15 200		240 427
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2007)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	127 091	92 787	45 753			265 631
Vuoden 2009 sitoumukset	25 591	29 662	26 247			81 500
PVKEH 2007 yhteensä	152 682	122 449	72 000			347 131
Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2009 (TTK-PROTO 2007)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	15 178	2 091				17 269
Vuoden 2009 sitoumukset	5 072	2 409				7 481
TTK-PROTO 2007 yhteensä	20 250	4 500				24 750

**Puolustusvoimien materiaallinen
kehittäminen (PVKEH 2008)**

Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	11 828	568				12 396
Vuoden 2009 sitoumukset	15 072	15 302	12 987	8 000	1 000	52 361
PVKEH 2008 yhteensä	26 900	15 870	12 987	8 000	1 000	64 757
Pääkaupunkiseudun ilma- puolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	15 000	65 000				80 000
PKILPU 2008 yhteensä	15 000	65 000				80 000
Strateginen ilmakuljetuskyky (SAC)						
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	3 400	1 900	1 400			6 700
SAC yhteensä	3 400	1 900	1 400			6 700
Ennen vuotta 2009 tehdyt sitoumukset	338 134	279 530	170 302	56 643		844 609
Vuoden 2009 sitoumukset	50 804	52 504	43 457	12 157	3 000	161 922
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	388 938	332 034	213 759	68 800	3 000	1 006 531

**Puolustusvoimien materiaallinen
kehittäminen (PVKEH 2009)**

Puolustusvoimien johtamisen kehittäminen	25 400	23 097	9 786	1 257		59 540
Puolustusvoimien tiedustelun, valvonnan ja maalittamisen tuen kehittäminen	36 884	22 508	33 200	46 760	66 363	205 715
Puolustusvoimien yhteisen vaikuttamisen kehittäminen	13 014	12 029	4 700	10 900		40 643
Logistiikan kehittäminen	1 400	2 400	2 800	7 900		14 500
Maapuolustuksen kehittäminen	18 737	26 987	23 409	20 468		89 601
Meripuolustuksen kehittäminen	6 300	2 500	2 000	1 500	1 000	13 300
Ilmapuolustuksen kehittäminen	90 976	35 296	84 787	130 170	373 500	714 729
Jalkaväkimiinojen korvaaminen	14 000	13 600	5 250	4 000		36 850
Koulutus- ja valmiusampumatarvikkeet (KOVA)	20 000	20 000	20 000	20 000		80 000
PVKEH 2009 yhteensä	226 711	158 417	185 932	242 955	440 863	1 254 878

Valtuudet yhteensä	615 649	490 451	399 691	311 755	443 863	2 261 409
---------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

2009 II lisätalousarvio	-7 961 000
2009 I lisätalousarvio	20 339 000
2009 talousarvio	696 793 000
2008 tilinpäätös	668 571 000
2007 tilinpäätös	515 290 000

19. Hawk Mk 66 -koneiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Hawk Mk 66-koneiden, niiden varaosien ja vaihtolaitteiden sekä huoltovälineiden hankinnasta aiheutuvien me-

nojen maksamiseen samoin kuin koneiden lentokuntoon saattamisesta ja ohjaamomodifikaation tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtuus

Vuoden 2007 neljännessä lisätalousarviossa Hawk Mk 66 -koneiden, niiden varaosien, vaihtolaitteiden ja huoltovälineiden hankintaan sekä koneiden lentokuntoon saattamiseen ja ohjaamomodifikaation tekemiseen myönnetyn tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 13 800 000 eurolla 54 800 000 euroon. Lisäksi tilausvaltuuden menojen maksatusaikaa piden-

netään vuoteen 2012 saakka ja menojen vuosittaista ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 32 000 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 34 600 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 47 100 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 54 800 000 euroa.

Selvitysosa: Tilausvaltuuden vuoden 2009 maksusuuteen tarvittava määrärahan lisäksi 3 500 000 euroa ja tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen aiheutuvat siitä, että Hawk Mk 66 -koneiden modifikaatio ja lentokuntoon saattaminen ovat osoittautuneet alkuperäislaskelmia kalliimmiksi. Hawk Mk 66 -koneiden hankinta -tilausvaltuutta lisätään

tästä johtuen 13 800 000 eurolla vähentämällä vastaavasti 5 200 000 eurolla PVKEH 2008 -tilausvaltuuden enimmäismäärää ja 8 600 000 eurolla PVKEH 2009 -tilausvaltuuden enimmäismäärää momentilla 27.10.18. Näiden tilausvaltuuksien vuosittain yhteenlasketut maksusuudet eivät tässä yhteydessä muutu, joten muutoksella ei ole vaikutusta puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettuihin valtiontalouden kehyksiin. Määräraha on siirtoa momentilta 27.10.18.

2009 II lisätalousarvio	3 500 000
2009 talousarvio	—
2008 tilinpäätös	18 500 000
2007 tilinpäätös	10 000 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutos käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	I lisätalousarvio, muutos +/-	II lisätalousarvio, muutos +/-	Muutettu käyttösuunnitelma
01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	14 426 000	-	-	14 426 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	2 670 000	-	-	2 670 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 890 000	-	-	2 890 000
04. SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	8 100 000	-	-	8 100 000
05. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	35 000	-	-	35 000
06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	35 000	-	-	35 000
07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	3 698 000	-	-	3 698 000
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	10 000 000	-	-	10 000 000

09. EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	180 000	-	-	180 000
10. ATALANTA-operaation menot	-	-	+100 000	100 000
12. Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot	4 828 000	-	-	4 828 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	7 812 000	+1 140 000	-100 000	8 852 000
Yhteensä	54 674 000	+1 140 000	-	55 814 000

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmaan lisätään uusi kohta 10. ATALANTA-operaation menot EU:n EUNAVFOR ATALANTA- kriisinhallintaoperaation menoja varten. Määräraharave 100 000 euroa katetaan käyttösuunnitelmakohdasta 20. Lisäksi käyttösuunnitelmakohdan 12. nimeksi muutetaan Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot, koska Tshadin EU-operaatio muuttui YK-operaatioksi 15.3.2009 alkaen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	1 140 000
2009 talousarvio	54 674 000
2008 tilinpäätös	48 684 000
2007 tilinpäätös	55 390 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtioneuvosto tai sen määräämillä ehdoilla Valtiokonttori saa myöntää omavelkaisen valtiontakauksen vastavakuuksia vaatimatta Stiftelsen för Svenska Teatern i Helsingfors -nimisen säätiön pääomamäärältään yhteensä enintään 27 000 000 euron määräisille vuosien 2009—2011 aikana otettaville lainoille, jotka säätiö tarvitsee teatterirakennuksen vanhan osan peruskorjauksen rahoittamista varten.

Takauksen tarkemmista ehdoista päättää valtiovarainministeriö tai sen määräämillä ehdoilla Valtiokonttori ottaen huomioon hankkeen rahoituksen perustana esitetyt kustannuslaskelmat ja niiden toteutuminen.

Selvitysosa: Svenska Teaternin vanhan osan peruskorjauksen ja teatteritekniikan uusimisen kustannusarvio on 50 milj. euroa (alv 0 %). Valtio varautuu tukemaan hanketta tulevina vuosina nyt esitettävän takauksen ohella yhteensä 30 000 000 eurolla opetusministeriön pääluokassa (vuoden 2010 TAE mom. 29.80.54) myönnettäviksi tulevilla valtionavustuksilla. Avustuksella katetaan valtion takaaman lainoituksen pääoma ja korkokustannuksia.

01. Hallinto

73. Talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionhallintoa palvelevien talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon prosessien ja järjestelmien kehittämiseen ja hankintaan sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusten kertaluonteisten kehittämishankkeiden ja -investointien rahoittamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Määrärahaa saa käyttää myös vuoden 2008 toiseen lisätalousarvioon sisältyneestä 3,1 milj. euron tilausvaltuudesta aiheutuviin menoihin.

Vuoden 2007 toisessa lisätalousarviossa budjetoidusta 11 970 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 750 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on kertaluonteinen ja sitä on tarkoitus käyttää tuottavuutta lisäävien talous- ja henkilöstöhallinnon, toimitilahallinnon sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusten prosessien ja järjestelmien kehittämiseen ja hankintaan. Valtioneuvoston linjauksen mukaisesti valtion virastojen ja laitosten tulee aloittaa palvelukeskusasiakkuus vuoden 2009 loppuun mennessä. Valtion virastojen ja laitosten toimitilahallintoa on tarkoitus kehittää keskitetyn tietojärjestelmän avulla. Määrärahasta 1 750 000 euroa on määrärahan uudelleenbudjetointia ja 1 000 000 eu-

roa siirtoa momentilta 28.20.05. Määrärahan peruuttaminen on huomioitu momentin 12.39.04 tulokertymässä.

2009 II lisätalousarvio	2 750 000
2007 tilinpäätös	11 970 000

88. *Valtiovarainhallinnon ohjauksessa olevien osakeyhtiöiden ja liikelaitosten pääomittaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää HAUS kehittämissäkeskus Oy:n pääoman korottamiseen.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitus käyttää tutkintoon tähtäävän ammatillisen koulutuksen käynnistämiseksi HAUS kehittämissäkeskus Oy:ssä. HAUSille on myönnetty oppilaitosasema ja oikeudet tutkintotodistusten antamiseen. Hallituksen tarkoituksena on muuttaa HAUS vuoden 2010 alusta valtion sidosryhmätoimijaksi (inhouse). Järjestelyn ja lisärahoituksen tavoitteena on tehostaa tulevana vuosina yhä haasteellisemmaksi muuttuvaa rekrytointia valtion erityisosaamista vaativiin tehtäviin.

2009 II lisätalousarvio	250 000
-------------------------	---------

10. Verotus ja tullitoimi

01. *Verohallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 745 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 28.40.21 ja siitä 1 265 000 euroa aiheutuu yritys- ja yhteisöjärjestelmän sähköisen asioinnin hankkeen rahoittamisesta ja 480 000 euroa talousrikosten torjuntaohjelmasta johtuvista menoista.

2009 II lisätalousarvio	1 745 000
2009 talousarvio	373 946 000
2008 tilinpäätös	363 402 000
2007 tilinpäätös	341 950 000

02. *Tullilaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve on kertaluonteinen ja se aiheutuu autoverotuksen oikaisujen käsittelyyn palkatun määräaikaisen noin 17 henkilötyövuoden henkilöstön palkkausmenoista.

2009 II lisätalousarvio	500 000
2009 talousarvio	160 310 000
2008 tilinpäätös	158 134 000
2007 tilinpäätös	150 764 000

95. *Verotukseen liittyvät korkomenot* (arvio-määräraha)

Momentilta vähennetään 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu määrärahan käytön tarkentuneesta arviosta.

2009 II lisätalousarvio	-8 000 000
2009 talousarvio	42 700 000
2008 tilinpäätös	28 198 049
2007 tilinpäätös	12 720 192

20. Palvelut valtioyhteisölle

Luvun perusteluja täydennetään seuraavasti:

Yliopistokiinteistöjä koskeva järjestely

Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan liittämään yliopistojen kampusalueilla sijaitsevia yliopistojen muutostarpeisiin varattuja maa-alueita yhteensä noin 30 hehtaaria ja tasearvoltaan noin 7,6 milj. euroa, omaisuuteen, jota vuoden 2008 toisessa lisätalousarviossa eduskunnan antaman suostumuksen perusteella käytetään apporttina Aalto-Yliopistokiinteistöt Oy:n, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeiden merkitsemiseen.

Yliopistokiinteistöjen luovuttamiseksi yliopistokiinteistöyhtiöihin niihin kohdistuvine velkoineen, kiinteistöjärjestelyn yhteydessä Senaatti-kiinteistöille tulee muodostua enintään 820 milj. euron lainasaatava Aalto-Yliopistokiinteistöt Oy:ltä, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:ltä ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:ltä, elleivät kiinteistöyhtiöt halua suorittaa kiinteistöihin liittyvää velkaosuutta muulla tavoin. Saatavalle edellytettävän vakuuden ei tarvitse olla turvaava. Muut saatavat ehdot määritellään vastaamaan yliopistokiinteistöihin kohdennettujen nykyisten lainojen ehtoja.

Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta saa siirtää Aalto-Yliopistokiinteistöt Oy:n, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeista 2/3 kustakin valtiovarainministeriön hallintaan edelleen siirrettäväksi opetusministeriölle. Siirrettävän osakeomaisuuden saa merkitä Senaatti-kiinteistöjen oman pääoman vähennykseksi ja lainaehdoin annetun vieraan pääoman vähennykseksi valtioneuvoston päättämällä tavalla.

Yliopistojen käytössä olevien 41 asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet, tasearvoltaan yhteensä noin 3,3 milj. euroa, saa siirtää Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta valtiovarainministeriön hallintaan ja edelleen opetusministeriölle.

Helsingin ja Joensuun yliopistojen maatalous- ja metsätieteiden sekä bio- ja ympäristötieteiden opetusta ja tutkimusta varten yliopistoille saa myöntää toistaiseksi voimassa olevan vastikkeettoman käyttöoikeuden valtion omistukseen jääviin yhteensä enintään noin 1 700 hehtaarin suuruisiin maa- ja vesialueisiin.

Valtioneuvosto valtuutetaan päättämään tarkemmin yliopistokiinteistöyhtiöihin siirrettävän omaisuuden yksilöinnistä ja siirron muista ehdoista sekä yhtiöiden osakkeiden hallinnansiirrosta Senaatti-kiinteistöistä valtiovarainministeriöön ja edelleen opetusministeriöön sekä siirron muista ehdoista.

Selvitysosa: Eduskunnan vuoden 2008 toisessa lisätalousarviossa antaman suostumuksen mukaisesti kolmeen yliopistokiinteistöyhtiöön saadaan siirtää apporttina yliopistojen käytössä oleva ja Senaatti-kiinteistöiltä vuokrattu kiinteistöomaisuus siihen kohdistuvine velkoineen.

Nyt esitettävä yliopistojen kampusalueilla sijaitsevien maa-alueiden siirto yliopistokiinteistöyhtiöihin olisi osa tätä yliopistojen käytössä olevan ja Senaatti-kiinteistöiltä vuokratun kiinteistöomaisuuden apporttisiirtoa näihin kolmeen yliopistokiinteistöyhtiöön. Järjestely on tarpeellinen yliopistojen kehittämisen ja kampusalueilla tapahtuvan toimintojen kokoamisen turvaamiseksi. Yhtiöihin siirrettävän koko omaisuuden tasearvo on yhteensä noin 1,73 mrd. euroa. Lopullinen siirtoarvo määritellään valtioneuvoston päätöksellä Senaatti-kiinteistöjen vuoden 2009 ennustettujen tasetietojen valmistuttua. Kiinteistöinvestointeihin sisältyvien arvonalisäveropalautukset jäävät Senaatti-kiinteistöjen maksettavaksi.

Yliopistokiinteistöihin kohdistuva velkaosuus määräytyy eduskunnan aiemmin antaman valtuutuksen mukaisessa suhteessa siirtyvän omaisuuteen. Velkaosuus jaetaan edelleen kolmeen yliopistokiinteistöyhtiöön niihin siirtyvän omaisuuden mukaisessa suhteessa. Omaisuuteen kohdistuvat lainat muodostuvat Senaatti-kiinteistöjen lainoista valtiolle ja ulkopuolisille rahoittajata-

hoille. Nykyisiä lainasuhteita ei voida siirtää suoraan yliopistokiinteistöyhtiöille ilman riskiä lainaehdojen tiukentumisesta. Tämän johdosta eduskunnan suostumusta haetaan lainojen järjestelmiseksi yliopisto-kiinteistöyhtiöiden niin halutessa Senaatti-kiinteistöille jäävien lainojen ehtoja vastaavin ehdoin.

Uuden yliopistolain mukaisten yliopistojen vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistamiseksi niille luovutetaan 2/3 osaa yliopistokiinteistöyhtiöiden osakkeista. Valtiovarainministeriö esittelee osakkeiden siirron Senaatti-kiinteistöistä valtiovarainministeriöön sekä tähän liittyvän liikelaitoksen tasejärjestelyn. Osakkeiden siirto valtiovarainministeriöön merkittäisiin Senaatti-kiinteistöjen oman pääoman ja lainaehdoin annetun vieraan pääoman vähennykseksi siten, että liikelaitoksen omavaraisuusaste säilyisi nykyisellä tasollaan. Päätös osakkeiden vastikkeettomasta luovutuksesta yliopistoille tehdään opetusministeriön esittelystä ja opetusministeriön esittämän yliopistokohtaisen jakosuhteen mukaisesti. Opetusministeriö päättää myös muista yliopistouudistukseen liittyvistä omaisuusluovutuksista yliopistoille.

Yliopistojen käytössä oleva ja Senaatti-kiinteistöiltä vuokrattu valtion asuntovarallisuus, jota ei ole tarkoituksenmukaista siirtää muun kiinteistöomaisuuden tavoin yliopistokiinteistöyhtiöihin, luovutetaan suoraan yliopistojen omistukseen. Lisäksi Helsingin ja Joensuun yliopistoihin keskitetyt maatalous- ja metsätieteellisen opetuksen ja tutkimuksen toimintaedellytyksien säilyttämiseksi nykyisellään yliopistoille myönnetään toistaiseksi voimassa olevat vastikkeettomat käyttöoikeudet siihen valtion kiinteistöomaisuuteen, joka niillä on opetus- ja tutkimustoimintaa varten tällä hetkellä ollut vastikkeettomasti hallinnassaan ja tässä käyttötarkoituksessa. Omaisuuden hallinta on tarkoitus siirtää yliopistoilta valtiovarainministeriölle vuoden 2009 aikana ja käyttöoikeussopimukset laatia siten, että yliopistojen käyttöoikeus alueisiin jatkuu katkeamattomana. Eduskunnan suostumuksen nojalla käyttöoikeus voisi olla vastikkeeton.

05. *Palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että toiminnan voimakkaasta laajenemisesta aiheutuvat erillismenot maksetaan momentilta 28.01.73. Palvelukeskuksen toimintamenot

nettobudjetoidaan tämän johdosta momentille 12.28.20. Vähennys on siirtoa momentille 28.01.73.

2009 II lisätalousarvio	-1 000 000
2009 talousarvio	1 000 000
2007 tilinpäätös	1 700 000

40. Valtionhallinnon kehittäminen

20. *Työhyvinvoinnin edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Momentin määrarahasta osa käytetään Valtiokonttorin henkilöstöpalvelut -yksikön menoihin, jonka toiminta jatkuu vuoden 2012 loppuun asti.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	1 602 000
2008 tilinpäätös	1 508 000
2007 tilinpäätös	1 271 900

21. *Tuottavuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 2 945 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 1 745 000 euroa aiheutuu siirrosta momentille 28.10.01. Verohallinto toteuttaa määrärahalta Yritys- ja

yhteisötietojärjestelmän sähköisen asioinnin hankkeen yhteistyössä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa, ja kehittää analyysijärjestelmää sekä verotietojen julkisuutta harmaan talouden ehkäisemiseksi. Vähennyksestä 200 000 euroa on siirtoa momentille 25.10.03 ja aiheutuu oikeusavun sähköisen asioinnin hankkeen lisämenojen rahoittamisesta. Vähennyksestä 1 000 000 euroa on siirtoa momentil-

le 29.01.01 SALAMA-hankkeen kustannuksiin.

2009 II lisätalousarvio	-2 945 000
2009 I lisätalousarvio	-2 480 000
2009 talousarvio	18 445 000
2008 tilinpäätös	20 135 000
2007 tilinpäätös	15 000 000

50. Eläkkeet ja korvaukset

50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu siitä, että täyskustannusvastuun käyt-

töönotto vuodesta 2005 lukien on nostanut korvausmenoja.

2009 II lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	41 407 000
2008 tilinpäätös	40 469 668
2007 tilinpäätös	39 100 491

60. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

03. Valtion henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvat palkkamenot (arviomääräraha)

Momentin määräraha muutetaan arviomäärärahaksi.

Selvitysosa: Momentin muuttaminen kaksivuotisesta siirtomäärärahasta arviomäärärahaksi aiheutuu siitä, että määrärahan mitoitukseen vaikuttaa lakkautuspalkkaa saavien henkilöiden eläköityminen, minkä ennustaminen on vaikeaa. Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaneiden ei tarvitse siirtyä eläkkeelle, vaan lakkautuspalkalla voidaan jatkaa 68-vuotiaaksi asti.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	250 000
2008 tilinpäätös	267 236
2007 tilinpäätös	352 000

20. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 250 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu Suomelle vuonna 2009 kohdentuvan Euroopan unionin neuvoston ja sen työryhmi- en matkakustannusten korvausten määrän pienemisestä kuluvan vuoden talousarviossa arvioituun nähden. Vastaava Euroopan unionilta matkakustannusten korvaamiseen saatavien tulojen vähennys on otettu huomioon momentin 12.28.60 tuloarvion vähennyksenä.

Muutokset määrärahan arvioituun jakautumiseen hallinnonaloittain (euroa)

	TA	II LTA, muutos +/-	Yhteensä
21. Eduskunta	-	-	-
22. Tasavallan Presidentti	-	+109 200	109 200
23. Valtioneuvoston kanslia	213 400	-19 100	194 300
24. Ulkoasiainministeriö	697 900	-171 600	526 300
25. Oikeusministeriö	188 000	-16 800	171 200
26. Sisäasiainministeriö	277 200	-24 800	252 400
27. Puolustusministeriö	27 700	-2 500	25 200
28. Valtiovarainministeriö	264 000	-23 600	240 400
29. Opetusministeriö	89 900	-8 100	81 800
30. Maa- ja metsätalousministeriö	327 900	-29 300	298 600
31. Liikenne- ja viestintäministeriö	110 800	-9 800	101 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriö	351 000	-31 000	320 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriö	86 800	-7 800	79 000
35. Ympäristöministeriö	165 400	-14 800	150 600
Yhteensä	2 800 000	-250 000	2 550 000

2009 II lisätalousarvio	-250 000
2009 talousarvio	2 800 000
2008 tilinpäätös	2 600 000
2007 tilinpäätös	3 100 000

70. EU ja kansainväliset järjestöt

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 45 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vuoden 2008 ylijäämän palautuksesta sekä EU:n vuoden 2009 lisätalousarvioissa 1—6 huomioiduista tarkistuksista omien varojen ennuste-

siin ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle myönnettävän maksuhelpotuksen määrään.

2009 II lisätalousarvio	-45 000 000
2009 talousarvio	1 771 000 000
2008 tilinpäätös	1 560 960 295
2007 tilinpäätös	1 459 776 338

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 20 044 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 14 544 000 euroa aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien vuoden 2009 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän pienentymisestä ja 5 500 000 euroa

Ahvenanmaan valtuuskunnan vahvistamasta vuoden 2008 lopullisesta tasoituksesta.

2009 II lisätalousarvio	-20 044 000
2009 I lisätalousarvio	-12 904 000
2009 talousarvio	197 462 000
2008 tilinpäätös	205 900 534
2007 tilinpäätös	196 959 813

90. Kuntien tukeminen

32. *Kuntien harkinnanvarainen rahoitus-avustus* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta varataan 1 000 000 euroa erillisen avustuksen maksamiseen Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle Kauhajoen ampumistapauksesta aiheutuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin hakemuksen perusteella.

Selvitysosa: Kauhajoen ampumistapauksen jälkihoitoa varten on perustettu hanke, jota hallinnoi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Hankkeella pyritään turvaamaan tasapuoliset ja asiakaslähtöiset palvelut avuntarvitsijoille. Hankkeen sopijaosapuolet ovat Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän lisäksi seuraavat: Kauhajoen kaupunki, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä,

Seinäjoen kaupunki ja JJK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä. Lisämäärärahalla on tarkoitus avustaa Etelä-Pohjanmaan kuntayhtymää enintään miljoonalla eurolla. Määrärahaa kohdennettaisiin niihin ylimääräisiin kustannuksiin, joita kuntayhtymä joutuu ampumistapauksen seurauksena korvaamaan.

Erillinen avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) säännösten mukaisesti lisätalousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen erillisten hakemusten perusteella irrallaan harkinnanvaraisen avustuksen myöntämisedellytyksistä ja -menettelystä.

2009 II lisätalousarvio	1 000 000
2009 talousarvio	15 000 000
2008 tilinpäätös	24 000 000
2007 tilinpäätös	21 000 000

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. *Energiaverotuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 18 000 000 euroa.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa on tälle momentille budjetoitu 20 500 000 euroa maa- ja puutarhataloudessa käytettävän energian valmisteveron palautuksia varten. Tästä maksetaan vuonna 2009 viljelijöille energiaverojen palautusta maa- ja puutarhataloudessa vuonna 2008 käytetystä energiasta 12 310 000 euroa. Lisäksi suoritetaan 1 päivästä kesäkuuta 2009 lukien tehtävästä energiaverojen palautuksen korotuksesta Verohallinnolle aiheutuvia kertaluonteisia hallinnollisia kustannuksia 132 000 eu-

roa. Kustannukset johtuvat tarvittavista tietojärjestelmämuutoksista. Budjetoidusta varoista jää näin ollen käyttämättä 8 058 000 euroa. Tästä 8 000 000 siirretään Maatilatalouden kehittämisrahastoon momentille 30.20.61.

Lisäksi momentilta vähennetään 10 000 000 euroa määrärahan käytön tarkentuneen arvion johdosta.

2009 II lisätalousarvio	-18 000 000
2009 talousarvio	136 000 000
2008 tilinpäätös	57 395 035
2007 tilinpäätös	48 595 174

Pääluokka 29 OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

<p><i>01. Opetusministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on siirtoa momentilta 28.40.21 SALAMA-hankkeen kustannuksiin. Hankkeessa luodaan hallinnonalan sähköisen hallinnoinnin ja asiointin prosessit virastoille ja kehitetään toimintatapo-</p>	<p>ja valtionavustusten ja muiden hakemusten käsittelyssä tuottavuuden lisäämiseksi.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 000 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">26 615 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">25 922 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">24 110 000</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	1 000 000	2009 talousarvio	26 615 000	2008 tilinpäätös	25 922 000	2007 tilinpäätös	24 110 000
2009 II lisätalousarvio	1 000 000								
2009 talousarvio	26 615 000								
2008 tilinpäätös	25 922 000								
2007 tilinpäätös	24 110 000								

10. Yleissivistävä koulutus

<p><i>01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Valtuus Momentin perusteluja täydennetään siten, että Jyväskylän näkövammaisten koulu saa tehdä väliaikaisten tilojen vuokraamista käyttöönsä koskevan sopimuksen siten, että siitä aiheutuva vuokratustannusten lisäys vuositasolla on enintään 200 000 euroa vuosina 2010—2013.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Valtuuden perusteella on tarkoitus tehdä Jyväskylän näkövammaisten koulun väliaikaisia vuokratiloja koskeva sopi-</p>	<p>mus pysyvän tilaratkaisun selvittämisen ja toteutuksen ajaksi korvaamaan sen käyttökieltoon asetetut opetus- ja hallintotilat.</p> <p>Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2009 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">350 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">54 742 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">49 305 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">44 414 000</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	—	2009 I lisätalousarvio	350 000	2009 talousarvio	54 742 000	2008 tilinpäätös	49 305 000	2007 tilinpäätös	44 414 000
2009 II lisätalousarvio	—										
2009 I lisätalousarvio	350 000										
2009 talousarvio	54 742 000										
2008 tilinpäätös	49 305 000										
2007 tilinpäätös	44 414 000										

20. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	2009 II lisätalousarvio	2 000 000
	2009 I lisätalousarvio	3 000 000
	2009 talousarvio	624 809 000
	2008 tilinpäätös	561 200 046
	2007 tilinpäätös	526 434 265

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärän lisäämisestä 500 opiskelijalla.

30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)	ammatillisen lisäkoulutuksen suoritemäärän lisäämisestä 1 000 opiskelijalla.	
	2009 II lisätalousarvio	3 000 000
	2009 I lisätalousarvio	1 000 000
	2009 talousarvio	126 237 000
	2008 tilinpäätös	141 116 229
	2007 tilinpäätös	126 663 310

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 2009 on 28 200.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu oppisopimuskoulutuksena annettavan

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

Yliopistokiinteistöjä koskeva järjestely

Opetusministeriö saa luovuttaa valtioneuvoston määrittelemillä arvoilla ja muilla ehdoilla Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta valtiovarainministeriöön ja edelleen opetusministeriöön siirretyt Aalto-Yliopistokiinteistöt Oy:n, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeet 1.1.2010 uudessa oikeushenkilömuodossa toimiville yliopistoille merkittäväksi niiden peruspääomaan.

Opetusministeriö saa luovuttaa valtioneuvoston määrittelemillä arvoilla ja muilla ehdoilla Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta valtiovarainministeriöön ja edelleen opetusministeriöön siirretyt yliopistojen käytössä olevat 41 asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet sekä yliopistojen omistajahallinnassa 31.12.2009 olleet kolmen asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet suoraan kunkin yliopiston omistukseen niiden muuttuessa 1.1.2010 itsenäisiksi oikeushenkilöiksi.

Opetusministeriö saa luovuttaa valtioneuvoston määrittelemillä arvoilla ja muilla ehdoilla Helsingin kauppakorkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun hallinnoimissa rahastoissa 31.12.2008 olleen valtion kiinteistövarallisuuden tai sen sijaan tulleen tai sen tuotolla myöhemmin hankitun kiinteistövarallisuuden kokonaisuudessaan 1.1.2010 yliopistojen sijaan tulevan Aalto-yliopiston omistukseen.

Opetusministeriö saa luovuttaa Helsingin ja Joensuun yliopistojen omistajahallinnassa olevat kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeet vastikkeetta Joensuun Tiedepuisto Oy:n osakkeiden osalta Itä-Suomen yliopistolle ja Mikkelin Tietotaitokortteli Oy:n osakkeiden osalta Helsingin yliopistolle.

Opetusministeriö saa luovuttaa vastikkeetta valtion rakennetun omaisuuden, joka on Helsingin ja Joensuun yliopiston omistajahallinnassa, Joensuun yliopiston kenttätutkimuslaboratorion osalta Itä-Suomen yliopiston omistukseen ja Helsingin yliopiston ainevirta-aseman rakennuksen osalta Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n omistukseen. Rakennuksessa oleva irtain omaisuus siirtyy yliopistolain mukaisesti suoraan Helsingin yliopistolle. Muilta osin yliopistojen omistajahallinnassa oleva valtion rakennettu omaisuus jää valtion omistukseen.

Selvitysosa: Uuden yliopistolain mukaisten yliopistojen vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistamiseksi niille luovutetaan 2/3 osaa yliopistokiinteistöyhtiöiden osakkeista. Tätä varten Senaatti-kiinteistöistä siirretään kunkin kolmen yliopistokiinteistöyhtiön osakkeista 2/3 ensin valtiovarainministeriöön, josta ne edelleen siirretään opetusministeriön taseeseen.

Yliopistojen tasapuolinen kohtelu varmistetaan siten, että kiinteistöyhtiöiden osakkeiden jakautuminen käsitellään irrallaan Senaatti-kiinteistöjen nykyisestä asiakkuudesta. Yliopistokiinteistöyhtiön osakkeiden 2/3 osan omistus- ja ääniosuus jaetaan kussakin kiinteistöyhtiössä yliopistojen kesken vuoden 2008 tilinpäätöksen kokonaisrahoituksen perusteella. Aalto-Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeita siirretään Aalto-yliopistolle, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeita muille pääkaupunkiseudulla toimiville yliopistoille ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeita muualla kuin pääkaupunkiseudulla toimiville yliopistoille.

Yliopistojen käytössä oleva valtion asuntovarallisuus, jota ei ole tarkoituksenmukaista siirtää muun kiinteistöomaisuuden tavoin yliopistokiinteistöyhtiöihin luovutetaan suoraan yliopistojen omistukseen. Vastaavasti voidaan vähentää 4 milj. eurolla aiemmin suunnitellusta rahoitusta yliopistojen maksuvalmiuden tukemiseen.

Uusille yliopistoille siirretään niiden toimintaa varten hankittu ja niiden hallussa oleva irtain omaisuus sekä niille lahjoitettu ja niiden hallinnassa oleva omaisuus.

Valtion taidekokoelmista lainassa olevien taide-esineiden ja muun kansallisomaisuuden osalta lähtökohtana on, että niiden omistusta ei siirretä uusille yliopistoille. Yliopistolain perusteella uusille yliopistoille siirtyisi suoraan se omaisuus, joka on kertynyt vanhan yliopistolain 39 §:n mukaisiin yliopistorahastoihin 1.1.2007 jälkeen. Samoin Helsingin yliopiston rahastot ja Åbo Akademian uuden yliopistolain 80 §:ssä tarkoitettu omaisuus siirtyisi mainituille yliopistoille suoraan uuden yliopistolain nojalla omana erillisenä varallisuusmassana.

Yliopistolain voimaantulon 12 §:n mukaisesti valtioneuvosto määrää luovutettavan irtaimen omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus uusille yliopistoille tapahtuu. Valtioneuvosto määrää myös muista omaisuuden luovuttamiseen liittyvistä järjestelyistä. Vanhan yliopistolain 39 §:n mukaisten yliopistorahastojen omaisuus siirtyy kokonaisuudessaan uusille yliopistoille 1.1.2010.

Varainsiirtoverolain säännöksiä on tarkoitus muuttaa siten, ettei edellä tarkoitettua yliopistojen kiinteistöjärjestelystä aiheudu varainsiirtoveroseuraamuksia. Järjestelystä ei aiheudu myöskään lahjaveroseuraamuksia, koska voimassa olevassa perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä säädetty verovapaus soveltuu uusiin oikeushenkilömuotoisiin yliopistoihin.

Yliopistokiinteistöyhtiöitä koskevat valtuutukset on esitetty myönnettäväksi valtiovarainministeriön pääluokassa. Kiinteistöjärjestelyt eivät aiheuta määrärahan tarvetta.

01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 486 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa Åbo Akademin harjoittelukoulun toimintamenoista momentilta 29.50.03 Åbo Akademin toimintamenoihin.

2009 II lisätalousarvio	486 000
2009 I lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	1 427 740 000
2008 tilinpäätös	1 391 413 000
2007 tilinpäätös	1 296 262 904

03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 486 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa Åbo Akademin harjoittelukoulun toimintamenoista Åbo Akademin toimintamenoihin momentille 29.50.01.

2009 II lisätalousarvio	-486 000
2009 I lisätalousarvio	225 000
2009 talousarvio	79 126 000
2008 tilinpäätös	77 950 000
2007 tilinpäätös	73 184 000

21. Valtion rahoitus julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen ja säätiömuodossa toimivan Tampereen teknillisen yliopiston maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseksi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 46 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää julkisoikeudellisiksi laitoksiksi muutettavien yliopistojen ja säätiömuodossa toimivan Tampereen teknillisen yliopiston maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseen uudistuksen siirtymävaiheessa.

Selvitysosa: Yliopistojen oikeudellisen aseman muutokseen liittyvä maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaaminen edellyttää, että siirtyvien erien lisäksi yliopistoille maksetaan kertaluonteista lisärahoitusta vuosina 2009—2011. Vuoden 2009 talousarviosta tarkoitukseen on jo myönnetty 50 milj. euroa. Maksuvalmiutta parantaa asunovarallisuuden siirto yliopistoille, minkä johdosta rahoitusta voidaan vähentää 4 milj. euroa aiemmin suunnitellusta. Pidemmällä aikavälillä yliopistojen rahoitusmahdollisuuksien monipuolistaminen, korkeakouluverkon rakenteellisen kehittämisen tuottamat hyödyt sekä yliopistojen uudistettava taloudenpito luovat edellytykset yliopistojen maksuvalmiuden ja käyttöpääoman pysyvälle ylläpidolle. Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoituksesta on päätetty erikseen.

Momentin nimike on muutettu.

2009 II lisätalousarvio	46 000 000
2009 talousarvio	50 000 000

60. Tiede

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 122 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kansainvälisten tieteellisten järjestöjen jäsenmaksujen noususta niiden perusteena ole-

vien bruttokansantuoteosuuksien muutosten ja valuuttakurssimuutosten johdosta.

2009 II lisätalousarvio	2 122 000
2009 talousarvio	13 705 000
2008 tilinpäätös	12 851 585
2007 tilinpäätös	12 282 440

70. Opintotuki

<i>52. Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki (arviomääräraha)</i>	2009 II lisätalousarvio	12 550 000
	2009 talousarvio	25 500 000
Momentille myönnetään lisäystä 12 550 000 euroa.	2008 tilinpäätös	39 194 900
	2007 tilinpäätös	31 429 701

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmasta valtion takajana maksettavaksi tulevien lainojen määrästä.

80. Taide ja kulttuuri

<i>03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v)		<i>07. Valtion elokuvatarkastamon toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v)	
Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös perusparannushankkeiden rahoittamiseen.		Momentille myönnetään lisäystä 214 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.		<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu uusien toimitilojen saneeraustarpeesta Valtion elokuvatarkastamon tarpeisiin.	
2009 II lisätalousarvio	—	2009 II lisätalousarvio	214 000
2009 talousarvio	2 678 000	2009 talousarvio	611 000
2008 tilinpäätös	2 852 000	2008 tilinpäätös	590 000
2007 tilinpäätös	2 823 000	2007 tilinpäätös	560 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<p><i>01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentilta vähennetään 151 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Määrärahan vähennys aiheutuu siirrosta momentille 30.01.03. Bruttomenoissa siirto on 305 000 euroa, mistä 135 000 euroa aiheutuu kahden henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta ja 170 000 euroa teurasruhojen luokitukseen ja puutarhakasvien hintaseurantaan liittyvien tehtävien siirrosta. Kun bruttotuloissa siirto on 154 000 euroa teurasruhojen luokitusulojen siirtymisen johdosta, niin nettomenojen siirto on 151 000 euroa.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-151 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">27 162 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">26 591 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">26 947 000</td> </tr> </table> <p><i>03. Maaseutuviraston toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 151 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Määrärahan lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 30.01.01.</p> <table border="0"> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">151 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">25 396 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">19 622 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">13 529 000</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	-151 000	2009 talousarvio	27 162 000	2008 tilinpäätös	26 591 000	2007 tilinpäätös	26 947 000	2009 II lisätalousarvio	151 000	2009 talousarvio	25 396 000	2008 tilinpäätös	19 622 000	2007 tilinpäätös	13 529 000
2009 II lisätalousarvio	-151 000																
2009 talousarvio	27 162 000																
2008 tilinpäätös	26 591 000																
2007 tilinpäätös	26 947 000																
2009 II lisätalousarvio	151 000																
2009 talousarvio	25 396 000																
2008 tilinpäätös	19 622 000																
2007 tilinpäätös	13 529 000																

20. Maatalous

<p><i>01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää perustettavan Terveys- ja hyvinvointialan strategisen huippuosaamisen keskittymän osakkeiden merkintään enintään 10 000 euroa ja vuonna 2008 perustetun Energia- ja ympäristöalan strategisen huippuosaamisen keskittymän osakkeiden merkintään enintään 40 000 euroa.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi MTT valmistelee liittymistä kahteen strategisen huippuosaamisen keskittymään (SHOK): Energia- ja ympäristöalan strategisen huippuosaamisen keskittymään (CLEEN Oy) ja perustettavaan Terveys- ja hyvinvointialan strategisen huippuosaamisen keskittymään (T&H SHOK Oy). MTT:n vuoden 2009 toimintamenojen määrärahasta on tarkoitus käyttää T&H SHOK Oy:n osakkeiden merkintään enintään 10 000 euroa ja</p>
--	--

CLEEN Oy:n osakkeiden merkintään enintään 40 000 euroa. Osana asiakasvaikuttavuuden varmistamista MTT haluaa olla mukana organisaatioissa, jotka kanavoivat strategisen perustutkimuksen ja käytännön sovelluksiin tärkeitä tutkimusta. Järjestelyn avulla on mahdollista saada MTT:n osaaminen nykyistä laajempaan käyttöön ja parantaa elinkeinojen toiminnasta saamaa hyötyä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	32 733 000
2008 tilinpäätös	32 965 000
2007 tilinpäätös	33 492 000

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu maa- ja puutarhatalouden toimintaedellytysten turvaamisesta.

2009 II lisätalousarvio	1 000 000
2009 talousarvio	559 365 000
2008 tilinpäätös	557 475 000
2007 tilinpäätös	566 165 000

43. Maatalouden ympäristötuki, tuotantoeläinten hyvinvointituki ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa tehdä EU:n komission vuosille 2007—2013 hyväksymän maatalouden ympäristötukijärjestelmän ja tuotantoeläinten hyvinvointitukijärjestelmän mukaisia sitoumuksia ja sopimuksia sekä ei-tuotannollisten investointien tukijärjestelmän tukien myöntämispäätöksiä siten, että niistä aiheutuu vuosina 2010—2018 menoja yhteensä enintään 91 600 000 euroa.

Selvitysosa: Talousarviossa on annettu valtuus tehdä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu vuosina 2009—2017 menoja yhteensä enintään 30 000 000 euroa. Kevään 2009 tukihauksen yhteydessä jätettyjen uusien ympäristötuen sitoumusten ja ympäristötuen erityistukisopimusten sekä tuotantoeläinten hyvinvointia edistävien tukien hakutietojen perusteella myöntämisvaltuus tulee korottaa 91 600 000 euroon ja valtuus muutetaan koskemaan vuosia 2010—2018.

Ennakoitua runsaammasta tukihausta johtuvat lisämenot 15 400 000 euroa voidaan vuonna 2009 rahoittaa edelliseltä vuodelta siirtyvällä määrärahalta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

Ympäristötukijärjestelmän ja muiden järjestelmien toteuttamisesta aiheutuvat menot, milj. euroa

	2009	2010	2011	2012	2013—	Yhteensä vuodesta 2009 lähtien
Vuonna 2009 tehtävät päätökset ja toimenpiteet	21,2	20,5	20,9	20,2	30,0	112,8
— josta II lisätalousarvio	15,4	15,4	15,4	15,4	20,5	82,1
— ympäristötukijärjestelmä	17,0	17,0	17,0	17,0	27,0	95,0
— josta II lisätalousarvio	12,9	12,9	12,9	12,9	18,0	69,6
— tuotantoeläinten hyvinvointitukijärjestelmä	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
— josta II lisätalousarvio	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	12,5
— ei-tuotannollisten investointien tukijärjestelmä	0,2	0,5	0,9	0,2	-	1,8
— kokonaan kansallisesti rahoitettavat toimenpiteet	1,0	-	-	-	-	1,0

Ennen vuotta 2009 tehdyt päätökset ja toimenpiteet	324,3	324,5	324,0	36,1	5,6	1 014,5
— ympäristötukijärjestelmä	311,7	311,7	311,7	24,0	5,6	964,7
— eläinten hyvinvointia edistävien tukien järjestelmä	12,1	12,1	12,1	12,1	-	48,4
— ei-tuotannollisten investointien tukijärjestelmä	0,5	0,7	0,2	-	-	1,4
Vuosia 2000—2006 koskeva järjestelmä	2,0	11,1	4,1	2,0	2,4	21,6
— josta II lisätalousarvio ¹⁾	-15,4	-	-	-	-	-15,4
Vuosia 1995—1999 koskeva ohjelma	1,4	1,4	1,3	1,3	4,3	9,7
Yhteensä	348,9	357,5	350,3	59,6	42,3	1 158,6

¹⁾ Vuonna 2009 vuosien 2000—2006 järjestelmän menoja rahoitetaan lisäksi edelliseltä vuodelta siirtyvällä erällä 15,400 milj. euroa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	348 915 000
2008 tilinpäätös	344 647 000
2007 tilinpäätös	268 996 000

44. *Luonnonhaittakorvaus* (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa tehdä EU:n komission vuosille 2007—2013 hyväksymän luonnonhaittakorvausjärjestelmän mukaisia sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu vuosina 2010—2013 menoja yhteensä enintään 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuus muutetaan koskemaan vuosia 2010—2013.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	422 673 000
2008 tilinpäätös	422 673 000
2007 tilinpäätös	409 673 000

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu korkotuen arvioitua pienemmästä tarpeesta.

2009 II lisätalousarvio	-1 000 000
2009 talousarvio	58 600 000
2008 tilinpäätös	51 131 389
2007 tilinpäätös	42 375 767

61. *Siirto Maatilatalouden kehittämisrahoitukseen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 28.91.41, koska energiaverotuen palautukset maa- ja puutarhataloudelle jäävät budjetoitua pienemmiksi.

2009 II lisätalousarvio	8 000 000
2009 talousarvio	30 040 000
2008 tilinpäätös	56 840 000
2007 tilinpäätös	115 000 000

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

01. *Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu laboratorioiden tiedonhallintajärjestelmän (LIMS) ja siihen liittyvän kattavan valvontatietojärjestelmän menoista. LIMS-hanke toteutetaan yhdessä Metsäntutkimuslaitoksen kanssa.

2009 II lisätalousarvio	50 000	2009 II lisätalousarvio	1 500 000
2009 talousarvio	42 420 000	2009 talousarvio	1 650 000
2008 tilinpäätös	41 855 000	2008 tilinpäätös	1 336 017
2007 tilinpäätös	39 669 000	2007 tilinpäätös	1 607 335

20. *Eläinlääkintähuolto* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 100 000 euroa aiheutuu sinikielitaudin vastustamiseksi suoritettavien rokotusten menoista ja 400 000 euroa uuden eläinlääkintähuoltolain toimeenpanosta.

41. *Eräät korvaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (185/2002) mukaisten kasvintuhoojista johtuvien korvausten ennakoitua suuremmasta määrästä.

2009 II lisätalousarvio	600 000
2009 talousarvio	2 568 000
2008 tilinpäätös	2 029 375
2007 tilinpäätös	1 857 814

40. Kala-, riista- ja porotalous

42. *Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys perustuu maasuorpetojen aiheuttamien vahinkojen korvausten määrään.

2009 II lisätalousarvio	50 000
2009 talousarvio	2 750 000
2008 tilinpäätös	3 050 000
2007 tilinpäätös	3 430 000

51. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 52 000 euroa.

Selvitysosa: Kalastuslain 90 §:n mukaan kalatalouden edistämiseen on myönnettävä vähintään se määrä, mikä kalastuksenhoitomaksuina on kertynyt sitä vuotta edeltävänä vuonna, jota varten talousarvio on laadittu. Talousarviossa kalatalouden edistämiseen käytettäväksi budjetoitu määräraha 5 536 000 euroa

on 52 000 euroa pienempi kuin vuoden 2008 tilinpäätöksen mukainen toteutunut kalastuksenhoitomaksukertymä.

2009 II lisätalousarvio	52 000
2009 talousarvio	5 666 000
2008 tilinpäätös	5 764 000
2007 tilinpäätös	5 849 000

62. *Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 510 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta 9 157 000 euroa on varattu EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu elinkeinokalatalouden toimintaohjelman investointihankkeiden aikaistamisesta, mistä 2 000 000 euroa on EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Talousarvion mukaan määrärahasta on varattu 6 857 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten. Määrän varausta korotetaan 2 300 000 eurolla, mistä 2 000 000 euroa johtuu lisämäärärahasta ja 300 000 euroa johtuu siitä, että vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä 800 000 euron lisämäärärahasta käytetään 300 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuuden lisäämiseen.

2009 II lisätalousarvio	3 510 000
2009 I lisätalousarvio	800 000
2009 talousarvio	13 878 000
2008 tilinpäätös	13 635 000
2007 tilinpäätös	13 397 000

77. *Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan niukkuuden vuoksi on tarkoituksenmukaista, että hankkeisiin voidaan käyttää myös EU:n rahastoista saatavia varoja. Tällöin määrärahaa käytetään EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	757 000
2008 tilinpäätös	757 000
2007 tilinpäätös	1 057 000

50. Vesitalous

20. *Vesivarojen käytön ja hoidon menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 860 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Inarin kalanviljelylaitoksen laajentamisen talonrakennustöihin.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään käynnissä olevien Uljuan maapatojen peruspa-

rannus- ja Inarin kalanviljelylaitoshankkeiden aikaistamiseen. Hankkeiden välitön työllisyysvaikutus on 26 henkilötyövuotta.

2009 II lisätalousarvio	3 860 000
2009 talousarvio	13 371 000
2008 tilinpäätös	7 000 000
2007 tilinpäätös	6 498 000

60. Metsätalous

44. *Tuki puuntuotannon kestävyysden turvaamiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa.

Valtuus

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa tehdä kestävän met-

sätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisia tukipäätöksiä enintään 84 430 000 eurolla.

Selvitysosa: Lisämääräraha ja -myöntämisvaltuus käytetään valtion tukemiin yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöihin, energiapuun korjuuseen ja haketuksen.

Valtuuden lisäys on 12 000 000 euroa. Pääosa määrärahasta käytetään nuoren metsän hoitoon, energiapuun korjuuseen ja haketukseen sekä metsänuudistamiseen. Lisämääräraha ja -myöntämisvaltuus mahdollistaa noin 400—500 henkilötyövuoden lisäyksen metsätalouden työllisyyteen.

2009 II lisätalousarvio	12 000 000
2009 talousarvio	67 480 000
2008 tilinpäätös	63 762 587
2007 tilinpäätös	59 578 929

50. Eräät metsätalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Puuinfo Oy:lle osoitettua määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Selvitysosa: Momentin käyttötarkoituksen laajennuksella mahdollistetaan Puuinfo Oy:lle myönnetyn määrärahan käyttämisen Teknilliseltä korkeakoululta ja Oulun yliopistolta hankittavista suoritteista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	1 746 000
2008 tilinpäätös	1 796 000
2007 tilinpäätös	1 726 000

Pääluokka 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

<p>29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 8 600 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu ehdotetuista määrärahamuutoksista.</p>	<p>2009 II lisätalousarvio 2009 I lisätalousarvio 2009 talousarvio 2008 tilinpäätös 2007 tilinpäätös</p>	<p>8 600 000 25 633 000 327 740 000 336 119 778 287 085 225</p>
--	--	---

10. Liikenneverkko

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 1 920 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille voidaan nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu momentille 12.31.99 tuloutettua EU:n TEN-tukea vastaavan suuruisen määrärahan osoittamisesta perustienpitoon.

2009 II lisätalousarvio	1 920 000
2009 I lisätalousarvio	45 556 000
2009 talousarvio	530 822 000
2008 tilinpäätös	565 956 000
2007 tilinpäätös	524 427 000

22. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 14 032 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille voidaan nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu momentille 12.31.12 tuloutetusta EU:n myöntämästä TEN-tukea vastaavan suuruisen määrärahan osoittamisesta perusradanpitoon.

2009 II lisätalousarvio	14 032 000
2009 I lisätalousarvio	21 500 000
2009 talousarvio	316 820 000
2008 tilinpäätös	342 120 000
2007 tilinpäätös	305 002 000

23. Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)
Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille voidaan nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	62 002 000
2008 tilinpäätös	61 468 000
2007 tilinpäätös	61 074 000

41. *Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Seinäjoen lentoaseman kiitotien kunnostamisesta.

2009 II lisätalousarvio	400 000
2009 talousarvio	2 947 000
2008 tilinpäätös	3 000 000
2007 tilinpäätös	1 500 000

76. *Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 431 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 5 900 000 euroa aiheutuu tiehankkeiden toteutuksen aikaistumisesta mm. vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa päätettyjen tiehankkeiden osalta sekä tiealueiden rajaamistoimitusten runsaasta lisääntymisestä ja niiden toimitusmaksuista. Lisämäärärahan tarpeesta 531 000 euroa aiheutuu Kehärata-hankkeen korvauksista.

2009 II lisätalousarvio	6 431 000
2009 talousarvio	29 870 000
2008 tilinpäätös	33 020 325
2007 tilinpäätös	34 621 994

78. *Eräät väylähankkeet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 22 864 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että poistetaan Tiehallinnon oikeus solmia sopimuksia Vaalimaan rekkaparkkialueen toteuttamiseksi vuoden 2008 talousarviossa myönne-

tystä enintään 24,0 milj. euron määrästä siltä osin kuin sopimuksia ei ole solmittu vuoden 2009 loppuun mennessä.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Ilmalan ratapiha vuoden 2006 talousarviossa myönnetyn enintään 100,0 milj. euron sijasta enintään 115,0 milj. euron määrästä.

Momentin valtuuden kohtaa 3) täydennetään siten, että Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Kehärata toteuttamiseksi vuoden 2009 talousarviossa myönnetyn enintään 404,0 milj. euron sijasta enintään 389,0 milj. euron määrästä.

Lisäksi momentin valtuuden kohtaa 3) täydennetään siten, että Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantamisen I-vaiheen loppuosan toteuttamiseksi enintään 40,0 milj. euron määrästä.

Selvitysosa: Tiehankkeiden lisämäärärahan tarpeesta 100 000 euroa aiheutuu E18 Lohja—Lohjanharju rakentamisesta, 360 000 euroa vt 2 Vihti—Pori rakentamisesta, 11 900 000 euroa vt 6 Lappeenranta—Imatra rakentamisesta, 4 500 000 euroa vt 4 Kemin kohta ja sillat rakentamisesta. Lisäksi määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä vuonna 2008 käyttämättä jääneen määrärahan uudelleenbudjetoinnin johdosta 6 054 000 euroa Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamiseen. Määrärahan mitoituksessa on otettu vähennyksenä huomioon 11 900 000 euroa hankkeelta E18 Vaalimaan rekkaparkkialue ja 200 000 euroa hankkeelta vt 20 Hintta—Korvenkylä.

Ratahankkeiden määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 4 000 000 euroa Ilmalan ratapihahankkeeseen ja 24 000 000 euroa Lahti—Luumäki -ratavälin palvelutason parantamiseen. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon vähennyksenä 13 000 000 euroa Keski-Pasilan ratapihan rakentamisesta.

Vesiväylähankkeiden määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon vähennyksenä 50 000 euroa Tornion väylän hankkeesta ja

2 900 000 euroa Porin Mäntyluodon väylän syventämisestä. Määrärahojen muutokset aiheutuvat hankkeiden ajoituksen muutoksista.

Vaalimaan rekkaparkkialueen enintään 24,0 milj. euron valtuudesta arvioidaan käytetyn vuoden 2009 loppuun mennessä 0,5 milj. euroa. Liikennemäärissä tapahtuneiden muutosten johdosta Tiehallinto on lopettanut hankkeen toteuttamisen ja käyttämättä jäänyt 11,9 milj. euron määräraha poistetaan talousarvios-ta.

Hankkeen Ilmalan ratapiha valtuuden tarkistus aiheutuu ratamateriaalien hinnoista sekä telemaattisten turva- ja muiden teknisten järjestelmien lisääntymisestä.

Kehäradan valtuuden tarkistus aiheutuu siitä, että Ratahallintokeskuksen ja Ilmailulaitoksen sopimuksella on tarkoitus muuttaa hanketta Kehärata siten, että Ilmailulaitos toteuttaa 30 milj. euron määräiseksi arvioidun kehäradan rautatieaseman omana hankkeenaan ja omalla rahoituksellaan. Lisäksi Ratahallintokeskuksen ja Ilmailulaitoksen sopimuksella on tarkoi-

tus muuttaa ratalinjaus. Ilmailulaitoksen tilalle tuleva osakeyhtiö maksaa muutoksesta maksu-osuutenaan 15 milj. euroa, joka tuloutetaan vuoden 2012 talousarvioon momentille 12.31.10.

Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantaminen, I-vaiheen loppuosa perusteluna esitetään seuraavaa: *Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantaminen, I-vaiheen loppuosa*. Vuoden 2007 talousarviossa aloitettiin Seinäjoki—Oulu -rataosan palvelutason parantaminen I-vaihe 110 milj. euron valtuudella. Hanke valmistuu kuluvana vuonna. Vuoden 2009 ensimmäiseen lisätalousarvioon sisältyi 40 milj. euron valtuus I-vaiheen jatkon toteuttamiseksi. Tässä lisätalousarvioesityksessä esitetään I-vaiheen loppuosan toteuttamiseksi 40 milj. euron valtuutta. Hankkeella saadaan lopullisesti valmiiksi Seinäjoen ja Kokkolan väliltä radan parantamistoimenpiteet ja tasoristeysten poistot. Hankkeen työllisyysvaikutukset ovat 680 henkilötyövuotta, josta 320 henkilötyövuotta on välittömiä vaikutuksia.

Hanke-erittely

		Sopimus-		TA	LTA II	Rahoitustarve
	Valmis	valtuus	Käytetty	2009	2009	myöhemmin
	liikenteelle	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Keskeneräiset ja sopimus-						
valtuudella aloitetut väylä-						
hankkeet						
Tiehankeet						
E18 Lohja—Lohjanharju	2006	58,9	58,8	-	0,1	-
Vt 2 Vihti—Pori	2008	55,0	52,1	2,5	0,4	-
Vt 6 Lappeenranta—Imatra	2012	177,0	43,0	38,0	11,9	84,1
Vt 4 Kemin kohta ja sillat	2010	74,0	22,0	26,0	4,5	21,5
E18 Vaalimaan rekkaparkkialue	2011	0,5	0,4	12,0	-11,9	-
Vt 20 Hintta—Korvenkylä	2008	25,7	-	25,7	-0,2	-
Ratahankeet						
Ilmalan ratapiha	2011	115,0	54,0	25,0	4,0	32,0
Lahti—Luumäki, palvelutason parantaminen	2011	185,0	70,1	57,0	24,0	33,9
Keski-Pasila	2010	39,2	1,2	20,0	-13,0	31,0
Kehärata	2014	389,0	-	9,0	-	380,0

31.30

85

Vesiväylähankkeet

Tornion väylä	2007	11,0	10,15	0,1	-0,05	0,8
Porin Mäntyluodon väylän syventäminen	2011	9,2	-	3,0	-2,9	9,1

Yhteinen liikenneväylähanke

Vuosaaren sataman liikenneväylät	2008	302,1	294,55	1,5	6,1	-
----------------------------------	------	-------	--------	-----	-----	---

Keskeneräiset väylähankkeet

yhteensä		1 441,6	606,3	219,8	22,9	592,4
-----------------	--	----------------	--------------	--------------	-------------	--------------

Uusi väylähanke**Ratahanke**

Seinäjoki-Oulu, I-vaiheen loppuosa, palvelutason parantaminen	2010	40,0	-	-	-	40,0
---	------	------	---	---	---	------

Uusi väylähanke yhteensä		40,0	-	-	-	40,0
---------------------------------	--	-------------	----------	----------	----------	-------------

Yhteensä		1 481,6	606,3	219,8	22,9	632,4
-----------------	--	----------------	--------------	--------------	-------------	--------------

2009 II lisätalousarvio	22 864 000
2009 I lisätalousarvio	11 000 000
2009 talousarvio	354 700 000
2008 tilinpäätös	348 692 604
2007 tilinpäätös	217 515 421

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta voidaan 3.12.2009 lukien maksaa joukkoliikennelain 45 §:n mukaisesti:

1) korvauksia liikenteenharjoittajille julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten mukaisesti siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1370/2007 rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) 1107/70 kumoamisesta (palvelusopimusasetus) säädetään

2) korvauksia liikenteenharjoittajille hintavelvoitteen täyttämistä palvelusopimusasetuksessa tarkoitettua yleisen säännön perusteella

3) tukea palvelusopimusasetuksen 9 artiklan 2 kohdan johdantokappaleen ja b alakohdan mukaisiin tarkoituksiin sekä

4) muille kuin liikenteenharjoittajille korvauksia kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöstä.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää 3.12.2009 lukien

1) palvelusopimusasetuksen 8 artiklan 3 kohdan b ja d alakohdan mukaisten sopimusten kustannuksiin

2) matkojen yhdistelystä aiheutuviin kustannuksiin

3) EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen

4) valtion osuutena Merenkurkun laivaliikenteen ostomenoihin sekä

5) valtion osuutena säännöllisen lentoliikenteen ostomenoihin.

Edelleen momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa myös myöntää 3.12.2009 lukien valtionavustusta seuraavasti:

1) joukkoliikenteen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1153/2008) mukaisesti kunnille ja muille yhteisöille ja

2) Helsingin seudun kunnille ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle sekä Tampereen ja Turun seutujen kunnille joukkoliikenteen palvelutason parantamiseen ja kehittämiseen. Avustusta voidaan myöntää enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista. Hyväksyttävänä kustannuksina pidetään liikennetarjonnan kehittämisestä, liityntäliikenteen toimintaedellytysten parantamisesta, liikenteen hoidon tehostamisesta, lippujärjestelmän kehittämisestä ja lipun hintojen alentamisesta sekä matkustajapalvelujen parantamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu momentille 12.31.99 vastaavan määrärahan osoittamisesta joukkoliikenteen tutkimushankkeisiin.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen 3.12.2009 voimaan tulevaksi joukkoliikenneliksi. Samaan aikaan tulee voimaan rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007 (palvelusopimusasetus).

Joukkoliikenteen valtionavustuksia koskeva valtioneuvoston asetus (1153/2008) on tarkoitettu uudistaa palvelusopimusasetuksen ja joukkoliikennelain mukaisiksi siten, että muutokset tulevat voimaan samaan aikaan kuin palvelusopimusasetus ja joukkoliikennelaki.

Määrärahan käytön kannalta keskeisin muutos liittyy seutu-, kaupunki- ja työmatkalippuja koskeviin hintavelvoitteisiin ja siihen, että hinnanalentamiseen liittyvä valtion osuuden maksatusmenettely osittain muuttuu. Määrärahaa kuitenkin edelleen käytetään seutu-, kaupunki- ja työmatkalippujen hinnanalentamiseen.

Hintavelvoitteella vahvistetaan hinnat, joita liikenteenharjoittajien tulee noudattaa. Hintavelvoitteen noudattamisesta maksetaan korvaus, jota määritettäessä ja maksettaessa on noudatettava palvelusopimusasetuksen mukaisia periaatteita. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että hintavelvoitteen täyttämistä ei makseta liiallisia korvauksia.

Joukkoliikennelain myötä toimivaltainen viranomaisena tekee linjaliikenneluvista yrittäjien kanssa siirtymäajan liikennöintisopimukset. Seutu-, työmatka- ja kaupunkilippujen säilyttämiseksi toimivaltainen viranomaisena sisällyttää sopimukseen seutu- ja työmatka-, kaupunkilippuja koskevan hintavelvoitteen siltä osin kuin kyse on liikenteestä, jossa nämä liput kelpaavat. Asettaessaan hintavelvoitteen toimivaltainen viranomaisena määrää näiden lippujen hinnan. Hintavelvoitteesta ei ole kyse silloin, kun yrittäjä päättää itse hinnoista. Jotta myös lääninhallitusten ja kuntien ostamassa liikenteessä voidaan seutu-, työmatka- ja kaupunkiliput jatkossa säilyttää, täytyy hintavelvoite sisällyttää myös nykyään voimassa oleviin ostoliikennesopimuksiin.

Hintavelvoitteen rahoittamisen edellytyksenä on, että kunta osallistuu hintavelvoitteen kustannuksiin edelleen vähintään yhtä suurella osuudella kuin valtio. Seutu- ja työmatkalippujen hinnanalentamista koskevissa lääninhallituksen ja kuntien välisissä yhteistyösopimuksissa sovitaan lipusta ja sen asiakashinnasta sekä liikenteenharjoittajalle maksettavan korvauksen määräytymisperusteista, kustannusten jaosta ja maksatuksesta. Lääninhallitus sisällyttää yhteistyösopimuksen mukaiset ehdot liikenteenharjoittajan kanssa tekemäänsä siirtymäajan liikennöintisopimukseen. Lääninhallitus voi maksaa valtion osuuden hintavelvoitetta koskevasta korvauksesta suoraan liikenteenharjoittajalle, jolloin myös kunta maksaa oman osuutensa suoraan liikenteenharjoittajalle. Tältä osin menettely on erilainen kuin aiempi kuntien ja liikenteenharjoittajien välisiin lippusopimuksiin ja kunnille myönnettävään valtionavustukseen perustunut menettely. Kaupunkilippujen hintavelvoitteen sisällyttäminen siirtymäajan liikennöintisopimuksiin

kuuluu kunnalle silloin, kun se on toimivaltainen viranomaisena. Mahdollinen kaupunkilippujen hinnanalentamista koskeva valtion rahoitus ohjataan yksinomaan valtionavustuksena.

Joukkoliikennelaki ei koske lentoliikennettä, joten määrärahan käyttö lentoliikenteen rahoittamiseen on päätösosassa todettu erikseen.

2009 II lisätalousarvio	20 000
2009 I lisätalousarvio	-53 000
2009 talousarvio	63 175 000
2008 tilinpäätös	58 241 000
2007 tilinpäätös	53 059 000

65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää 3.12.2009 lukien joukkoliikennelain 45 §:n mukaisesti.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa maksaa junien kaukoliikenteen palvelujen ostamisesta tehdyistä vuotta pidemmän ajan sopimuksista aiheutuvia korvauksia 3.12.2009 lukien:

1) liikenteenharjoittajille julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten mukaisesti siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1370/2007 rautateiden ja

maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) 1107/70 kumoamisesta (palvelusopimusasetus) säädetään sekä

2) julkisia palveluhankintoja koskevien rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 (palvelusopimusasetus) 8 artiklan 3 kohdan b ja d alakohdan mukaisista sopimuksista.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen 3.12.2009 voimaan tulevaksi joukkoliikennelainsäädännön. Samaan aikaan tulee voimaan rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007 (palvelusopimusasetus).

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	31 400 000
2008 tilinpäätös	31 286 118
2007 tilinpäätös	29 820 073

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

01. Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu eräiden radiotaajuuksien huutokaupparjestelmän ja siihen liittyvien asiantuntijapalveluiden hankintakustannuksista. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 11.19.04.

2009 II lisätalousarvio	150 000
2009 talousarvio	6 845 000
2008 tilinpäätös	6 090 000
2007 tilinpäätös	5 219 000

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Viestintävirastolle valtakunnallisen laajakaistahankkeen

avustusten maksatuksesta aiheutuviin hallinto- ja yleiskustannuksiin.

Selvitysosa: Viestintävirastolle on myönnetty 66,0 milj. euron valtuus kaupallisesti kannattamattomien televerkkojen rakentamiseen vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa. Valtioneuvoston periaatepäätöksen perusteluiden mukaan investointituen kokonaismäärä on 66,0 milj. euroa ja että määrära-

hasta on myös tarkoitus korvata Viestintävirastolle aiheutuvat hallinnolliset kulut, joiden arvioidaan olevan 500 000 euroa vuodessa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	500 000

Pääloukka 32 TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<p><i>01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 321 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Määrärahan kertaluonteinen lisäys johtuu ministeriön käytössä olevan</p>	<p>kiinteistön tulipalosta aiheutuvista lisämenoisista.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">321 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">53 642 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">52 522 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">51 146 000</td> </tr> </table>	2009 II lisätalousarvio	321 000	2009 talousarvio	53 642 000	2008 tilinpäätös	52 522 000	2007 tilinpäätös	51 146 000
2009 II lisätalousarvio	321 000								
2009 talousarvio	53 642 000								
2008 tilinpäätös	52 522 000								
2007 tilinpäätös	51 146 000								

20. Innovaatiopolitiikka

<p><i>02. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa. Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Oy Keskuslaboratorio — Centrallaboratorium Ab:n (KCL) tutkimus- ja laboratorioliiketoimintojen Valtion teknilliseen tutkimuskeskukseen siirtämisestä johtuviin menoihin. <i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahasta 5 000 000 on tarkoitus käyttää KCL:n toimintojen ostamisesta sovittavan kauppahinnan ja käyttöomaisuuden kauppahinnan maksamiseen, 3 000 000 euroa Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalvelujen yhtiöittämisen seurauksena siirtyvän henkilöstön lisäeläketurvan menetyksestä johtuvan korvauksen maksamiseen ja 2 000 000 euroa siirtyvän henkilöstön palvelussuhteiden hei-</p>	<p>kentymisen johdosta maksettavan kertakorvauksen maksamiseen. Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalvelujen yhtiöittämisestä.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">10 000 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">85 369 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">80 745 000</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">79 369 000</td> </tr> </table> <p><i>20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa. Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 210 757 000 eurolla.</p>	2009 II lisätalousarvio	10 000 000	2009 talousarvio	85 369 000	2008 tilinpäätös	80 745 000	2007 tilinpäätös	79 369 000
2009 II lisätalousarvio	10 000 000								
2009 talousarvio	85 369 000								
2008 tilinpäätös	80 745 000								
2007 tilinpäätös	79 369 000								

Selvitysosa: Määrärahan lisäys 1 500 000 eurolla ja valtuuden lisäys 2 700 000 eurolla aiheutuu siirrosta momentilta 32.20.40 ja liittyy Oy Keskuslaboratorio — Centrallaboratorium Ab:n (KCL) tutkimus- ja laboratorioliiketoimintojen siirrosta Valtion teknilliseen tutkimuskeskukseen.

Myöntämismenon lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 1 500 000 euroa vuonna 2009 ja 1 200 000 euroa vuonna 2010.

2009 II lisätalousarvio	1 500 000
2009 I lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	194 250 000
2008 tilinpäätös	152 093 545
2007 tilinpäätös	144 179 801

40. Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 500 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 247 818 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys 1 500 000 eurolla ja valtuuden vähennys 2 700 000 eurolla aiheutuu siirrosta momentille 32.20.20.

2009 II lisätalousarvio	-1 500 000
2009 I lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	189 350 000
2008 tilinpäätös	177 655 647
2007 tilinpäätös	154 882 939

41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 176 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan kertaluonteinen lisäys on siirtoa momentilta 32.20.42.

2009 II lisätalousarvio	176 000
2009 I lisätalousarvio	200 000
2009 talousarvio	42 642 000
2008 tilinpäätös	37 472 000
2007 tilinpäätös	35 872 000

42. Osaamiskeskusohjelman klustereiden koordinointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 176 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys on siirtoa momentille 32.20.41.

2009 II lisätalousarvio	-176 000
2009 talousarvio	2 600 000
2008 tilinpäätös	2 600 000
2007 tilinpäätös	2 600 000

43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 690 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia avustuksia saa vuonna 2009 myöntää yhteensä 19 698 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys 770 000 eurolla johtuu johtuu Shanghain maailmannäyttelyyn osallistumisen nousseista rakennuskustannuksista sekä valuuttakurssien heilahtelusta johtuvista kustannusten noususta.

Myöntämismenon lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 390 000 euroa vuonna 2009 ja 380 000 euroa vuonna 2010.

Tämän lisäksi on tarkoitus aikaistaa vuodelle 2010 Shanghain maailmannäyttelyn toteuttamiseen varatusta 5 100 000 euron määrärahas- ta 4 300 000 euroa vuodelle 2009 edellyttäen, että yritysten kanssa sovitaan niiden rahoitusosuuden vastaavasta lisääntymisestä vuonna 2010.

2009 II lisätalousarvio	4 690 000
2009 talousarvio	22 480 000
2008 tilinpäätös	16 777 097
2007 tilinpäätös	15 138 269

83. *Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan* (arviomääräraha)

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 uusia lainoja saa myöntää enintään 122 728 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden 29 000 000 euron lisäyksellä on tarkoitus varautua rahoittamaan biomassapohjaisia energiatuotteita tuottavia teknologiahankkeita ja muita metsä- ja ympäristösektorin kehittämishankkeita.

Myöntämisvaltuuden lisäksi arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 7 743 000 euroa vuonna 2010, 11 600 000 euroa vuonna 2011, 6 815 000 euroa vuonna 2012 ja 2 842 000 euroa vuonna 2013.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	75 032 000
2008 tilinpäätös	79 824 612
2007 tilinpäätös	65 565 330

87. *Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalveluiden yhtiöittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalveluista muodostettavan yhtiön osake- ja muuhun omaan pääomaan.

Selvitysosa: Määräraha käytetään perustettavan yhtiön osake- tai muuhun omaan pääomaan, josta 4 000 000 euroa on tarkoitus korvata vieraan pääoman ehtoisella rahoituksella välittömästi yhtiön perustamisen jälkeen ja vastaava summa tuloutetaan tämän jälkeen takaisin valtion talousarvioon.

2009 II lisätalousarvio	10 000 000
-------------------------	------------

88. *Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen osakkuusyritysten hallinnon yhtiöittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen spin-off -osakkuusyhtiöiden hallinnointia varten perustettavan holding-yhtiön osake- ja muuhun pääomaan.

Selvitysosa: Määräraha käytetään perustettavan holding-yhtiön käyttöpääomaan turvaamaan yhtiön operatiivisen toiminnan käynnistys- ja alkuvaihe. Järjestelyllä ei ole henkilöstövaikutuksia eikä vaikutusta VTT:n toimintamäärärahaan.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarviesitykseen liittyvän esityksen laiksi Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen osakkuusyritysten kehittämiseen ja hallinnointiin liittyvien toimintojen yhtiöittämisestä.

2009 II lisätalousarvio	700 000
-------------------------	---------

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

01. *Työ- ja elinkeinokeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 900 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu työ- ja elinkeinoministeriön toimialan tietotekniikan yhtenäistämiseen liittyvistä lisenssimaksuista.

Momentin nimike on muutettu.

2009 II lisätalousarvio	900 000
2009 I lisätalousarvio	1 200 000
2009 talousarvio	242 818 000
2008 tilinpäätös	239 337 000
2007 tilinpäätös	225 497 000

42. *Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja saa myöntää vuonna 2009 yhteensä enintään 124 314 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu tappiokorvausmenojen kasvusta.

Elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisten erityiskorkotuen piirissä olevien lainojen myöntämismenon korotetaan 10 000 000 eurolla kyseisten lainojen ennakoitua suuremman kysynnän johdosta. Lainoilla edistetään mm. naisyrityksiä ja alkavia yrityksiä sekä yritysten kasvua.

Myöntämismenon lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 158 000 euroa vuonna 2010, 290 000 euroa vuonna 2011, 233 000 euroa vuonna 2012 ja 306 000 euroa vuonna 2013 ja sen jälkeen.

2009 II lisätalousarvio	4 000 000
2009 I lisätalousarvio	15 000 000
2009 talousarvio	29 108 000
2008 tilinpäätös	31 603 369
2007 tilinpäätös	27 043 070

45. *Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen* (arviomääräraha)

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa Kainuun hallintokokeilualuetta lukuun ottamatta tehdä enintään 42 278 000 euron arvosta sitoumuksia valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaisiin avustuksiin.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että momentin valtuudesta varattua enintään 9 800 000 euroa käytettäväksi avustuksiin yksityisyrityksille ensimmäisen työntekijän palkkaamiseksi saa pokkeuksellisesti vuonna 2009 käyttää myös valtioneuvoston nimeämällä äkillisen rakenemuutoksen alueilla myös muihin momentin mukaisiin investointi- ja kehittämishankkeisiin.

Selvitysosa: Myöntämismenon lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 1 500 000 euroa vuonna 2010, 2 000 000 euroa vuonna 2011 ja 1 500 000 euroa vuonna 2012.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio

2009 talousarvio	36 900 000
2008 tilinpäätös	18 617 097
2007 tilinpäätös	12 013 637

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	36 900 000
2008 tilinpäätös	18 617 097
2007 tilinpäätös	12 013 637

48. *Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu arvioitua matalammasta korkotasosta.

2009 II lisätalousarvio	-1 000 000
2009 talousarvio	14 700 000
2008 tilinpäätös	34 114 917
2007 tilinpäätös	35 476 760

50. *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 19 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkaturvan arvioitua suuremmasta maksatuksesta johtuen taloustaantumasta ja konkurssien määrän lisääntymisestä. Vastaava tulojen lisäys on merkitty momentille 12.32.31.

2009 II lisätalousarvio	19 000 000
2009 talousarvio	22 000 000
2008 tilinpäätös	24 214 697
2007 tilinpäätös	16 495 262

51. Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 29 000 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa julkisten työvoimapolvelujen ja niitä täydentävien palvelujen hankinnasta aiheutua valtiolle Kainuun hallintokokeilun piiriin kuuluvia työvoimapolviittisen aikuiskoulutuksen hankintoja lukuun ottamatta menoja vuoden 2009 jälkeen enintään 117 800 000 euroa.

Edelleen momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösosan toisen kappaleen kohta 4) muutetaan seuraavaksi:

4) julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 7 luvun 4 §:n mukaiseen työttömien työllistämiseen valtion virastoille ja laitoksille enintään 1 242 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen enintään 2 300 euron suuruisen kuukausipalkan mukaisesti sekä työn järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta arvioidaan käytettävän työvoimapolviittisen aikuiskoulutuksen hankintaan 18 000 000 euroa, josta 10 000 000 euroa muutosturvan toimintamallin mukaiseen koulutukseen. Koulutuksen hankintavolyymien lisäys on yhteensä noin 450 000 opiskelijatyöpäivää. Palkkatuettuun työllistämiseen arvioidaan käytettävän yhteensä 7 000 000 euroa, josta 5 000 000 euroa palkkatukeen yksityiselle sektorille, 1 000 000 euroa kunnille ja kuntayhtymille ja 1 000 000 euroa keskimäärin 42 henkilön työllistämiseen valtionhallintoon. Starttirahaan arvioidaan käytettävän 4 000 000 euroa. Toimenpiteissä olevien määrän lisäys on 3 400 henkilöä keskimäärin.

Muutosturvan toimintamallin mukaiseen työvoimakoulutukseen, muuttoavustukseen ja starttirahaan arvioidaan käytettävän vuonna 2009 yhteensä 42 000 000 euroa. Mikäli näihin

toimenpiteisiin tarvitaan arvioitua vähemmän määrärahaa, voidaan yli menevä osuus määrärahasta käyttää tarvittaessa momentin käyttö-tarkoituksen mukaisesti muihin työllisyyttä edistäviin toimiin.

Myöntämismvaltuuden lisäys 12 000 000 eurolla aiheutuu työvoimapolviittisen aikuiskoulutuksen hankintaan käytettävän määrärahan lisäyksestä.

Myöntämismvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 10 000 000 euroa vuonna 2010 ja 2 000 000 euroa vuonna 2011.

2009 II lisätalousarvio	29 000 000
2009 I lisätalousarvio	22 000 000
2009 talousarvio	477 440 000
2008 tilinpäätös	490 636 327
2007 tilinpäätös	490 806 770

63. Velkakonversiosta aiheutuvien maksusuoritusten hoitaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen ja Venäjän välillä 15.8.2006 voimaan tulleeseen 30 miljoonan Yhdysvaltain dollarin suuruisen velkakonversiosopimukseen liittyvien maksusuoritusten maksamiseen valtiontakuurahastolle sekä valuuttakurssierojen kattamiseen.

Selvitysosa: Venäjä kuittaa vuonna 2006 solmitun velkakonversiosopimuksen mukaisesti Suomella entiseltä Neuvostoliitolta olevia saatavia 30 miljoonan Yhdysvaltain dollarin arvoisilla tavara- ja palvelutoimituksilla Suomeen. Toimitussopimukset oli tarkoitus solmia, vahvistaa ja toteuttaa vuosina 2006—2008. Velkakonversiosopimuksen voimassaoloaika on kuitenkin jouduttu pidentämään 31.12.2009 saakka, jotta suunnitelman mukaiset toimitussopimukset saataisiin toteutettua.

2009 II lisätalousarvio	25 000 000
-------------------------	------------

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa Kainuun hallinto-

kokeilualueetta lukuun ottamatta tehdä työllisyysperusteisiin investointeihin uusia sitoumuksia yhteensä enintään 29 400 000 eurolla, josta 8 000 000 euroa siten, että valtuudesta saa aiheutua menoja aikaisintaan vuonna 2012.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että valtuudesta varataan 8 000 000 euroa käytettäväksi valtioneuvoston nimeämille äkillisten rakennemuutosten alueille, josta 3 000 000 euron valtuudesta saa aiheutua menoja aikaisintaan vuonna 2012.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 5 000 000 euron lisäys aiheutuu siitä, että otetaan käyttöön uusi työllisyysperusteisten investointien jälkirahoitusvaltuus. Hankkeet toteutetaan jälkirahoitteisina siten, että valtio maksaa avustukset hankkeiden valmistuttua, aikaisintaan kuitenkin vuonna 2012. Rahoitus kohdennetaan hankkeisiin, jotka tuottavat merkittäviä työllisyysvaikutuksia vuosina 2009—2010. Rahoitus kohdennetaan hankkeisiin, joilla on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ympäristöön ja alueen elinkeinotoiminnan kehittymiseen. Hankkeiden valinnassa painotetaan myös uusia työpaikkoja äkillisen rakennemuutoksen alueille luovia hankkeita. Välittömän työllisyysvaikutuksen arvioidaan olevan noin 75 henkilötyövuotta.

Myöntämisvaltuuden 3 000 000 euron lisäys aiheutuu siitä, että momentille lisätään äkillisten rakennemuutosten alueille jälkirahoitusvaltuutta siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aikaisintaan vuonna 2012. Valtuudella lievennetään äkillisten rakennemuutosten alueiden työpaikkamenetyksiä. Rahoituksen kohdentamisessa painotetaan hankkeiden työllisyysvaikutuksia sekä hankkeiden nopeaa käynnistymistä. Hankkeiden pysyvien työllisyysvaikutusten arvioidaan olevan 705 henkilötyövuotta ja rakennusaikaisten 98 henkilötyövuotta.

Työllisyysperusteisten investointien myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 4 000 000 euroa vuonna 2012 ja 4 000 000 euroa vuonna 2013.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	1 500 000
2009 talousarvio	21 320 000
2008 tilinpäätös	25 459 933
2007 tilinpäätös	22 748 290

80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleerahoitustoimintaan (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 000 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Valtiokonttorille jälleerahoitustoimintaan myönnettyistä lainoista aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden aiheuttamien koron yhteydessä tai muuten lainan saajalta perittävien kustannusten maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu jälleerahoitusluottojen vähäisestä käytöstä. Tähän ovat vaikuttaneet sekä kilpailun lisääntyminen ja toteutuneiden vientihankkeiden vähäinen määrä että Suomessa sovellettavien ehtojen tiukkuus.

Tarkoituksena on muuttaa jälleerahoitusluottojen korkoehtoja, erityisesti hinnoittelun osalta, lähemmäksi kilpailijamaiden ehtoja. Lisäksi rahoituksen saatavuuden selvittäminen hankekohtaisesti etukäteen (markkinapuutehto) on aiheuttanut käytännössä vaikeuksia ja kilpailuhaittaa, joten Suomen Vientiluotto Oy:lle asetetusta markkinapuutteen selvittämisehdosta kuluvana vuonna luovutaan.

2009 II lisätalousarvio	-1 000 000 000
2009 I lisätalousarvio	1 250 000 000
2009 talousarvio	250 000 000

87. Pääomalaina Finnvera Oyj:lle Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen (kiinteä määräraha)

Momentilta vähennetään 6 000 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Vientiluotto Oy:lle ei aiheudu jälleerahoitusluotoista pankkiriskiä, koska kaikissa jälleerahoituksen piiriin hyväksyttävissä vientihankkeissa

edellytetään Finnveran myöntämää vientitakuuta. Näin ollen ei ole tarpeen pääomittaa Suomen Vientiluotto Oy:tä.

2009 II lisätalousarvio	-6 000 000
2009 talousarvio	6 000 000

89. *Pääomalaina Finnvera Oyj:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää korottoman ja vakuudettoman osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetun pääomalainen myöntämiseen Finnvera Oyj:lle.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään Finnvera Oyj:n heikentyneen vakavaraisuuden

parantamiseen siten, että vakavaraisuus säilytetään vähintään 16 % tasolla, jotta Finnvera Oyj:llä on edellytykset taloudellisen taantumän tilanteessa tehokkaasti hoitaa tehtäväänsä tarjoamalla rahoituspalveluja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten toimintaan sekä yritysten kansainvälistymiseen ja vientiin. Pääomittamisella on myös tarkoitus lisätä Finnvera Oyj:n mahdollisuuksia vastata rahoituskriisin pitkittymisestä aiheutuneeseen Finnvera Oyj:n tuotteiden, erityisesti suhdannelainojen ja -takausten, kysyntään. Tarkoituksena on, että pääomalainan takaisinmaksuaika olisi enintään seitsemän vuotta.

Momentin nimike on muutettu.

2009 II lisätalousarvio	50 000 000
2009 talousarvio	30 000 000

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

63. *Kainuun kehittämisraha* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 680 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksessä on otettu huomioon vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa budjetoidusta määrärahasta tiehankkeisiin ja tienpitoon käytettävän osuuden arvonlisävero 978 000 euroa ja Tönölänsalmen sillan peruskorjauksen kustannusarvion kasvu 702 000 euroa sisältäen arvonlisäveron.

2009 II lisätalousarvio	1 680 000
2009 I lisätalousarvio	4 497 000
2009 talousarvio	53 650 000
2008 tilinpäätös	57 958 000
2007 tilinpäätös	50 158 000

64. *EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007–2013* (arviomääräraha)

Momentin perustelujen kohtaa 5) muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää yhdessä momentin 32.50.65 kanssa Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 430 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, mistä teknisen avun osuus on 136 henkilötyövuotta.

Selvitysosa: Henkilötyövuosimäärää lisätään 50 henkilötyövuodella tilapäisesti vuonna 2009 välttämättömien henkilöstöresurssien turvaamiseksi TE-keskuksissa hallinnoitavissa ns. oman tuotannon hankkeissa, joilla vastataan heikentyneen työllisyystilanteen aiheuttamiin haasteisiin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	3 514 000
2009 talousarvio	233 972 000
2008 tilinpäätös	49 574 742
2007 tilinpäätös	1 243 227

65. Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 25 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu arvioidua pienemmistä maksatuksista.

2009 II lisätalousarvio	-25 000 000
2009 I lisätalousarvio	3 017 000
2009 talousarvio	205 128 000
2008 tilinpäätös	55 715 297
2007 tilinpäätös	1 034 695

60. Energiapolitiikka

40. *Energiatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Valtuus. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 tukea saa myöntää enintään 78 100 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys 10 000 000 euroa on tarkoitus käyttää uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta edistäviin hankkeisiin, jotka tukevat pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteita. Strategian tavoitteiden perustana ovat EU:n oikeudellisesti sitovat tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvattamiseksi.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 1 000 000 euroa vuonna 2009, 4 600 000 euroa vuonna 2010, 2 300 000 euroa vuonna 2011 ja 2 100 000 euroa vuonna 2012.

2009 II lisätalousarvio	1 000 000
2009 I lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	47 800 000
2008 tilinpäätös	28 124 860
2007 tilinpäätös	24 381 014

50. *Eräät energiataloudelliset avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösoosan toinen kappale muutetaan seuraavaksi:

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen yhdistyksille energiapolitiikan tavoitteita tukevaan toimintaan. Tällä tarkoitetaan sellaista toimintaa, jolla edistetään energian säästöä, uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä sekä turpeen tuotantoa. Avustus on tarkoitettu ensisijaisesti pienet taloudelliset resurssit omaaville yhdistyksille. Avustusta voidaan myöntää yleisavustuksena yhdistyksen sääntömääräisen toiminnan tukemiseen.

Selvitysosa: Muutoksella selkiytetään momentin käyttötarkoitusta siten, että avustusta voidaan myöntää vain yleisavustuksena yhdistyksen toimintaan. Avustuksen myöntäminen erityisavustuksena tiettyyn hankkeeseen poistetaan, koska tällaisiin hankkeisiin on mahdollista käyttää muita määrärahoja.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	50 000
2008 tilinpäätös	50 000
2007 tilinpäätös	50 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 285 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ruuhkan purkuun liittyvistä väliaikaisista lisätöistä.

2009 II lisätalousarvio	285 000
2009 talousarvio	4 162 000
2008 tilinpäätös	3 492 000
2007 tilinpäätös	3 000 000

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	488 000
2008 tilinpäätös	2 032 000
2007 tilinpäätös	718 000

05. Valtion koulukotien toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 I lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	559 000
2008 tilinpäätös	1 087 000
2007 tilinpäätös	603 000

27. Korvaus Kansaneläkelaitokselle sähköisen arkiston rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 354 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen asiakastietoarkiston ja siihen liittyvien kansallisten palvelujen rakentamiseen ja ylläpitoon. Kansaneläkelaitokselle maksetaan korvausta sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen asiakastietoarkiston ja sähköisen reseptikeskuksen sekä niihin liittyvien kansallisten palvelujen rakentamisen menoihin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) mukaisesti.

Vuoden 2007 neljännessä lisätalousarviossa budjetoidusta 21 000 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 354 000 euroa.

Selvitysosa: Terveydenhuollon sähköisen asiakastietoarkiston rakentamiseen ja ylläpitoon osoitettiin vuoden 2007 talousarvi-

ossa momentilla 28.80.27 2 000 000 euroa ja vuoden 2007 neljännessä lisätalousarviossa 21 000 000 euroa tällä momentilla eli yhteensä 23 000 000 euroa, josta arvioidaan tulevan käytetyksi vuoden 2009 loppuun mennessä 18 655 000 euroa. Rekisterin rakentaminen jatkuu vielä vuosina 2010—2011.

Määräraha on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia rekisterin rakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahan peruuttaminen on huomioitu momentin 12.39.04 tulokertymässä.

2009 II lisätalousarvio 4 354 000

02. Valvonta

04. Lääkelaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 172 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen toimintamenojen rahoittamiseen 1.11.2009 lukien.

Selvitysosa: Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus perustetaan 1.11.2009 lukien. Lisämäärärahan tarve aiheutuu influenssa A(H1N1) aiheuttamista lääkitysturvallisuuden varmistamisesta aiheutuvista varautumisvaiheen lisätehtävistä. Nämä tehtävät on määritelty kansallisessa varautumissuunnitelmassa. Lisätarvetta aiheutuu varautumisvaiheessa lääketurvallisuuteen liittyvän varallaolon laajentamisesta ilta-aikaan ja viikonloppuihin, lääkkeiden tehostetusta laadunvalvonnasta, lääkelogistiikan ja lääkkeiden kulutuksen tehostetusta seurannasta sekä viestinnän tehostamisesta.

2009 II lisätalousarvio	172 000
2009 talousarvio	1 363 000
2008 tilinpäätös	1 363 000
2007 tilinpäätös	700 115

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen hyväksymien, keskuksen ulkopuolella toteutettavien tut-

kimus-, koulutus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

Edelleen määrärahaa saa käyttää lakkautettujen Lääkelaitoksen ja Lääkehoidon kehittämiskeskukseen ennen 1.11.2009 aiheutuneiden menojen maksamiseen.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen perustetaan ylijohtajan virka 1.11.2009 lukien.

Selvitysosa: Laki Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta annettiin 24.7.2009. Keskus on tarkoitettu sijoittamaan Kuopioon. Keskus toimii kahdella paikkakunnalla vuoden 2014 loppuun saakka. Ensimmäisessä vaiheessa Kuopioon siirtyy tutkimus- ja kehittämistoiminta. Toiminnan siirtosuunnitelma valmistellaan vuoden 2009 aikana.

Määrärahan mitoituksessa on otettu lisäyksenä huomioon kahdessa paikassa toimimisen kustannuksina 300 000 euroa Kuopion toimipaikan palkkaus- ja muina menoina. Lääkelaitos ja Lääkehoidon kehittämiskeskus lakkautetaan ja niiden 1.11.2009 käyttämättä olevat määrärahat ovat Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen käytettävissä.

2009 II lisätalousarvio 300 000

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 860 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkioperusteisten avausten määrän kasvusta sekä kustannustason noususta.

2009 II lisätalousarvio	860 000
2009 talousarvio	8 000 000
2008 tilinpäätös	8 087 738
2007 tilinpäätös	7 562 874

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

03. Lääkehoidon kehittämiskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää 1.11.2009 lukien myös Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusten toimintamenojen rahoittamiseen.

Selvitysosa: Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus perustetaan 1.11.2009 lukien.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	1 390 000
2008 tilinpäätös	1 388 000
2007 tilinpäätös	1 339 000

04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu influenssa A(H1N1) aiheuttamista vauriutumiseen liittyvistä lisätehtävistä. Lisätarvetta aiheutuu muun muassa siitä, että laitoksessa on kohennettu viruksen diagnosoivalmiutta ja tuettu diagnostiikkaa keskeisissä sairaanhoitopiirien laboratorioissa. Edelleen lisäystä aiheutuu rokotehankintapäätösten valmistelusta sekä terveydenhuollon toimintayksiköiden ohjeistuksesta ja väestön informoinnista, painatus- ja jakelukustannuksista sekä rokotuskampanjan toteuttamisesta.

2009 II lisätalousarvio	250 000
2009 talousarvio	60 904 000
2008 tilinpäätös	60 789 000
2007 tilinpäätös	58 039 000

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu menoarvion tarkentumisesta. Työttömyyden lisääntyminen vaikuttaa työttömyysmenoihin viiveellä.

2009 II lisätalousarvio	-30 000 000
2009 I lisätalousarvio	88 500 000
2009 talousarvio	503 000 000
2008 tilinpäätös	431 000 000
2007 tilinpäätös	459 500 000

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2009 II lisätalousarvio	30 000 000	2009 II lisätalousarvio	-80 000 000
2009 I lisätalousarvio	25 000 000	2009 I lisätalousarvio	134 000 000
2009 talousarvio	91 000 000	2009 talousarvio	744 000 000
2008 tilinpäätös	63 000 000	2008 tilinpäätös	647 602 904
2007 tilinpäätös	48 137 800	2007 tilinpäätös	672 281 210

52. *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 80 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu menoarvion tarkentumisesta. Työttömyyden kohoaminen on ensisijaisesti ilmennyt työssöölleiden lomautuksina ja irtisanomisina.

56. *Valtionosuus vuorottelukorvauksesta* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2009 II lisätalousarvio	-5 000 000
2009 talousarvio	42 000 000
2008 tilinpäätös	42 499 645
2007 tilinpäätös	35 999 709

40. Eläkkeet

50. *Valtion osuus merimieseläkekassan menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisästarve aiheutuu eläkemenoarvion tarkentumisesta.

2009 II lisätalousarvio	800 000
2009 talousarvio	46 400 000
2008 tilinpäätös	43 861 642
2007 tilinpäätös	40 700 000

2009 II lisätalousarvio -10 000 000

2009 I lisätalousarvio 13 000 000

2009 talousarvio 109 000 000

2008 tilinpäätös 56 600 000

2007 tilinpäätös 38 500 000

60. *Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 18 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisästarve aiheutuu lähinnä työnantajan vakuutusmaksutuottoarvion tarkentumisesta.

52. *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2009 II lisätalousarvio 18 000 000

2009 I lisätalousarvio 402 000 000

2009 talousarvio 2 265 000 000

2008 tilinpäätös 2 260 261 932

2007 tilinpäätös 1 875 773 689

50. Veteraanien tukeminen

51. *Sotilasvammakorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten käyttökustannusten arvioitua suuremmasta määrästä, mikä on nostanut hoitopäivähintoja. Hintojen nousu aiheutuu terveydenhuoltoalan palkkaratkaisusta ja huo-

nokuntoisten ja siten työllistävien sotainvalidien suhteellisen osuuden kasvusta. Sotainvalidien keski-ikä on yli 87 vuotta.

2009 II lisätalousarvio	5 800 000
2009 talousarvio	217 900 000
2008 tilinpäätös	223 483 042
2007 tilinpäätös	227 803 463

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

34. *Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösosaan lisätään kohta viisi:

5) Kohdissa 1—2 tarkoitettuihin korvauksiin sisältyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2009 II lisätalousarvio	—
2009 talousarvio	8 591 000
2008 tilinpäätös	3 400 735
2007 tilinpäätös	2 925 554

35. *Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 41 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu työttömyysarvion muutoksesta.

2009 II lisätalousarvio	41 200 000
2009 I lisätalousarvio	6 000 000
2009 talousarvio	225 000 000
2008 tilinpäätös	225 211 561
2007 tilinpäätös	202 029 523

39. *Valtionavustus sairaanhoitopiireille ja kunnille pandemiavarautumisen kustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pandemiavarautumisesta aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen sairaanhoitopiireille ja

2) pandemiavarautumisesta aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen kunnille, joissa pandemiaan sairastuneiden suhteellinen osuus on poikkeuksellisen suuri.

Selvitysosa: Sairaanhoitopiireille myönnetään valtionavustusta 2 000 000 euroa pandemiavalmiuden ja alueellisen epidemiologisen toiminnan kehittämiseen, joka käsittää pandemiavarautumissuunnitelman edellyttämät alueelliset tuki- ja suunnittelutehtävät ja varautumisen tehostettuun alueelliseen ohjaukseen pandemiauhan ja pandemian voimistuneen potilaspaineen oloissa. Vastaavasti kunnille myönnetään valtionavustusta 3 000 000 euroa. Asianomainen aluehallintovirasto myöntää valtionavustuksen sosiaali- ja terveysministeriön määrittelemien perusteiden mukaisesti.

2009 II lisätalousarvio	5 000 000
-------------------------	-----------

80. Maatalousyrittäjien lomitustoiminta

<i>40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)</i>	2009 II lisätalousarvio	-4 000 000
	2009 talousarvio	197 300 000
	2008 tilinpäätös	186 722 519
Momentilta vähennetään 4 000 000 euroa.	2007 tilinpäätös	190 008 212
<i>Selvitysosa:</i> Määrärahan vähennys aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.		

Pääloukka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 230 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahaa käytetään ympäristöministeriön koordinoiman valtakunnalliset kosteus- ja hometalkoot -toimintaohjelman valmistelun ja toimeenpanon menoihin. Toimintaohjelman tarkoituksena on torjua kosteus- ja homevaurioita aiheuttavia suunnit-

telu- ja rakennusvirheitä ja edistää alan parhaiden käytäntöjen vakiinnuttamista ajantasaisella tiedolla, yhteistyöllä sekä viestintä- ja koulutusohjelmalla.

2009 II lisätalousarvio	230 000
2009 talousarvio	34 643 000
2008 tilinpäätös	32 641 000
2007 tilinpäätös	35 146 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 060 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 60 000 euroa aiheutuu saimaannorpan suojelun lisämenoista maa- ja metsätalousministeriön 1.4.2009 antaman Saimaan kalastusrajoituksia koskevan asetuksen toimeenpanoon liittyen.

Lisämäärärahasta 1 000 000 euroa käytetään Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden kehittämis- ja perusparannusinvestointeihin. Lisämääräraha kohdennetaan erityisesti Pallas-Ylästunturin kansallispuiston palveluvarustuksen ja reittien kehittämiseen

sekä osallistumiseen Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen rakentamisen aloittamiseen Pelkosenniellä. Pyhä-Luoston hankkeen tavoitteena on nostaa Pyhästunturin luontokeskuksen kävijämääriä merkittävästi. Hanketta rahoitetaan myös työllisyysmäärärahoista.

2009 II lisätalousarvio	1 060 000
2009 talousarvio	24 825 000
2008 tilinpäätös	24 754 000
2007 tilinpäätös	24 078 000

70. Alusinvestoinnit (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Hallin peruskorjaukseen osoitettiin vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa 7 000 000 euron määräraha. Peruskorjauksen kustannukset ovat tarjouskilpailussa nousseet noin 12 000 000 euroon eli määrärahan lisäystarve on 5 000 000 euroa. Aiemmin myönnetyllä määrärahalla voidaan toteuttaa vain osa tarvittavista uusimis- ja korjaustoista.

Peruskorjauksella on tarkoitus pidentää vuonna 1987 rakennetun Hallin käyttöikää arviolta 15–20 vuotta. Peruskorjaus on kiireellinen Suomen öljyntorjuntavalmiuden turvaamiseksi vuonna 2010. Merivoimien toisen öljyntorjunta-aluksen Hylkeen käyttö on rajoitettua vuonna 2010 merivoimien käyttöön tulevan uuden monitoimialuksen valmistumiseen liittyvien tehtävien johdosta.

Hallin peruskorjaus kestää kahdeksan kuukautta ja se tehdään kotimaassa. Peruskorjauksen välitön työllistävä vaikutus arvioidaan 72 henkilötyövuodeksi ja välilliset vaikutukset mukaan lukien yhteensä 96 henkilötyövuodeksi. Hallin peruskorjauksen menoihin haetaan korvausta öljysuojarahastosta.

Momentin nimike on muutettu.

2009 II lisätalousarvio	5 000 000
2009 I lisätalousarvio	7 000 000
2008 tilinpäätös	25 000 000
2007 tilinpäätös	23 000 000

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu käyttämään keskeneräisten siirtoviemärihankkeiden valmistumisen nopeuttamiseen. Lisärahoitus kohdentuu alueellisesti eri puolille Suomea ja sen työllisyysvaikutukseksi arvioidaan

noin 40 henkilötyövuotta. Määrärahalla on lisäksi välillisiä työllisyysvaikutuksia rakennustarvikkeiden ja laitteiden tuotannossa.

2009 II lisätalousarvio	2 500 000
2009 I lisätalousarvio	2 000 000
2009 talousarvio	14 450 000
2008 tilinpäätös	14 200 000
2007 tilinpäätös	11 000 000

88. Osakepääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottamisen edellyttämän valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Selvitysosa: Nuuksiokeskus Oy rakentaa Nuuksion kansallispuiston luontokeskusta ja sen osakkaina ovat valtio, Espoon kaupunki ja Solvalla Utbildning Ab. Nuuksiokeskus-hankkeessa on tavoitteena edistää puurakentamista ja tasokasta puuarkkitehtuuria. Vaativat rakennusolosuhteet, suunnittelun ja toteutuksen aikana kasvaneet ympäristö- ja energiavaatimukset sekä keskusta tukevan infrastruktuurin rakentamisinvestoinnit ovat nostaneet kokonaiskustannukset aiemmin arvioitua korkeammiksi. Osakepääoma on tällä hetkellä 10 500 000 euroa ja se on tarkoitus nostaa 12 900 000 euroon.

Lisärahoituksella nopeutetaan hankkeen toimeenpanoa ja turvataan keskuksen rakentamisella arvioidun 90 henkilötyövuoden työllisyysvaikutuksen toteutuminen sekä keskuksen tuomat pysyvät työpaikat.

2009 II lisätalousarvio	1 500 000
2007 tilinpäätös	300 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Selvitysosa: Talonrakentamisen uustuotanto alenee voimakkaasti alan sopeutuessa vuoden 2008 suhdannehuipputasoltaan. Sopeutumista helpotetaan rakentamista vireyttävien elvytystoimin. Vaikeimmat haasteet ja sopeutumisongelmat liittyvät uudisrakentamiseen ja erityisesti asuntorakentamisen supistumiseen. Korjausrakentaminen puolestaan kasvaa, ja huolena on korjaustoiminnan suunnittelijavoimien ja eräiden ammattihenkilöryhmien saatavuus vuonna 2009 sekä viitteet korjausten hintatason osin epäsuotuisasta kehityksestä.

Suhdannelilanteen ja hallituksen päättämien suhdanneluonteisten määräaikaisten lisätukien johdosta kiinnostus korkotuettua asuntotuotantoa kohtaan on lisääntynyt merkittävästi. Korkotukilainavaltuutta onkin jo lisätty vuonna 2009 selvästi yli kaksinkertaiseksi verrattuna vuoden 2008 toteutumaan, joka oli 479 milj. euroa.

Sopeutuminen suhdannehuipusta on tehostanut kilpailua. Ara-uustuotannon hinnat ovat alentuneet alkuvuonna, ja alenemisen odotetaan jatkuvan. Merkittävintä hintarakenteiden tehostuminen on ollut avoimesti kilpailuissa urakkakohteissa, joita pyritäänkin painottamaan.

Suhdanne- ja työllisyysyistä korkotukilainojen hyväksymisvaltuutta ehdotetaan lisättäväksi edelleen 500 milj. eurolla, millä samalla pyritään parantamaan edellytyksiä hillitä talouden kasvuvaiheessa asuntohintojen ja -vuokrien nousupaineita. Kokemusten mukaan asuntokysyntä pautuu taloustaantumassa ja purkautuu kasvun alkaessa nopeammin kuin asuntojen rakentamisella kyetään kysynnän kasvuun vastaamaan, minkä seurauksena ilmenevä asuntohintojen ja -vuokrien nousu pyrkii alettuaan ruokkimaan itseään ja muodostumaan kotitalouksien asuntotarpeiden toteutumista ja talouden tervettä kasvua pitkäaikaisesti haittaavaksi tekijäksi. Olisikin tärkeää, että myös vapaarahoitteista tuotantoa alkaisi käynnistyä nykyistä enemmän.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Korkotukilainat ja valtiontakaukset

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista tuettaviksi korkotukilainoiksi hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia lainoja, korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoille vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi annetun lain (176/2009) mukaisia lainoja, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) mukaisia omakotikorkotukilainoja ja asunto-osakeyhtiötalainojen korkotuesta annetun lain (205/1996) mukaisia perusparannuslainoja yhteensä enintään 1 670 000 000 euroa.

Avustukset

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2009 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää määrärahoja käynnistysavustuksia yhteensä

enintään 69 000 000 euroa niille, jotka rakensivat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalainojen korkotuesta annetun lain mukaisia vuokra- tai asumisoikeusasuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen aiesopimukseen sitoutuneissa ja sitä toteuttavissa kunnissa edellä tarkoitettua uudisrakennettavaa asuntoa kohden 15 000 euroa ja muissa kunnissa 10 000 euroa, mikä vähennetään korkotukilainan määrästä.

Selvitysosa: Korkotukilainojen hyväksymisvaltuutta ehdotetaan lisättäväksi 500 milj. eurolla ja käynnistysavustuksen myöntämisvaltuutta 32 milj. eurolla. Lisävaltuuksilla arvioidaan voitavan tukea noin 4 300 uuden asunnon rakentamista, joista noin 1 800 asuntoa olisi ns. välimallilla tuettavia. Lisävaltuuksilla alkavan tuotannon työllisyysvaikutukset kohdistuvat rakennustöiden ajoittumiseen liittyvistä syistä pääosin vuodelle 2010.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

106

35.20

2009 II lisätalousarvio

—

2009 I lisätalousarvio

—

2009 talousarvio

—

2008 tilinpäätös

—

2007 tilinpäätös

—

Päälukka 36 VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

<p><i>90. Valtionvelan korko</i> (arviomääräraha) Momentilta vähennetään 265 000 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Korkomenojen vähene- minen johtuu yleisen korkotason koko alku- vuoden jatkuneesta laskusta ja painumisesta kesään 2009 mennessä historiallisen matalalle tasolle.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Vähennysten erittely (milj. euroa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sarjaobligaatiolainat</td> <td style="text-align: right;">-175</td> </tr> <tr> <td>Muut joukkovelkakirjalainat</td> <td style="text-align: right;">-14</td> </tr> <tr> <td>Velkasitoumuslainat</td> <td style="text-align: right;">-71</td> </tr> <tr> <td>Velkakirjalainat</td> <td style="text-align: right;">-5</td> </tr> <tr> <td>Yhteensä</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-265</td> </tr> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-265 000 000</td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 150 000 000</td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">2 229 927 546</td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">2 323 431 221</td> </tr> </tbody> </table>	Vähennysten erittely (milj. euroa)		Sarjaobligaatiolainat	-175	Muut joukkovelkakirjalainat	-14	Velkasitoumuslainat	-71	Velkakirjalainat	-5	Yhteensä	-265	2009 II lisätalousarvio	-265 000 000	2009 talousarvio	2 150 000 000	2008 tilinpäätös	2 229 927 546	2007 tilinpäätös	2 323 431 221
Vähennysten erittely (milj. euroa)																					
Sarjaobligaatiolainat	-175																				
Muut joukkovelkakirjalainat	-14																				
Velkasitoumuslainat	-71																				
Velkakirjalainat	-5																				
Yhteensä	-265																				
2009 II lisätalousarvio	-265 000 000																				
2009 talousarvio	2 150 000 000																				
2008 tilinpäätös	2 229 927 546																				
2007 tilinpäätös	2 323 431 221																				

09. Muut menot valtionvelasta

<p><i>20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve johtuu pääasiassa nettolainanoton määrän kas- vusta sekä luottoriskin hallintaan liittyvistä kä- teisvakuuksista aiheutuvien menojen määrän kasvusta.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Lisäysten erittely</th> <th style="text-align: right; border-bottom: 1px solid black;">€</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Liikkeeseenlasku- ja myynti- kustannukset</td> <td style="text-align: right;">3 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Saatujen käteisvakuuksien menot</td> <td style="text-align: right;">5 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Yhteensä</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">8 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2009 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">8 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2009 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">23 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2008 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">21 583 081</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2007 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">17 075 030</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Lisäysten erittely		€	Liikkeeseenlasku- ja myynti- kustannukset	3 000 000		Saatujen käteisvakuuksien menot	5 000 000		Yhteensä	8 000 000		2009 II lisätalousarvio	8 000 000		2009 talousarvio	23 000 000		2008 tilinpäätös	21 583 081		2007 tilinpäätös	17 075 030	
Lisäysten erittely		€																							
Liikkeeseenlasku- ja myynti- kustannukset	3 000 000																								
Saatujen käteisvakuuksien menot	5 000 000																								
Yhteensä	8 000 000																								
2009 II lisätalousarvio	8 000 000																								
2009 talousarvio	23 000 000																								
2008 tilinpäätös	21 583 081																								
2007 tilinpäätös	17 075 030																								